

แนวทางการแก้ปัญหาทางพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

โดย

นายสมหมาย ลักขณานุรักษ์

ผู้อำนวยการสำนักจัดทำงบประมาณด้านเศรษฐกิจ ๓

สำนักงบประมาณ

สำนักนายกรัฐมนตรี

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐ เอกชน และการเมือง รุ่นที่ ๗

ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗

ก

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาทางพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย นายสมหมาย ลักษณานุรักษ์ หลักสูตร วปม. รุ่นที่ ๗

การศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาทางพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ด้วยการประเมินสถานการณ์การแก้ไขปัญหาทางพาราของประเทศที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมา ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพทางพารา และโครงการแก้ไขปัญหาทางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าแนวทางการแก้ปัญหาราคาทางพาราของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมาสถาบันเกษตรกรที่รวมกลุ่มกันเข้าร่วมโครงการจะได้รับประโยชน์ในการนำยางที่รวบรวมได้มาขายให้กับองค์การสวนยางในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด ประมาณ ๑-๒ บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งช่วยลดความเดือดร้อนในช่วงที่ราคายางมีความผันผวน แต่เกษตรกรรายย่อยจะไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ เนื่องจากเงื่อนไขของการขายยางให้กับองค์การสวนยางต้องเป็นสถาบันเกษตรกรวิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ เพราะต้องการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกรให้มีศักยภาพในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงขึ้นและเกิดความมั่นคงในอาชีพและเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกรให้สามารถแข่งขันได้

ตามมาตรการแก้ไขปัญหาพาราระยะสั้น ในการจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรที่มีพื้นที่เปิดกรีดยางรายละไม่เกิน ๒๕ ไร่ อัตราไร่ละ ๒,๕๒๐ บาท จากการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า มีเกษตรกรอีกบางส่วนที่ปลูกยางพาราในพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ์ที่กรมป่าไม้รับรอง และร้องเรียนให้รัฐช่วยเหลือเช่นเดียวกับเกษตรกรรายอื่นๆ ที่ได้รับเงินไปแล้ว และในส่วนของมาตรการระยะปานกลางและระยะยาว เป็นการช่วยเหลือสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพได้กู้เงินเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการซื้อขายยาง ส่วนสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่มีโรงงานแปรรูป หรือมีแต่ต้องปรับปรุงซ่อมแซมก็สามารถใช้ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงโรงงาน และหรือเป็นเงินทุนหมุนเวียนหลังจากก่อสร้างปรับปรุงเสร็จ และแนวทางการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนให้แก่ผู้ประกอบการยางพาราในการขยายกำลังการผลิตและปรับปรุงเครื่องจักร ซึ่งมาตรการทั้ง ๓ มาตรการดังกล่าวยังอยู่ระหว่างดำเนินการของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

คำนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกยางพารารายใหญ่ที่สุดของโลก ซึ่งสร้างรายได้เป็นอันดับต้นๆ ให้กับประเทศไทย แต่อำนาจการต่อรองทางการตลาดกลับเป็นของประเทศผู้ซื้ออย่าง ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ดังนั้น มาตรการแทรกแซงซึ่งนำราคาที่ภาครัฐนำมาใช้จะช่วยลดผลผลิตยางพาราออกสู่ตลาดในช่วงที่ราคาตกต่ำ ซึ่งเป็นแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพาราได้ในระดับหนึ่ง แต่หากในระยะยาวควรมหามาตรการที่จะแก้ไขปัญหาตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงการนำยางพาราไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ และมีตลาดรองรับผลผลิตที่เกิดขึ้น รวมทั้งการสร้างความมั่นคงทางรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยางพารา

แนวทางการแก้ปัญหายางพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เป็นการศึกษาสถานการณ์ด้านยางพาราเพื่อนำไปสู่การแก้ไขอย่างยั่งยืน โดยศึกษาการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางและ โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ ทำให้เกษตรกรชาวสวนยางพาราได้รับประโยชน์อย่างไร และทำให้ทราบถึงผลของการดำเนินโครงการว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการของภาครัฐในการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง การสนับสนุนผู้ประกอบการด้านยางพาราตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี โดยการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่แท้จริง ตลอดจนข้อคิดเห็นที่มีคุณค่า ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงตามที่กำหนดไว้

(นายสมหมาย ลักขณานุรักษ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปม. รุ่นที่ ๗

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ข้อจำกัดของการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
บทที่ ๒ สถานการณ์ยางพารา	๕
สถานการณ์ยางพาราของโลก	๕
สถานการณ์ยางพาราของไทย	๑๑
แนวโน้มยางพาราในอนาคต	๑๘
ความร่วมมือด้านยางพาราระหว่างประเทศ	๒๐
บทที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหายางพาราของประเทศ	๒๖
ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนายางพาราไทย	๒๖
ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินโครงการที่ผ่านมา	๓๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ แนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาหารเพื่อความมั่นคงของประเทศ	๔๑
นโยบายการพัฒนาของประเทศไทย	๔๑
การประเมินต้นทุนการผลิตของอาหาร	๔๕
อาหารกับภาคอุตสาหกรรม	๕๐
การพัฒนายุทธศาสตร์การเพิ่มมูลค่าของอาหาร	๕๔
บทที่ ๕ สรุป และข้อเสนอแนะ	๕๗
สรุป	๕๗
อภิปรายผล	๕๙
ข้อเสนอแนะ	๖๐
บรรณานุกรม	๖๒
ภาคผนวก	๖๔
ผนวก ก แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โครงการ	๖๕
ผนวก ข แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ	๖๘
ผนวก ค รายละเอียดโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกร เพื่อรักษาเสถียรภาพของอาหาร	๗๑
ผนวก ง รายละเอียดโครงการแก้ไขปัญหาของอาหารทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗	๗๕
ผนวก จ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง	๘๔
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๐๒

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
๒-๑	พื้นที่ปลูกยางพาราของโลก ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๖
๒-๒	การผลิตยางพาราของโลก ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๖
๒-๓	ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ใช้ที่สำคัญ ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๘
๒-๔	ผลผลิต ปริมาณการใช้ยาง และการส่งออกของโลก ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๙
๒-๕	ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ใช้ที่สำคัญ ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๙
๒-๖	การส่งออกยางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๙
๒-๗	ราคายางพาราในตลาดสิงคโปร์และตลาดโตเกียว ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๑๑
๒-๘	พื้นที่ปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๑๒
๒-๙	การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามชนิดของยาง ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๑๓
๒-๑๐	การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๑๔
๒-๑๑	การส่งออกยางพาราของไทยแยกตามชนิดยาง ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๑๕
๒-๑๒	การส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๑๖
๒-๑๓	ราคายางที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นาและราคาประมูลตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่	๑๗
๒-๑๔	ราคายางพาราส่งออก F.O.B. ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖	๑๗
๓-๑	การอนุมัติวงเงินกู้จากคณะรัฐมนตรี	๓๑
๓-๒	ประเภทและงบประมาณในการจัดตั้งโรงงานแปรรูปยางพารา	๓๘
๔-๑	สรุปโครงการด้านอุตสาหกรรมยางพารา ระหว่างปี ๒๕๕๔ – ๒๕๕๗	๔๔
๔-๒	พื้นที่ปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย	๔๕
๔-๓	ปริมาณผลผลิตต่อไร่แยกรายภาค	๔๖

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
๓-๑ การกำหนดราคายางในตลาดโลก	๒๕
๔-๑ ราคายางแผ่นดิบ ชั้น ๓ ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา	๔๘
๔-๒ ราคายางแผ่นรมควัน ชั้น ๓ ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา	๔๘
๔-๓ ราคายางแผ่นรมควัน ชั้น ๓ FOB กรุงเทพฯ	๔๕
๔-๕ คลัสเตอร์ของผลิตภัณฑ์ยางของไทย	๕๒

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยเป็นผู้นำในการผลิตและส่งออกยางธรรมชาติมากที่สุดของโลกมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ เป็นต้นมา ปัจจุบัน ในปี ๒๕๕๕ ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารา ๑.๘ ล้านไร่ โดยในภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุด รองลงมา เป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกรวมภาคกลาง และภาคเหนือ ตามลำดับ ประเทศไทยมีปริมาณการผลิตยางพารา ๓.๖๑๑ ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๒.๕๗ ของปริมาณผลผลิตรวมของโลก ในด้านการส่งออก ประเทศไทยเป็นประเทศส่งออกอันดับ ๑ ด้วยปริมาณการส่งออก ๒.๗๐๘ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๔ ของปริมาณการส่งออกรวมของโลก (กฤษฎี พิสิษฐภักฎ, ๒๕๕๖)

จากสถานการณ์ราคายางพาราที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๕ เป็นต้นมา เกิดจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ อาทิ ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ใช้จ่ายใหญ่ของโลกลดลง ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวของสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น อุทกภัยครั้งใหญ่ของประเทศไทยเมื่อปลายปี ๒๕๕๔ ทำให้โรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ประกอบกับมีข้อเรียกร้องจากเครือข่ายชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรให้รัฐบาลเร่งแก้ไขปัญหาราคายางพาราตกต่ำ โดยรับซื้อยางทุกๆ กิโลกรัมจากเกษตรกร กำหนดราคายางพาราขั้นต่ำของยางแต่ละชนิด จัดหาเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยให้กับสถาบันเกษตรกร และจ่ายเงินชดเชยราคายางให้กับเกษตรกรเป็นรายครัวเรือน เป็นต้น ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลได้ดำเนินการเพื่อหาแนวทางให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยดำเนินมาตรการแทรกแซงขึ้นราคา เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางพารา มีเป้าหมายอยู่ที่ ๑๒๐ บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งเป็นระดับราคาที่เหมาะสมและยั่งยืน โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสนับสนุน

สินเชื่ออัตราดอกเบี้ย ร้อยละ ๐ วงเงินรวม ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท จัดสรรให้สถาบันเกษตรกร ๕,๐๐๐ ล้านบาท องค์การสวนยาง ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อใช้ในการรับซื้อยางพาราไปแปรรูปและรอขายในราคาที่เหมาะสม จะช่วยลดผลผลิตยางพาราออกสู่ตลาดในช่วงที่ราคาตกต่ำ และต่อมารัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมอีกจำนวน ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท ถึงแม้รัฐบาลได้ออกมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางพารา มา ๒ ระลอก แล้วก็ตาม แต่ราคายางในพื้นที่ยังไม่กระเตื้องขึ้น เกษตรกรยังขายยางได้ในราคาที่ต่ำกว่าราคาที่รัฐบาลประกาศรับซื้อถึง ๒๒ - ๒๘ บาท/กิโลกรัม มาตรการดังกล่าวก็ไม่ประสบความสำเร็จ โดยเมื่อสิ้นสุดโครงการแทรกแซงราคายางในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ราคายางยังคงทรงตัวอยู่ที่กิโลกรัมละ ๗๘.๘๔ บาท (ถนัด ต้นสกุล, ๒๕๕๖) และต่ำสุดในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖ ราคายางลดลงอยู่ที่กิโลกรัมละ ๖๔.๕๖ บาท (ยางแผ่นรมควันชั้น ๓ FOB. กรุงเทพฯ)

อย่างไรก็ตาม มาตรการแทรกแซงราคาดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขปัญหาราคายางพาราได้ จึงนำมาสู่การประท้วงของเกษตรกรชาวสวนยางพาราอีกครั้ง เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลหาแนวทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน โดยข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมยังคงให้นำหนักไปที่การประกันราคายาง โดยเฉพาะน้ำยางสด ๑๐๐ บาท/กิโลกรัม เพื่อให้สถานการณ์ดังกล่าวคลี่คลาย รัฐบาลจึงได้หาแนวทางที่จะแก้ไขปัญหามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เห็นชอบการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในระยะสั้น ซึ่งสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพาราตามพื้นที่เปิดกรีดยางที่มีเอกสารสิทธิ์ ไม่เกินรายละ ๒๕ ไร่ อัตราการช่วยเหลือไร่ละ ๒,๕๒๐ บาท ส่วนการช่วยเหลือในระยะปานกลางและระยะยาวเป็นการสนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนในวงเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อเพิ่มรายได้/ลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย เช่น การปลูกพืชแซมยาง การปรับปรุงโรงงานแปรรูปยางที่จัดสร้างไว้แล้ว และการขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต

สำหรับการผลิตยางเพื่อส่งออกในรูปแบบของวัตถุดิบเป็นส่วนใหญ่อาจไม่ใช่วิธีที่เหมาะสมอีกต่อไปในอนาคต เพราะโอกาสที่ราคายางพาราจะสูงเหมือนในปี ๒๕๕๔ คงไม่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังคงเปราะบาง จึงควรหันมาผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะได้ราคาสูงขึ้นโดยจะเห็นได้ว่าในปี ๒๕๕๕ ไทยส่งออกยางในรูปแบบวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้นในกลุ่มอุตสาหกรรมช่วงกลางน้ำสูงถึงร้อยละ ๘๗ ของผลผลิตยางทั้งหมด คิดเป็นมูลค่า

๓๓๖,๓๐๓.๘ ล้านบาท ในขณะที่มีการนำไปใช้แปรรูปในอุตสาหกรรมปลายน้ำเพียงร้อยละ ๑๓ แต่คิดเป็นมูลค่าสูงถึง ๑๘๒,๑๓๐.๑ ล้านบาท ดังนั้นหากรัฐบาลต้องการแก้ไขปัญหาปลายน้ำอย่างยั่งยืนและตรงจุด ควรส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมปลายน้ำให้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการแปรรูปอย่างเป็นสินค้า End Product ที่มีมูลค่าเพิ่มมากกว่าการส่งออกในรูปวัตถุดิบถึงประมาณ ๔ เท่าตัว จะเป็นวิธีที่ดีในการแก้ไขปัญหาระยะยาว และยังช่วยลดการพึ่งพาดตลาดต่างประเทศ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาสถานการณ์ยางพาราที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ว่ามีผลกระทบต่อราคายางพาราของประเทศไทยอย่างไร โครงการที่รัฐบาลนำมาใช้ในการรักษาเสถียรภาพราคายางสามารถแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ รวมทั้งศึกษาแนวทางที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาปลายน้ำอย่างยั่งยืนเพื่อความมั่นคงของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อรวบรวมข้อมูลสถานการณ์การแก้ไขปัญหาภายในประเทศ
๒. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาของประเทศไทย
๓. ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของประเทศไทยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางในการรักษาเสถียรภาพราคายางพาราของรัฐบาลตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางและโครงการแก้ไขปัญหาของยางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๖ หลังจากที่ได้นำโครงการมาดำเนินการมาเรียบร้อยแล้ว เกษตรกรชาวสวนยางพาราได้รับประโยชน์อย่างไร และต้องการศึกษาว่าโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จหรือไม่โดยศึกษาจากเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่เข้าร่วมโครงการที่เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางได้ดำเนินโครงการมาตั้งแต่ มกราคม ๒๕๕๕ ถึงมีนาคม ๒๕๕๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพ

ราคายางพาราให้อยู่ในระดับราคาที่เหมาะสม และได้ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ๒๕๕๗ เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ๒ วิธี และนำผลที่ได้จากการศึกษามา วิเคราะห์ผลในภายหลัง โดยเลือกใช้วิธีการศึกษา ดังนี้

๑. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร (Document Research)

ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร โครงการพัฒนาศักยภาพ สถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง และโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗

๒. ศึกษาจากการสัมภาษณ์

๒.๑ ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

๒.๒ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการ

๒.๓ เครือข่ายเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ไม่สามารถทำได้ทุกคน เนื่องจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีเป็นจำนวนมาก และมีเกษตรกรทุกภาคของประเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบข้อมูลในสถานการณ์การแก้ไขปัญหายางพาราในประเทศ

๒. ทำให้ทราบถึงแนวทางการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล

๓. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคยางพาราของประเทศ

๔. ทำให้ทราบถึงแนวทางแก้ไขปัญหายางพาราเพื่อความมั่นคงของประเทศ

บทที่ ๒

สถานการณ์ยางพารา

สถานการณ์ยางพาราของโลก

๑. พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตยางพาราของโลก

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา เนื้อที่ปลูกยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก ๖๖.๗๐ ล้านไร่ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๗๖.๓๘ ล้านไร่ในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๕ ต่อปี สำหรับผลผลิตยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๘๒ ต่อปี จาก ๘.๖๕ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑๑.๗๕ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ เนื่องจากราคายางพาราอยู่ในระดับสูงจูงใจให้มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ตลอดจนมีการบำรุงดูแลรักษาต้นยางอย่างดี รวมทั้งมีการขยายเนื้อที่เปิดกรีดเพิ่มขึ้น

ประเทศผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ของโลก ๓ ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และ มาเลเซีย ในปี ๒๕๕๖ มีเนื้อที่ปลูกยางพารารวม ๔๕.๖๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๗๕ ของเนื้อที่ปลูกยางพาราของโลกและมีผลผลิตรวม ๗.๖๗ ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๐๖ ของผลผลิตโลก โดยอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีเนื้อที่ปลูกยางพารามากที่สุดในโลก มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ ๐.๓๐ ต่อปี จาก ๒๑.๔๗ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๒๑.๗๓ ล้านไร่ในปี ๒๕๕๖ เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้ประเทศเป็นฐานการผลิตรถยนต์ในภูมิภาคอาเซียน แต่อินโดนีเซียมีผลผลิตมากเป็นอันดับ ๒ ของโลกรองจากไทย โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๐๘ ต่อปี จาก ๒.๔๔ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๓.๑๓ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ สำหรับมาเลเซียมีเนื้อที่ปลูกเป็นอันดับ ๓ ของโลกรองจากอินโดนีเซียและไทย โดยมีเนื้อที่ปลูกลดลงร้อยละ ๐.๐๒ ต่อปี จาก ๖.๔๓ ล้านไร่ในปี ๒๕๕๒ เหลือ ๖.๓๓ ล้านไร่ในปี ๒๕๕๖ ในขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๘๓ ต่อปี จาก ๐.๘๖ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เพิ่มขึ้นเป็น ๐.๘๑ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลมาเลเซียในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปลูกปาล์มน้ำมันทดแทน และการตัดโค่นต้นยางแก่ เพื่อปลูกทดแทนด้วยยางพาราในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยรัฐบาลมาเลเซียได้กำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตยางพาราโดยตั้งเป้าหมายในการเพิ่มเนื้อที่ปลูกยางพาราเป็น ๗.๕๐ ล้านไร่

และมีเนื้อที่กรี๊ด ๖.๒๕ ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๖๓ ทำให้เนื้อที่ปลูกยางพาราของมาเลเซียเพิ่มขึ้นจาก ๖.๓๘ ล้านไร่ในปี ๒๕๕๓ เป็น ๖.๕๘ ล้านไร่ในปี ๒๕๕๕

ตารางที่ ๒-๑ พื้นที่ปลูกยางพาราของโลก ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)				
	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	อื่นๆ	รวม
๒๕๕๒	๑๖.๕๘	๒๑.๔๓	๖.๔๓	๒๑.๕๕	๖๖.๓๙
๒๕๕๓	๑๗.๑๓	๒๑.๕๓	๖.๓๘	๒๕.๕๔	๗๐.๕๘
๒๕๕๔	๑๗.๒๘	๒๑.๖๐	๖.๓๕	๒๖.๘๖	๗๒.๐๙
๒๕๕๕	๑๗.๔๑	๒๑.๖๖	๖.๕๖	๒๘.๓๔	๗๓.๙๗
๒๕๕๖*	๑๗.๕๘	๒๑.๗๓	๖.๓๓	๓๑.๐๔	๗๖.๖๘
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๐.๘๖	๐.๓๐	-๐.๐๒	๘.๗๐	๓.๐๕

ที่มา : IRSG Vol.๖๗ No. ๓-๕ January-March ๒๐๑๓, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ ๒-๒ การผลิตยางพาราของโลก ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖

ปี	ผลผลิต (ล้านตัน)				
	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	อื่นๆ	รวม
๒๕๕๒	๓.๐๖	๒.๔๔	๐.๘๖	๓.๓๓	๙.๖๙
๒๕๕๓	๓.๐๒	๒.๗๔	๐.๕๔	๓.๗๓	๑๐.๐๓
๒๕๕๔	๓.๓๑	๒.๕๘	๑.๐๐	๓.๖๕	๑๐.๕๔
๒๕๕๕	๓.๕๘	๓.๐๑	๐.๕๒	๓.๘๗	๑๑.๐๘
๒๕๕๖*	๓.๗๘	๓.๑๓	๐.๕๑	๔.๑๕	๑๑.๕๗
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๖.๑๑	๖.๐๘	๐.๘๓	๔.๘๘	๔.๕๒

ที่มา : IRSG Vol.๖๗ No. ๓-๕ January-March ๒๐๑๓, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

๒. ความต้องการใช้ยางพาราและการส่งออกยางพาราของโลก

๒.๑ ความต้องการใช้ยางพารา

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาความต้องการใช้ยางพาราของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕๓ ต่อปี จาก ๕.๓๓ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๑.๓๐ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ โดยความต้องการใช้ยางพาราของประเทศต่างๆ มีดังนี้

จีน เป็นประเทศที่มีการลงทุนจากต่างประเทศสูงจึงทำให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมยางล้อ อุปกรณ์และอะไหล่รถยนต์ ทำให้จีนมีความต้องการใช้ยางพาราเพื่ออุตสาหกรรมดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๕๒-๒๕๕๖ การใช้ยางของจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก ๓.๓๘ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๔.๐๕ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๓๘ ต่อปี

กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีความต้องการใช้ยางพารา เพิ่มขึ้นจาก ๐.๘๓ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑.๐๖ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๔๓ ต่อปี

อินเดีย ความต้องการใช้ยางพาราของอินเดียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก ๐.๕๐ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑.๐๒ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ

สหรัฐอเมริกา มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓๐ ต่อปี จาก ๐.๖๕ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๐.๘๓ ล้านตันในปี ๒๕๕๖

ญี่ปุ่น มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๔๗ ต่อปี จาก ๐.๖๔ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เหลือ ๐.๗๐ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ เนื่องจากญี่ปุ่นได้รับผลกระทบทั้งจากภาวะเศรษฐกิจรวมถึงการเกิดสึนามิในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ และปลายปีเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในไทย ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของญี่ปุ่นในไทย ทำให้ความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นไม่มาก

ตารางที่ ๒-๓ ความต้องการใช้อย่างพาราของประเทศผู้ใช้ที่สำคัญ ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖

หน่วย : ล้านตัน

ปี	โลก	จีน	อเมริกา	ญี่ปุ่น	อินเดีย	EU
๒๕๕๒	๘.๓๓	๓.๓๘	๐.๖๘	๐.๖๔	๐.๘๐	๐.๘๓
๒๕๕๓	๑๐.๘๑	๓.๖๗	๐.๘๓	๐.๗๕	๐.๘๔	๑.๑๓
๒๕๕๔	๑๐.๘๘	๓.๖๒	๑.๐๓	๐.๗๕	๐.๘๖	๑.๒๒
๒๕๕๕	๑๐.๘๒	๓.๘๕	๐.๘๕	๐.๗๒	๐.๘๘	๑.๐๖
๒๕๕๖*	๑๑.๒๖	๔.๐๘	๐.๘๗	๐.๗๐	๑.๐๒	๑.๐๖
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๓.๘๓	๔.๓๘	๗.๓๐	๑.๔๗	๓.๐๗	๔.๔๓

ที่มา : IRSG Vol.๖๗ No. ๗-๘ January-March ๒๐๑๓, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

๒.๒ การส่งออกยางพารา

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา การส่งออกยางพาราโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๘๖ ต่อปี จาก ๗.๓๑ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๘.๘๘ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ อย่างไรก็ตาม การส่งออกยางพาราที่ลดลงอย่างมากในปี ๒๕๕๒ เนื่องจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงปลายปี ๒๕๕๑ ถึงปี ๒๕๕๒ ทำให้ประเทศผู้ใช้อย่างพารามีการซื้อยางพาราลดลง แต่ในปี ๒๕๕๓ ภาวะเศรษฐกิจของโลกเริ่มฟื้นตัว ทำให้การส่งออกยางพารามีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยการส่งออกยางพาราของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของไทย มีดังนี้

๒.๒.๑ อินโดนีเซีย ส่งออกยางพาราเป็นอันดับ ๒ ของโลกรองจากไทย การส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕.๘๘ ต่อปี จาก ๒.๐๖ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๒.๖๕ ล้านตันในปี ๒๕๕๖

๒.๒.๒ มาเลเซีย ส่งออกยางพาราเป็นอันดับ ๓ ของโลก ส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔.๗๗ ต่อปี จาก ๑.๐๘ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑.๓๕ ล้านตันในปี ๒๕๕๖

๒.๒.๓ เวียดนาม ส่งออกยางพาราเป็นอันดับ ๔ ของโลก ส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๒.๐๒ ต่อปี จาก ๐.๗๓ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑.๑๓ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ เนื่องจากมีการส่งออกไปจีนมากขึ้น

ตารางที่ ๒-๔ ผลผลิต ปริมาณการใช้ยาง และการส่งออกของโลก ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	ปริมาณการใช้	ส่งออก
๒๕๕๒	๘.๖๕	๘.๓๓	๓.๓๑
๒๕๕๓	๑๐.๔๓	๑๐.๘๑	๘.๐๔
๒๕๕๔	๑๐.๕๘	๑๐.๕๘	๘.๓๖
๒๕๕๕	๑๑.๓๘	๑๐.๕๒	๘.๖๓
๒๕๕๖*	๑๑.๓๕	๑๑.๓๐	๘.๕๕
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๔.๕๒	๔.๐๑	๔.๕๖

ที่มา : IRSG Vol.๖๗ No. ๓-๕ January-March ๒๐๑๓, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ ๒-๕ ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ใช้ที่สำคัญ ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖

หน่วย : ล้านตัน

ปี	โลก	จีน	อเมริกา	ญี่ปุ่น	อินเดีย	EU
๒๕๕๒	๘.๓๓	๓.๓๘	๐.๖๕	๐.๖๔	๐.๕๐	๐.๘๓
๒๕๕๓	๑๐.๘๑	๓.๖๓	๐.๕๓	๐.๗๕	๐.๕๔	๑.๑๓
๒๕๕๔	๑๐.๕๘	๓.๖๒	๑.๐๓	๐.๗๕	๐.๕๖	๑.๒๒
๒๕๕๕	๑๐.๕๒	๓.๘๕	๐.๕๕	๐.๗๒	๐.๕๕	๑.๐๖
๒๕๕๖*	๑๑.๒๖	๔.๐๕	๐.๕๗	๐.๗๐	๑.๐๒	๑.๐๖
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๓.๕๓	๔.๓๘	๓.๓๐	๑.๔๗	๓.๐๗	๔.๔๓

ที่มา : IRSG Vol.๖๗ No. ๓-๕ January-March ๒๐๑๓, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ ๒-๖ การส่งออกยางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖

หน่วย : ล้านตัน

ปี	โลก	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม
๒๕๕๒	๓.๕๔	๒.๓๓	๒.๐๖	๑.๐๕	๐.๗๓
๒๕๕๓	๓.๓๑	๒.๘๓	๒.๓๓	๑.๒๕	๐.๗๘
๒๕๕๔	๘.๐๔	๒.๕๓	๒.๕๗	๑.๒๔	๐.๘๒
๒๕๕๕	๘.๓๖	๒.๕๑	๒.๕๔	๑.๓๐	๑.๐๒

ตารางที่ ๒-๖ การส่งออกยางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖ (ต่อ)

หน่วย : ล้านตัน

ปี	โลก	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม
๒๕๕๖*	๘.๖๓	๒.๕๘	๒.๖๕	๑.๓๕	๑.๑๓
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๔.๑๓	๑.๕๐	๕.๘๕	๔.๓๓	๑๒.๐๒

ที่มา : IRSG Vol.๖๗ No. ๗-๘ January-March ๒๐๑๓, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

๓. ระดับราคายางพาราของโลก

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา ราคายางพาราในตลาดโลกมีการปรับเพิ่มสูงขึ้นสอดคล้องกับความต้องการใช้ยางพาราของโลกเพิ่มขึ้น แต่ในปี ๒๕๕๒ ราคาปรับลดลงอย่างมาก เนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจของโลกส่งผลให้การบริโภคและการลงทุนชะลอตัว ทำให้ความต้องการใช้ยางพาราตกลง และราคาปรับลดลงเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๕๓ ภาวะเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว การค้าการลงทุนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้ยางเพิ่มขึ้น และราคาปรับสูงขึ้น แต่ราคาได้ปรับลดลงอีกครั้งในปี ๒๕๕๕ ต่อเนื่องถึงปี ๒๕๕๖ จากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และลุกลามไปทั่วโลก โดยราคายางพาราในตลาดต่าง ๆ เป็นดังนี้

๓.๑ ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสิงคโปร์ : SICOM

๓.๑.๑ ราคายางแผ่นรมควันชั้น ๓ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๗๒ ต่อปี จากกิโลกรัมละ ๑๕๒.๓๒ เซนต์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๒ เป็นกิโลกรัมละ ๒๕๐.๐๐ เซนต์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๖ และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาท เพิ่มขึ้นจาก ๖๕.๒๔ บาทในปี ๒๕๕๒ เป็น ๙๕.๐๐ บาท ในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๖๘ ต่อปี

๓.๑.๒ ราคายางแท่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๘๐ ต่อปี จากกิโลกรัมละ ๑๘๐.๕๘ เซนต์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๒ เป็นกิโลกรัมละ ๒๖๐.๐๐ เซนต์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๖ และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาท เพิ่มขึ้น จาก ๖๑.๒๑ บาท ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๘๐.๐๐ บาทในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔.๖๘ ต่อปี

๓.๒ ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดโตเกียว : TOCOM

ราคาขายแผ่นรมควันชั้น ๓ เมื่อพิจารณาในรูปของเงินเยนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖.๑๑ ต่อปี จากกิโกรัมละ ๑๗๘.๐๕ เยนในปี ๒๕๕๒ เป็นกิโกรัมละ ๒๖๕.๐๐ เยนในปี ๒๕๕๖ และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นจากกิโกรัมละ ๖๔.๖๑ บาทในปี ๒๕๕๒ เป็นกิโกรัมละ ๘๕.๐๐ บาทในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๓๐ ต่อปี

ตารางที่ ๒-๓ ราคาขงพาราในตลาดสิงคโปร์และตลาดโตเกียว ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖

ปี	ตลาดสิงคโปร์ (SICOM)				ตลาดโตเกียว (TOCOM)	
	ยางแผ่นรมควันชั้น ๓		ยางแท่ง		ยางแผ่นรมควันชั้น ๓	
	Cent US/กก.	บาท/กก.	Cent US/กก.	บาท/กก.	เยน/กก.	บาท/กก.
๒๕๕๒	๑๕๒.๓๒	๖๕.๒๔	๑๘๐.๕๘	๖๑.๒๑	๑๗๘.๐๕	๖๔.๖๑
๒๕๕๓	๓๖๔.๘๕	๑๑๕.๒๓	๓๓๘.๓๕	๑๐๕.๕๘	๓๒๓.๕๑	๑๑๖.๗๕
๒๕๕๔	๓๘๑.๓๕	๑๔๔.๕๔	๔๕๑.๓๘	๑๓๖.๔๐	๓๘๑.๓๕	๑๔๔.๔๖
๒๕๕๕	๓๓๗.๕๐	๑๐๓.๗๕	๓๑๔.๕๕	๕๘.๐๕	๒๖๔.๑๕	๑๐๒.๗๗
๒๕๕๖*	๒๕๐.๐๐	๕๕.๐๐	๒๖๐.๐๐	๘๐.๐๐	๒๖๕.๐๐	๘๕.๐๐
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๗.๗๒	๖.๖๘	๖.๘๐	๔.๖๘	๖.๑๑	๔.๓๐

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

สถานการณ์ยางพาราของไทย

๑. พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตยางพาราของไทย

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาเนื้อที่กรีดยางพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๕๐ ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก ๑๑.๖๐ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑๕.๑๓ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ ในขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๒๒ ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก ๓.๐๖ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๓.๗๘ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ อย่างไรก็ตาม ผลผลิตต่อไร่ของไทยกลับลดลงร้อยละ ๐.๔๖ ต่อปี จาก ๒๖๖ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๒๕๕ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๕๖ พื้นที่เปิดกรีดและผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องจากนโยบายสนับสนุนการขยายเนื้อที่ปลูกยางพาราของรัฐบาลทำให้เนื้อที่ปลูกยางพาราของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่าง

ต่อเนื่อง โดยปัจจุบันประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกยางพารามากเป็นอันดับ ๒ ของโลกรองจากอินโดนีเซีย แต่ไทยเป็นประเทศที่มีผลผลิตยางมากที่สุดในโลก ส่วนผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มลดลงเนื่องจากมีพื้นที่เปิดกรีดใหม่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ได้ผลผลิตต่อไร่น้อย

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๕๑ ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก ๑๑,๐๓๑.๗๕ บาทต่อไร่ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑๓,๘๑๓.๕๓ บาทต่อไร่ในปี ๒๕๕๖ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้นจาก ๔๑.๔๗ บาทต่อกิโลกรัมในปี ๒๕๕๒ เป็น ๖๕.๒๕ บาทต่อกิโลกรัมในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔.๗๕ ต่อปี

ตารางที่ ๒-๘ พื้นที่ปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	เนื้อที่กรีดได้ (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)
๒๕๕๒	๑๗.๒๕	๑๑.๖๐	๓.๐๖	๒๖๖
๒๕๕๓	๑๘.๐๕	๑๒.๐๖	๓.๐๒	๒๕๓
๒๕๕๔	๑๘.๓๐	๑๒.๗๗	๓.๓๑	๒๖๒
๒๕๕๕	๑๘.๕๐	๑๓.๘๑	๒.๕๘	๒๖๓
๒๕๕๖	-	๑๕.๑๓	๓.๗๘	๒๕๕
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-	๖.๕๐	๖.๑๑	-๐.๔๖

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๒. ความต้องการใช้ยางพาราและการส่งออกยางพาราของไทย

๒.๑ ความต้องการใช้ยางพาราแยกตามชนิดของยาง

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๖๔ ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก ๓๕๕,๔๑๕ ตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๕๕๐,๐๐๐ ตันในปี ๒๕๕๖ เนื่องจากอุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมทั้งอุตสาหกรรมที่ใช้ยางเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติน้ำท่วมครั้งใหญ่ในช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน ๒๕๕๔ กลับมาทำการผลิตได้อีกครั้ง นอกจากนี้ นโยบายคืนภาษีรถยนต์คันแรกของรัฐบาล ส่งผลให้มีการใช้ยางพาราภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยแยกตามชนิดได้ ดังนี้

๒.๑.๑ ยางแผ่นรมควัน มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๗๐ ต่อปี จาก ๑๑๕,๔๕๐ ตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑๓๘,๗๕๖ ตันในปี ๒๕๕๖

๒.๑.๒ ยางแท่ง มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๕๕ ต่อปี จาก ๑๐๗,๓๑๕ ตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑๓๕,๔๓๘ ตันในปี ๒๕๕๖

๒.๑.๓ น้ำยางข้นมีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๔๕ ต่อปี จาก ๑๐๐,๒๖๒ ตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑๔๕,๕๖๕ ตันในปี ๒๕๕๖

๒.๑.๔ ยางอื่นๆ มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕๒ ต่อปี จาก ๓๒,๓๘๘ ตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๘๕,๗๕๗ ตันในปี ๒๕๕๖

ตารางที่ ๒-๕ การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามชนิดของยาง ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖

หน่วย : ตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	อื่นๆ	รวม
๒๕๕๒	๑๑๕,๔๕๐	๑๐๗,๓๑๕	๑๐๐,๒๖๒	๓๒,๓๘๘	๓๕๕,๔๑๕
๒๕๕๓	๑๑๕,๖๕๓	๑๔๐,๗๕๕	๑๑๕,๒๐๕	๘๒,๕๘๐	๔๕๔,๖๓๓
๒๕๕๔	๑๐๕,๓๓๗	๑๔๗,๖๘๓	๑๕๕,๕๕๘	๖๕,๗๖๗	๔๗๖,๓๔๕
๒๕๕๕	๑๒๗,๔๕๓	๑๖๔,๗๗๔	๑๓๔,๐๔๐	๗๘,๗๘๕	๕๐๕,๐๕๒
๒๕๕๖	๑๓๘,๗๕๖	๑๓๕,๔๓๘	๑๔๕,๕๖๕	๘๕,๗๕๗	๕๐๕,๐๐๐
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๓.๗๐	๑๒.๕๕	๕.๔๕	๒.๕๒	๗.๖๔

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

๒.๒ ความต้องการใช้ยางพาราแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาความต้องการใช้ยางพาราของไทยแยกตามประเภทอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๖๔ ต่อปี รายละเอียดดังนี้

๒.๒.๑ อุตสาหกรรมยางล้อเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้ยางพารา มากที่สุด มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๔๔ ต่อปี จาก ๒๕๖,๐๔๔ ตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๓๖๕,๘๓๖ ตันในปี ๒๕๕๖

๒.๒.๒ อุตสาหกรรมถุงมือยาง มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔.๔๑ ต่อปี จาก ๔๒,๖๓๕ ตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๗๒,๒๘๕ ตันในปี ๒๕๕๖

๒.๒.๓ อุตสาหกรรมยางยืด มีการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๘๖ ต่อปี จาก ๕๐,๑๐๗ ตัน ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๗๓,๐๔๘ ตันในปี ๒๕๕๖

๒.๒.๔ อุตสาหกรรมยางรัดของ มีการใช้ยางพาราลดลงร้อยละ ๑๖.๖๘ ต่อปี จาก ๒๓,๘๐๖ ตันในปี ๒๕๕๒ เหลือเพียง ๑๐,๘๒๕ ตันในปี ๒๕๕๖

๒.๒.๕ อุตสาหกรรมอื่นๆ มีการใช้ยางพาราลดลงร้อยละ ๖.๖๒ ต่อปี จาก ๒๖,๘๒๓ ตัน ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๒๓,๘๐๒ ตันในปี ๒๕๕๖

ตารางที่ ๒-๑๐ การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖

หน่วย : ตัน

ปี	ยางล้อ	ถุงมือยาง	ยางยืด	ยางรัดของ	อื่นๆ	รวม
๒๕๕๒	๒๕๖,๐๔๔	๔๒,๖๓๕	๕๐,๑๐๗	๒๓,๘๐๖	๒๖,๘๒๓	๓๙๘,๔๑๕
๒๕๕๓	๓๑๕,๒๔๔	๔๘,๖๖๓	๔๖,๐๖๔	๑๓,๑๐๑	๓๔,๕๖๕	๔๕๗,๖๓๗
๒๕๕๔	๓๑๓,๘๒๑	๖๗,๔๑๓	๖๖,๐๕๔	๑๐,๘๕๔	๒๘,๕๐๓	๔๘๖,๖๔๕
๒๕๕๕	๓๓๘,๖๑๒	๖๖,๓๘๑	๖๗,๐๗๘	๑๐,๐๓๒	๒๑,๘๔๘	๕๐๕,๐๕๒
๒๕๕๖*	๓๖๘,๘๓๖	๗๒,๒๘๘	๗๓,๐๔๘	๑๐,๘๒๕	๒๓,๘๐๒	๕๕๐,๐๐๐
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๘.๔๔	๑๔.๔๑	๑๑.๘๖	-๑๖.๖๘	-๖.๖๒	๗.๖๔

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

๒.๓ การส่งออกยางพารา

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาการส่งออกยางพาราของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๔๓ ต่อปี จาก ๒.๗๘ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๓.๒๓ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของจีนและอินเดียเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามแนวโน้มการส่งออกยางแผ่นรมควันลดลง ร้อยละ ๑.๖๓ ต่อปี เนื่องจากตลาดมีความต้องการใช้ยางแท่งเพิ่มขึ้น เพราะมีราคาต่ำกว่ายางแผ่นรมควัน ทำให้การส่งออกยางแท่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๕๐ ต่อปี สำหรับยางคอมปาวด์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๓๕ ต่อปี โดยส่งออกไปจีนมากที่สุด สำหรับประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่

๒.๓.๑ จีนมีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจาก ๑.๑๘ ล้านตันในปี ๒๕๕๒ เป็น ๑.๖๖ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๓๑ ต่อปี

๒.๓.๒ สหรัฐอเมริกา นำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจากปริมาณ ๐.๑๖ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๐.๑๘ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕๗ ต่อปี

๒.๓.๓ ญี่ปุ่น มีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยเพิ่มขึ้นจาก ๐.๒๖ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๒ เป็น ๐.๒๕ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๖๐ ต่อปี

๒.๓.๔ มาเลเซีย มีแนวโน้มนำเข้ายางพาราจากไทยลดลงจาก ๐.๔๕ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๒ เหลือ ๐.๓๘ ล้านตันในปี ๒๕๕๖ หรือลดลงร้อยละ ๖.๓๔ ต่อปี

ปี ๒๕๕๖ ไทยส่งออกยางพารา ๓.๒๓ ล้านตัน ลดลงจาก ๓.๒๗ ล้านตันของปี ๒๕๕๕ ร้อยละ ๑.๒๔ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของโลกอยู่ในภาวะซบเซา ประกอบกับประเทศผู้ซื้อได้หันไปนำเข้ายางพาราจากประเทศคู่แข่งเพิ่มมากขึ้นจากราคาที่ต่ำกว่าของไทย นอกจากนี้ราคายางสังเคราะห์ต่ำกว่าราคายางธรรมชาติ ทำให้ผู้ซื้อหันไปใช้ยางสังเคราะห์แทนเพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยคาดว่าจะส่งออกยางแผ่นรมควันได้ ๐.๖๕ ล้านตัน ลดลงจาก ๐.๖๖ ล้านตันในปี ๒๕๕๕ ร้อยละ ๑.๕๒ ยางแท่ง ๑.๒๗ ล้านตัน ลดลงจาก ๑.๒๕ ล้านตันในปี ๒๕๕๕ ร้อยละ ๑.๕๕ น้ำยางข้น ๐.๖๕ ล้านตันในปี ๒๕๕๕ ร้อยละ ๑.๕๔

ตารางที่ ๒-๑๑ การส่งออกยางพาราของไทยแยกตามชนิดยาง ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	ยางคอมปาวด์	อื่นๆ	รวม
๒๕๕๒	๐.๖๕	๑.๘๓	๐.๖๑	๐.๔๖	๐.๒๑	๒.๗๕
๒๕๕๓	๐.๖๕	๑.๕๓	๐.๕๔	๐.๔๗	๑.๒๑	๒.๘๔
๒๕๕๔	๐.๗๕	๑.๒๒	๐.๕๓	๐.๔๒	๐.๑๔	๓.๐๖
๒๕๕๕	๐.๖๖	๑.๒๕	๐.๕๗	๐.๖๕	๐.๑๐	๓.๒๓
๒๕๕๖*	๐.๖๕	๑.๒๗	๐.๕๖	๐.๖๔	๐.๑๑	๓.๒๓
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-๑.๖๓	๑๒.๕๐	-๑.๑๖	๑๐.๓๕	-๑๘.๔๑	๔.๔๓

ที่มา : กรมศุลกากร, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ ๒-๑๒ การส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๖

หน่วย : ล้านตัน

ปี	จีน	สหรัฐอเมริกา	ญี่ปุ่น	มาเลเซีย	อื่นๆ	รวม
๒๕๕๒	๑.๑๕	๐.๑๖	๐.๒๖	๐.๔๕	๐.๖๕	๒.๖๗
๒๕๕๓	๑.๑๒	๐.๑๗	๐.๓๔	๐.๔๔	๐.๗๗	๒.๘๔
๒๕๕๔	๑.๓๔	๐.๒๑	๐.๓๔	๐.๓๖	๐.๘๑	๓.๐๖
๒๕๕๖*	๑.๖๖	๐.๑๘	๐.๒๕	๐.๓๘	๐.๗๒	๓.๒๓
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๑๑.๓๑	๒.๕๗	๐.๖๐	-๖.๓๔	๐.๗๒	๔.๔๓

ที่มา : กรมศุลกากร, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

๓. ระดับราคายางพาราในประเทศไทย

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาราคายางพาราในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับภาวะราคายางพาราในตลาดโลก แต่ราคายางพาราปรับตัวลดลงอย่างมากในปี ๒๕๕๕ ต่อเนื่องถึงปี ๒๕๕๖ เนื่องจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่ซบเซา รวมทั้งการเกิดสึนามิในญี่ปุ่นเมื่อเดือนมีนาคม และเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในไทยเมื่อปลายปี ๒๕๕๔ ทำให้ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ใช้เพิ่มขึ้น ในอัตราที่ต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของผลผลิต โดยราคายางพาราในตลาดต่างๆ มีดังนี้

๓.๑ ราคาที่เกษตรกรขายได้

ราคายางแผ่นดิบคุณภาพ ๑ ยางก้อนคละ และน้ำยางสด ที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๗๕ ร้อยละ ๕.๐๘ และร้อยละ ๕.๓๐ ต่อปีตามลำดับ

๓.๒ ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพารา

ราคาประมูลยางแผ่นดิบคุณภาพ ๑ ยางแผ่นรมควัน และน้ำยางสด ณ ตลาดกลางยางพารา อ.หาดใหญ่ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๐๕ ร้อยละ ๕.๓๓ และร้อยละ ๓.๘๘ ต่อปี ตามลำดับ

ตารางที่ ๒-๑๓ ราคาขายที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นาและราคาประมูลตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่
ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ราคาเกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา			ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพารา อ.หาดใหญ่		
	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ ๓	ยางก้อนคละ	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ ๓	ยางแผ่นรมควัน	น้ำยางสด
๒๕๕๒	๕๕.๑๕	๒๗.๓๖	๕๒.๕๗	๕๘.๕๓	๖๐.๘๒	๕๕.๖๔
๒๕๕๓	๑๐๒.๗๒	๕๑.๕๑	๕๕.๔๐	๑๐๖.๕๑	๑๑๐.๒๑	๑๐๓.๕๐
๒๕๕๔	๑๒๘.๖๑	๖๓.๗๖	๑๒๐.๒๘	๑๓๑.๘๓	๑๓๘.๑๓	๑๒๖.๕๐
๒๕๕๕	๘๕.๕๘	๔๕.๗๖	๘๖.๔๓	๕๓.๖๖	๕๔.๘๕	๘๓.๗๐
๒๕๕๖*	๗๘.๐๐	๔๕.๐๐	๗๓.๐๐	๘๐.๐๐	๘๕.๐๐	๗๕.๐๐
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.๗๕	๕.๐๘	๕.๓๐	๕.๐๕	๕.๓๓	๓.๘๘

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร
ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

๓.๓ ราคาส่งออก F.O.B

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาราคายางแผ่นรมควันชั้น ๓ ยางแท่ง และน้ำยางข้น เพิ่มขึ้น
ร้อยละ ๕.๗๔ ร้อยละ ๕.๔๕ และร้อยละ ๖.๕๗ ต่อปี ตามลำดับ

ตารางที่ ๒-๑๔ ราคายางพาราส่งออก F.O.B. ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ยางแผ่นรมควันชั้น ๓	ยางแท่ง	น้ำยางข้น
๒๕๕๒	๖๕.๒๔	๖๒.๔๑	๔๔.๖๑
๒๕๕๓	๑๑๕.๕๘	๑๐๘.๕๑	๗๗.๑๔
๒๕๕๔	๑๔๘.๐๐	๑๔๐.๔๕	๕๔.๐๘
๒๕๕๕	๑๐๖.๑๓	๕๕.๘๖	๖๘.๖๗
๒๕๕๖*	๕๐.๐๐	๘๕.๐๐	๖๕.๐๐
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	๕.๗๔	๕.๔๕	๖.๕๗

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, ปี ๒๕๕๖ เป็นตัวเลขประมาณการ

แนวโน้มยางพาราในอนาคต

๑. สถานการณ์ยางพาราของโลก

๑.๑ ด้านการผลิต

คาดว่าผลผลิตยางพาราโลกมีประมาณ ๑๒.๔๕ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๕.๖๐ เนื่องจากประเทศผู้ผลิตต่างๆ เช่น เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา ที่ขยายเนื้อที่ปลูกได้ทยอยเปิดกรีดยางเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเกษตรกรดูแลรักษาต้นยางเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต

๑.๒ ด้านการตลาด

คาดว่าความต้องการใช้ยางพาราของโลกจะเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของจีนและอินเดีย อย่างไรก็ตาม จากสถานะเศรษฐกิจของโลกที่อยู่ในช่วงถดถอยจะทำให้ความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา และการส่งออกยางพาราในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากคาดว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางในจีนและอินเดียจะขยายตัวเพิ่มขึ้น

๑.๓ ด้านระดับราคา

คาดว่าราคารายพาราในตลาดโลกจะทรงตัวใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา จากการที่คาดว่าเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปจะกระเตื้องขึ้น

๒. สถานการณ์ยางพาราของไทย

๒.๑ ด้านการผลิต

คาดว่าจะมีเนื้อที่กรีดประมาณ ๑๕.๗๑ ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก ๑๕.๑๓ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๓ และมีผลผลิตประมาณ ๔.๐๐ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก ๓.๗๘ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๖ ร้อยละ ๕.๘๒ สำหรับผลผลิตต่อไร่ คาดว่าลดลงเหลือ ๒๕๕ กิโลกรัมต่อไร่ จาก ๒๖๓ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๕๖ หรือลดลงร้อยละ ๓.๐๔ เนื่องจากราคารายพารายังอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อเทียบกับพืชอื่น ส่งผลให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกยางเพิ่มมากขึ้น และเนื้อที่ปลูกยางพาราที่ปลูกใหม่กว่าล้านไร่ในปี ๒๕๔๘ ทยอยเปิดกรีดได้ส่งผลให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลง แต่ผลผลิตยางพารารวมเพิ่มขึ้น

๒.๒ ด้านการตลาด

คาดว่าการใช้ยางพาราจะเพิ่มขึ้นเป็น ๐.๕๕ ล้านตัน เนื่องจากยังมีความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์จากนโยบายการคืนภาษีสำหรับรถยนต์คันแรก นอกจากนี้โรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่องจะกลับมาทำการผลิตได้เต็มที่อีกครั้ง หลังจากหยุดการผลิตเพราะประสบภัยพิบัติน้ำท่วมเมื่อปลายปี ๒๕๕๔ ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ยางพาราภายในประเทศให้มากขึ้น และการส่งออกคาดว่า การส่งออกยางพาราของไทยจะลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากคาดว่าจะมีการใช้ยางพาราภายในประเทศเพิ่มมากยิ่งขึ้น

๒.๓ ด้านระดับราคา

คาดว่าราคายางพาราในประเทศจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา และเป็นไปตามทิศทางของราคาในตลาดโลก

๓. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต และการส่งออก

๓.๑ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต

๓.๑.๑ เนื้อที่กรี๊ดได้เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มมากขึ้น

๓.๑.๒ สภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของยางพารา

๓.๑.๓ การดูแลรักษาของเกษตรกร

๓.๒ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

๓.๒.๑ ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของโลกคาดว่าจะกระเตื้องขึ้น โดยเฉพาะในสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และจีน ซึ่งเป็นประเทศผู้ใช้อย่างพารารายใหญ่ของไทย ส่งผลให้การส่งออกเพิ่มขึ้น

๓.๒.๒ อัตราแลกเปลี่ยนและราคาน้ำมันในตลาดโลกผันผวน ส่งผลกระทบต่อราคา

๓.๒.๓ ผลผลิตยางพาราของโลกปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะประเทศลาว เวียดนาม กัมพูชา เมียนมาร์ ซึ่งปัจจุบันได้มีการเปิดกรี๊ดหน้ายางเพิ่มขึ้น

๓.๒.๔ ราคายางพาราของไทยอยู่ในระดับสูง ทำให้ผู้ซื้อหันไปซื้อจากประเทศคู่แข่ง เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม

๓.๒.๕ ราคาขางสังเคราะห์ต่ำกว่าราคาขางธรรมชาติ ทำให้ผู้ใช้หันไปใช้ขางสังเคราะห์แทนเพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางแบบจุ่ม เช่น ถุงมือยาง ถุงยางอนามัย เป็นต้น

ความร่วมมือด้านยางพาราระหว่างประเทศ

ประเทศผู้ปลูกยางพาราได้มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายและความเชื่อมโยง เพื่อช่วยเหลือร่วมพัฒนาในหลากหลายด้านร่วมกัน อาทิ ด้านราคา ด้านผลผลิต ด้านวิธีการปลูก ด้านวิชาการ โดยมีความร่วมมือที่สำคัญดังนี้

๑. สภาความร่วมมือด้านยางพาราระหว่างประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย (TRC : Tripartite Rubber Council)

เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือด้านราคาขาง เนื่องจากในปี ๒๕๔๐ ราคาขางลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ราคาขางตกถึงระดับไม่คุ้มทุน และได้มีนโยบายเรื่องของราคาขางและการค้าขาง รวมถึงงานวิชาการด้วย ซึ่งปัจจุบันสำนักงานตั้งอยู่ที่สถาบันวิจัยยาง กรุงเทพฯ ประเทศไทย มีสมาชิก ๓ ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ประกอบด้วยองค์กร ๒ องค์กร ได้แก่

๑.๑ สภาไตรภาคียางพารา (International Tripartite Rubber Council – ITRC)

สืบเนื่องจากราคาขางพาราตกต่ำอย่างต่อเนื่องระหว่างปี ๒๕๓๘ – ๒๕๔๔ รัฐบาลไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซียได้ลงนามในแถลงการณ์ร่วมบาทีระดับรัฐมนตรี (Joint Ministerial Declaration (Bali Declaration ๒๐๐๑) เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๔ ประกอบด้วยตัวแทนจาก ๓ ประเทศ ประเทศละ ๓ คน ทั้งภาครัฐและเอกชน รับผิดชอบกำกับดูแลการดำเนินการตามมาตรการการจัดการด้านปริมาณการผลิต (Supply Management Scheme : SMS) และมาตรการจำกัดการส่งออก (Agreed Export Tonnage Scheme : AETS) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและการส่งออกรายงานให้คณะกรรมการระดับรัฐมนตรี

๑.๑.๑ บทบาทขององค์กร

ทำหน้าที่กำกับดูแลมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาขางพาราภายใต้กรอบความร่วมมือดังกล่าว ทั้งนี้ ITRC กำหนดให้มีการประชุมระดับรัฐมนตรี(หัวหน้าคณะผู้แทนร่วมประชุม

ITRC ของแต่ละประเทศโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าอินโดนีเซีย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมพื้นฐานและสินค้าโภคภัณฑ์มาเลเซีย) เป็นประจำในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ของทุกปี

๑.๑.๒ มาตรการในการรักษาเสถียรภาพราคายาง

๑.๑.๒.๑ การบริหารจัดการการผลิต (Supply Management Scheme – SMS) เป็นมาตรการระยะยาว เพื่อส่งเสริมและแนะนำการขยายพื้นที่เพาะปลูกให้สอดคล้องกับสถานการณ์ยางพาราของตลาดโลก

๑.๑.๒.๒ การบริหารจัดการการส่งออก (Agreed Export Tonnage Scheme – AETS) มาตรการระยะสั้นไม่เกิน ๑ ปี เพื่อควบคุมการส่งออกโดยใช้กลไก กฎหมายหรือวิธีการต่าง ๆ เช่น การกำหนดโควตาการส่งออก การเก็บสต็อกสำรองภายในประเทศ

๑.๑.๒.๓ กลยุทธ์ด้านการตลาด (Strategic Market Operation – SMO) เพื่อดำเนินการเข้าซื้อ - ขายยางพาราในตลาดที่มีปัญหา ใด ๆ ไรก็ดี ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ยังไม่มีการดำเนินมาตรการดังกล่าว เนื่องจากมาตรการ SMS และ AETS ยังสามารถดำเนินการได้ดี

๑.๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๑.๓.๑ ในการประชุม ITRC เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ได้มีความเห็นตรงกันในการจำกัดปริมาณการส่งออกยางตามมาตรการ AETS ในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๕ – มีนาคม ๒๕๕๖ ลงเหลือ ๓๐๐,๐๐๐ ตัน และ โคนตันยาง ๑๐๐,๐๐๐ เฮกเตอร์ (ประมาณ ๖๒๕,๐๐๐ ไร่) เพื่อลดปริมาณการผลิตอีก ๑๕๐,๐๐๐ ตัน รวมเป็น ๔๕๐,๐๐๐ ตัน ไรก็ดี ราคาของยางพาราได้กระเตื้องขึ้นเพียงเล็กน้อยและเคลื่อนไหวในช่วงแคบ ๆ จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากนักลงทุน / นักเก็งกำไร ทราบข้อเท็จจริงว่าทั้งสามประเทศยังคงตกลงกันไม่ได้ว่าจะเริ่มมาตรการนี้ที่ระดับราคาเท่าใด

๑.๑.๓.๒ เมื่อวันที่ ๔ - ๕ กันยายน ๒๕๕๕ นายณัฐฤติ ไสยเกื้อ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้หารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมการเพาะปลูก และ โภคภัณฑ์มาเลเซียเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันว่า ควรผลักดันให้มีการใช้มาตรการ AETS ในทันที และเห็นควรประเมินสถานการณ์ราคาของยางพาราอีกครั้งในการประชุม ITRC ครั้งต่อไป ในอีก ๑ เดือนข้างหน้า โดยอาจต้องร่วมกันพิจารณาหากกลไกแก้ไขใหม่หากราคา

ยังไม่ดีขึ้น นอกจากนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอให้ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ร่วมกันจัดตั้งตลาดกลางยางพาราขึ้น

๑.๑.๓.๓ ประเทศไทยมีกำหนดจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีของ ITRC ในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยเบื้องต้นคาดว่าจะมีประเด็นที่สำคัญ คือ การเพิ่มเงินกองทุนสำหรับ IRC๐ การเชิญประเทศเวียดนามเข้าร่วม ITRC และ IRC๐ และการทบทวนบทบาทของ ITRC และ IRC๐ ในระยะเวลา ๑๐ ปี (ค.ศ. ๒๐๑๒ – ๒๐๒๑) เพื่อให้สามารถรองรับกับสถานการณ์การค้ายางพาราโลกในระยะเวลา ๑๐ ปีข้างหน้าต่อไป

๑.๒ บริษัท ร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศ จำกัด (International Rubber Consortium Limited - IRC๐)

เนื่องจากภาวะราคายางพาราลดลงตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ จนถึงปี ๒๕๔๔ รัฐบาลของประเทศไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ในการจัดตั้งบริษัท ร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศ จำกัด (International Rubber Consortium Limited : IRC๐) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อผลักดันราคายางพาราให้สูงขึ้นไปสู่ระดับที่เกษตรกรขายยางมีกำไรคู่กับการลงทุน และรักษาระดับราคายางพาราให้มีเสถียรภาพ โดยได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ มีทุนจดทะเบียนเริ่มต้น ๑๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ไทย ๕.๓๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อินโดนีเซีย ๔.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มาเลเซีย ๒.๖๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ตามลำดับ ตามสัดส่วน ๔:๓:๒ ที่ตกลงกันได้ จากทุนจดทะเบียนเป้าหมาย ๒๒๕ ล้านดอลลาร์ โดยมีการชำระเงินลงทุนแล้วจากฝ่ายไทย ๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ อินโดนีเซีย ๑.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมาเลเซีย ๑.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมเป็นเงิน ๔.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประเทศไทย

๑.๒.๑ บทบาทขององค์กร

ทำหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์สถานการณ์ราคายางทั้งภายในและต่างประเทศ หากมีปัญหาราคายางตกต่ำ IRC๐ ก็จะเข้าไปป้องกันแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำ

๑.๒.๒ มาตรการในการแก้ไขปัญหา

๑.๒.๒.๑ มาตรการการบริหารจัดการการผลิต (Supply Management Scheme : SMS)

เป็นมาตรการระยะยาว (Long-term Measure) โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสามประเทศให้การส่งเสริม แนะนำการขยายพื้นที่ปลูกของเกษตรกรในประเทศตนเองให้สอดคล้อง เหมาะสมกับความต้องการของตลาดโลก หากมีการปลูกยางพารามากเกินความต้องการของตลาดโลก ราคาจะตกต่ำ ซึ่งในส่วนของประเทศไทยนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร) และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑.๒.๒.๒ มาตรการการบริหารจัดการการส่งออก (Agreed Export Tonnage Scheme : AETS)

เป็นมาตรการระยะสั้น ไม่เกิน ๑ ปี (Short-term Measure) โดยการควบคุมการส่งออกยางพาราของประเทศสมาชิกสามประเทศ เป็นมาตรการที่รัฐบาลทั้งสามประเทศจะต้องควบคุมการส่งออกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำ โดยใช้กลไกกฎหมาย หรือวิธีการต่างๆ เช่น การกำหนดโควตาการส่งออก การเก็บสต็อกสำรองยางในโกดังภายในประเทศเป็นร้อยละของปริมาณการส่งออกในช่วงนั้น ๆ เป็นต้น ซึ่งในส่วนของประเทศไทยนั้น มีกรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ และมีองค์กรสนับสนุน ได้แก่ ผู้ส่งออกยางพาราที่เป็นสมาชิกของสมาคมยางพาราไทย (Thai Rubber Association : TRA)

๒. สมาคมประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ (Association of Natural Rubber

Producing Counties) มีวัตถุประสงค์หลัก ๓ ประการ คือ

๒.๑ ประสานงานทางด้านนโยบายและการดำเนินงานผลิตยางและค้ำขายของประเทศสมาชิก

๒.๒ สนับสนุนส่งเสริมด้านวิชาการยางระหว่างประเทศสมาชิก

๒.๓ ดำเนินการเพื่อสร้างและยกระดับราคายางธรรมชาติตามความเป็นธรรมและมีเสถียรภาพ

ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งหมด ๘ ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย อินเดีย มาเลเซีย ไทย ปาปัวนิวกินี สิงคโปร์ ศรีลังกา และเวียดนาม มีสำนักงานอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

๓. คณะกรรมการด้านการหีบห่อและคุณภาพยางธรรมชาติระหว่างประเทศ

(International Rubber Quality and Packing Conference)

มีหน้าที่กำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ กำหนดมาตรฐานยางแผ่นรมควันชั้นต่างๆ จัดพิมพ์เป็นคู่มือที่รู้จักกันในนามของ “GREEN BOOK” สมาคมยางพาราไทยเป็นสมาชิก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ร่วมดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมยาง เพื่อควบคุมด้านมาตรฐานและการหีบห่อ มีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

๔. สมาคมยางระหว่างประเทศ (International Rubber Association)

มีหน้าที่กำหนดกฎเกณฑ์ทางการค้ายาง สัญญาซื้อขายยาง สมาคมยางพาราไทยเป็นสมาชิก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ร่วมดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมยาง เพื่อควบคุมด้านการค้าและส่งออกยาง เดิมมีสำนักงานอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ปัจจุบันสำนักงานตั้งอยู่ที่สมาคมยางพาราไทย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

๕. สภาธุรกิจยางอาเซียน (Asean Rubber Business Council)

เป็นสภาธุรกิจของเอกชน ผู้ส่งออก ผู้ค้ายางในแถบประเทศเอเชีย ที่มีความร่วมมือกันระหว่างผู้ประกอบการยางพารา โดยเฉพาะพ่อค้าและผู้ส่งออก มีสมาชิกเป็นบริษัทต่างๆ ใน ๕ ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม และกัมพูชา สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

จากสถานการณ์ยางพาราดังกล่าวข้างต้น แนวโน้มราคายางในปี ๒๕๕๖ คาดว่าราคาเฉลี่ยจะลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ โดยราคาอยู่ในช่วง ๕๘ – ๖๕ บาทต่อกิโลกรัม แม้เศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มขยายตัวทำให้ความต้องการใช้ยางเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่ผลผลิตและปริมาณสต็อกยางของโลกที่เพิ่มขึ้น ไม่มีปัจจัยเอื้ออำนวยต่อราคาที่ชัดเจน เนื่องจากยางพาราที่ปลูกในปี ๒๕๔๘ เริ่มทยอยเปิดกรีดส่งผลให้ผลผลิตยางพารารวมเพิ่มขึ้น และหลังจากสิ้นสุดนโยบายการคืน

ภาษีสำหรับรถยนต์คันแรกความต้องการของผู้บริโภคก็มีปริมาณการสั่งซื้อด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ลดลงไปด้วย ดังนั้นความต้องการใช้ยางภายในประเทศจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลกระทบต่อราคายางพาราของไทย รวมทั้งความร่วมมือกับประเทศผู้ผลิตยางพาราในอาเซียนเพื่อกำหนดกลไกราคาการซื้อขายยางพาราให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และควบคุมปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพาราไปยังประเทศคู่ค้าต่างๆ

บทที่ ๓

ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหายางพาราของประเทศ

ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนายางพาราไทย

ปัญหาเรื่องยางพาราเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาหลายยุคหลายสมัย รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศหลายรัฐบาลต้องเข้ามาแก้ปัญหาในเรื่องราคายางพาราตกต่ำจนกลายเป็นสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราต้องออกชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ปัญหาดังกล่าว โครงการแทรกแซงตลาดยางพารามีมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ โดยให้องค์การสวนยาง (อสย.) กู้เงินจากธนาคารกรุงไทย รัฐบาลจะตั้งราคารับซื้อยางที่สูงกว่าราคาตลาด และนำมาแปรรูปเพื่อรอการจำหน่ายในระดับราคาที่เหมาะสม ต่อมาสมัยรัฐบาลทักษิณไม่มีการเปลี่ยนแปลงโครงการแทรกแซงตลาดยางพารา เพราะราคายางในตลาดโลกอยู่ในระดับสูงอันเนื่องจากการขยายตัวของความต้องการในตลาดโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจีน แต่รัฐบาลมีแนวคิดการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือของประเทศผู้ผลิตยางรายใหญ่ แต่แนวคิดดังกล่าวก็ไม่เป็นรูปเป็นร่างในทางปฏิบัติ เพราะมาเลเซียและอินโดนีเซียไม่ร่วมมือเข้าแทรกแซงตลาดเมื่อราคาตลาดโลกลดลง จนมาถึงรัฐบาลอภิสิทธิ์ได้มีมติให้ดำเนินโครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพิ่มมูลค่าเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำ โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) สนับสนุนสินเชื่อปลอดดอกเบี้ยแก่สถาบันเกษตรกรวงเงิน ๘,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อรับซื้อยางและรอจำหน่ายเมื่อราคาเหมาะสม และต่อมารัฐบาลยิ่งลักษณ์ได้เกิดปัญหายางพาราตกต่ำ เกษตรกรออกมาเรียกร้องให้รัฐบาลหาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเร็ว จึงเกิดโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อยางในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด แต่โครงการดังกล่าวสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น ไม่สามารถเป็นแนวทางการช่วยเหลืออย่างยั่งยืน แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้มีการออกมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาวที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

ดังนั้นการแก้ปัญหาของรัฐบาลต่างๆ ที่ผ่านมาไม่ใช่แนวทางแก้ไขที่ยั่งยืนในอนาคต
ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อราคายางพาราตกต่ำ มีรายละเอียดดังนี้

๑. ปัญหาด้านการผลิต

๑.๑ ผลผลิตยางพารามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการขยายพื้นที่ปลูกยางพารา
ในที่แห่งใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ โดยมีพื้นที่ประมาณกว่าแสนไร่ ในช่วงที่
ยางพารามีราคาสูงขึ้น ทำให้ประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านต่างหันมาปลูกยางพารามากขึ้น
เมื่อปริมาณผลผลิตยางพารามีมากกว่าความต้องการใช้ส่งผลให้ราคายางพาราลดลงเรื่อยๆ ในปี ๒๕๕๔
ประเทศไทยประสบอุทกภัยครั้งใหญ่ ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างกับทั้งภาคเกษตรกรรมและ
ภาคอุตสาหกรรม สินค้าที่อยู่ในสต็อกได้รับความเสียหายการส่งออกได้รับผลกระทบ

๑.๒ ต้นทุนการผลิตยางพาราของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและสูงกว่าประเทศคู่แข่ง
โดยในปี ๒๕๕๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ประกาศต้นทุนการผลิตยางพาราไว้ที่กิโลกรัม
ละ ๖๕.๒๕ บาท และเมื่อรัฐบาลประกาศปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำเป็น ๓๐๐ บาทต่อวัน ในทุกจังหวัด
ในปี ๒๕๕๖ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตยางพาราเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ประเทศผู้ผลิตยางพาราที่เป็น
คู่แข่งสำคัญ คือ อินโดนีเซีย ซึ่งเป็นผู้ผลิตยางพาราอันดับ ๒ ของโลกรองจากไทย ต้นทุนการผลิต
ยางพาราของอินโดนีเซียจะต่ำกว่าเนื่องจากผู้ปลูกตามธรรมชาติไม่ใช้ปุ๋ยเคมี เคมีภัณฑ์ทาง
การเกษตร และมีต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่าไทยอย่างมาก ณ ปัจจุบันค่าแรงขั้นต่ำของอินโดนีเซียเพียง
วันละ ๒๔๔ บาท เท่านั้น

๑.๓ ประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งผลผลิต
ด้อยคุณภาพ เนื่องจากชาวสวนยางพาราส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ทำให้ขาดการบริหาร
จัดการและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการ ส่งผลให้ผลผลิตยางมีคุณภาพต่ำและไม่
สม่ำเสมอ กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ขาดความรู้ทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะทางด้านการผลิต การ
แสวงหาความรู้ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ ถือเป็นข้อจำกัดของกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร ดังนั้น
การให้ความรู้ในด้านเทคโนโลยี การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีจึงถือเป็นการเสริมสร้าง
ศักยภาพ นอกจากนี้ยังพบว่ากระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยียังมีช่องว่างในการถ่ายทอดเป็นอย่างมาก
จึงควรสร้างกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยี ความรู้ด้านการผลิต นวัตกรรมใหม่ ๆ โดยการ
จัดตั้ง “คลินิกถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต” ให้เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการให้

คำแนะนำถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ รวมไปถึงการปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐานด้านการผลิต เช่น GMP , ISO

๑.๔ การผลิตยางของเกษตรกรไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การทำสวนยางพาราที่ผ่านมารัฐส่งเสริมให้เกษตรกรทำการผลิตเป็นวัตถุดิบเพื่อป้อนให้กับโรงงานอุตสาหกรรมเท่านั้น และยางที่ผลิตได้ส่วนใหญ่เป็นยางแผ่นดิบ ขณะที่การขยายตัวของอุตสาหกรรมยางแผ่นดิบลดลง

๒. ปัญหาด้านการตลาด

๒.๑ ตลาดภายในประเทศ

๒.๑.๑ ตลาดกลางยางพารา อ.หาดใหญ่ เป็นเพียงตลาดซื้อขายยางแผ่นดิบ โดยวิธีประมูล และห้องค้ายางซึ่งมีการซื้อขายเฉพาะสมาชิกและเจ้าของสวนยางรายใหญ่เท่านั้น เนื่องจากมียางจำนวนมากและมีรถบรรทุกเป็นของตนเอง ตลาดกลางยางพาราจึงไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และไม่เป็นระบบที่เชื่อมโยงกับตลาดกลางในแต่ละจังหวัด

๒.๑.๒ ขาดระบบข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างตลาดกลางยางพารา ตลาดท้องถิ่น และตลาดประมูลยางพาราระดับท้องถิ่น ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับข้อมูลด้านราคาและสถานการณ์ซื้อขาย จึงทำให้ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

๒.๒ ตลาดต่างประเทศ

๒.๒.๑ ตลาดของผู้ซื้อ เนื่องจากปัจจุบันตลาดต่างประเทศ การซื้อขายส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๐ เป็นการซื้อขายตรง โดยประกาศรับซื้อเพียง ๔-๕ ประเทศ ส่งผลให้ประเทศผู้ซื้อ มีบทบาทในการกำหนดราคายางของไทย

๒.๒.๒ การนำเข้ายางพาราของประเทศจีนเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ผลิตยางล้อชั้นนำของโลกใช้จีนเป็นฐานในการผลิตยางล้อ จีนเป็นตลาดส่งออกยางที่สำคัญเป็นอันดับ ๑ ของไทย ในปี ๒๕๕๖ มีสัดส่วนการส่งออกสูงถึงร้อยละ ๔๘.๖๑ ของมูลค่าการส่งออกยางทั้งหมด แต่เศรษฐกิจจีนในปี ๒๕๕๗ มีแนวโน้มชะลอตัวลง อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP's Growth) ของจีนในไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๗ เติบโตร้อยละ ๗.๖ ด้านตลาดส่งออกที่สำคัญของจีน คือ สหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา ซึ่งกำลังประสบปัญหาวิกฤตทางการเงิน ทำให้การส่งออกยางล้อของจีนไปทั้ง ๒ ตลาดมีแนวโน้มลดลง โรงงานผลิตยางล้อรถยนต์ในจีนต้องลดกำลังการผลิตลง

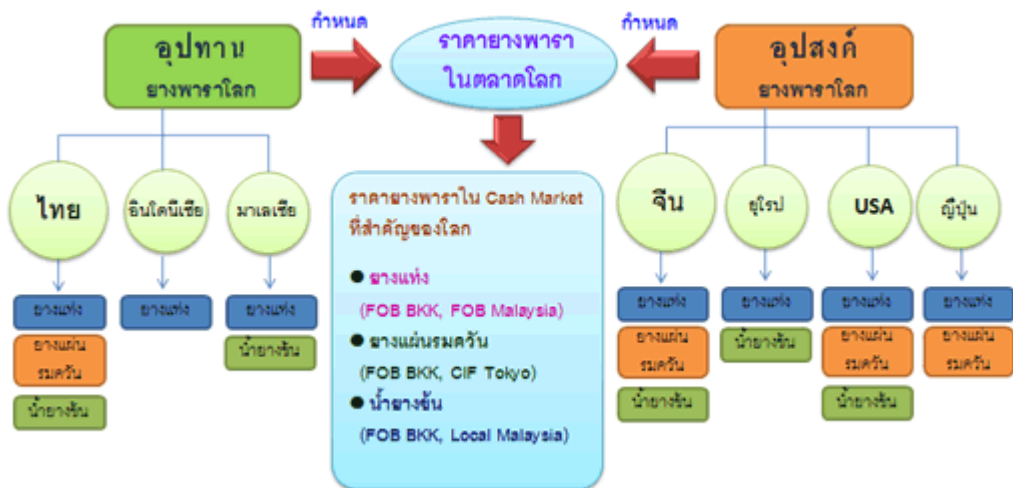
ถึงร้อยละ ๕๐ และโรงงานขนาดเล็กจำนวนมากต้องปิดกิจการลง ดังนั้นการนำเข้าของจีนจึงอาจจะชะลอตัวลง

๓. ปัญหาด้านราคา

๓.๑ ประเทศไทยไม่สามารถกำหนดราคาขายพาราได้ แม้ว่าจะเป็นประเทศผู้ส่งออกยางอันดับหนึ่งของโลก ในปี ๒๕๕๖ มีสัดส่วนการส่งออกสูงถึงร้อยละ ๖๕.๔๗ ของปริมาณการส่งออกยางโลก เนื่องจากมีประเทศผู้ผลิตยางหลายประเทศ ทำให้ปริมาณยางในตลาดโลกมีจำนวนมาก ในขณะที่ผู้ซื้อรายใหญ่ๆ คือ บริษัทผลิตยางล้อรถชั้นนำ ซึ่งมีเพียงไม่กี่บริษัท จึงมีอำนาจการต่อรองที่สูงกว่า นอกจากนี้ยังมีสินค้าทดแทนที่สำคัญ คือ ยางสังเคราะห์ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์พลอยได้จากการกลั่นน้ำมัน ซึ่งหากยางมีราคาสูงเกินไป ผู้ซื้อก็จะหันไปใช้ยางสังเคราะห์แทน

๓.๒ การเปลี่ยนแปลงค่าเงินของประเทศผู้ส่งออก หากค่าเงินแข็งค่าขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ผู้ส่งออกต้องกำหนดราคาขายสูงขึ้น เพื่อให้ได้รับเงินเป็นสกุลเงินของตนเท่าเดิม ซึ่งอาจทำให้ผู้ซื้อชะลอหรือลดการนำเข้า หรือนำเข้าสินค้าอื่นทดแทน (ยางสังเคราะห์) ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกลดลง

แผนภาพที่ ๓-๑ การกำหนดราคาขายในตลาดโลก

๔. ปัญหาด้านอุตสาหกรรม

๔.๑ อุตสาหกรรมยางพาราของไทยเติบโตเฉพาะในรูปวัตถุดิบขึ้นต้นเพื่อการส่งออก เนื่องจากผลผลิตยางธรรมชาติที่ผ่านมา เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกประมาณ ร้อยละ ๕๐ ที่เหลือร้อยละ ๑๐ ใช้ภายในประเทศ และผลผลิตส่วนใหญ่ประมาณ ร้อยละ ๘๐ เป็นยางแผ่นรมควัน ขณะที่การใช้ยางแผ่นรมควันของโลกเริ่มอึมตัวและลดลง

๔.๒ การพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราเน้นการสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งส่วนมากเป็นการลงทุนร่วมระหว่างประเทศ ในขณะที่การเจริญเติบโตของเกษตรกรและองค์กรชาวสวนยางที่จะนำไปสู่การพัฒนาในรูปอุตสาหกรรมชุมชน

๔.๓ เทคโนโลยีในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศทำให้ต้นทุนการผลิตสูง และเกษตรกรไม่มีเงินลงทุนเพียงพอที่จะปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นจากเดิม ทำให้เกษตรกรเน้นการแปรรูปยางพาราตามความถนัดและใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่เท่านั้น

ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินโครงการที่ผ่านมา

จากสถานการณ์ราคายางพาราที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๕ เป็นต้นมา ซึ่งเกิดจากปัจจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว อัตราการว่างงานของสหรัฐอเมริกา ปัญหาหนี้สาธารณะของประเทศกลุ่มสหภาพยุโรปที่ยืดเยื้อ ประกอบกับการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศผู้ใช้จ่ายรายใหญ่ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา อินเดีย เกิดการชะลอตัวลง ส่งผลให้ความต้องการใช้ยางลดลง ในขณะที่เมื่อปลายปี ๒๕๕๔ ประเทศไทยเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ ทำให้โรงงานผลิตขึ้นส่วนรถยนต์และอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ประกอบกับมีข้อเรียกร้องจากเครือข่ายสวนยาง สถาบันเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรให้รัฐบาลดำเนินการแก้ไขปัญหาราคายางพาราตกต่ำ

การดำเนินงานที่ผ่านมา รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยดำเนินมาตรการแทรกแซงขึ้นราคา โดยมีการรับซื้อยางในปริมาณน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับอุปทานยงทั้งหมดภายในประเทศ ทำให้การแทรกแซงราคาดังกล่าวไม่มีผลต่อราคายางในตลาดให้

สูงขึ้นไป รัฐบาลจึงจำเป็นต้องหาแนวทางใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกร สามารถอยู่ได้ในสถานการณ์ปัจจุบัน

๑. โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขาย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕ เห็นชอบและอนุมัติการดำเนินงาน ตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขาย โดยมีระยะเวลาดำเนินงาน โครงการ ๑ ปี ๓ เดือน (๑ มกราคม ๒๕๕๕ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖) และให้ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สนับสนุนสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๐ ให้กับสถาบันเกษตรกร และองค์การสวนยาง (อศย.)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้องค์การสวนยางและสถาบันเกษตรกรกู้เงินจาก ธ.ก.ส. เพื่อดำเนินโครงการฯ จำนวน ๑ ครั้ง รวมเป็นกรอบวงเงินกู้ที่อนุมัติ ๔๕,๐๐๐ ล้านบาท ดังนี้ ตารางที่ ๓-๑ การอนุมัติวงเงินกู้จากคณะรัฐมนตรี

หน่วย : ล้านบาท

มติคณะรัฐมนตรี	วงเงินกู้จาก ธ.ก.ส.			
	กรอบวงเงิน	อ.ส.ย.กู้	สถาบันเกษตรกรกู้	กรอบคงเหลือ
๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	-	-
๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๕	๕,๐๐๐	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐	-
๑๘ กันยายน ๒๕๕๕	๓๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	-	๒๐,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น	๔๕,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๓,๐๐๐	๒๐,๐๐๐

๑.๑ ผลการดำเนินงานโครงการฯ

๑.๑.๑ การอนุมัติสถาบันเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ มีสถาบันเกษตรกร

ได้รับอนุมัติเข้าร่วมโครงการฯ ๑,๕๕๑ แห่ง สมาชิก ๓๑๕,๕๖๔ ราย เป็นสถาบันเกษตรกรที่เป็น นิติบุคคล จำนวน ๗๐๘ แห่ง (ร้อยละ ๓๕.๔๕) และสถาบันเกษตรกรที่ไม่เป็นนิติบุคคล จำนวน ๑,๒๘๕ แห่ง (ร้อยละ ๖๔.๕๕)

๑.๑.๒ การอนุมัติสินเชื่อให้แก่สถาบันเกษตรกร สถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล ยื่นความจำเป็นขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากโครงการฯ รวมทั้งสิ้น ๓๐๕ แห่ง โดยมีวงเงินขอสินเชื่อรวม ๓,๐๗๗ ล้านบาท ผลการพิจารณาของ ธ.ก.ส. ได้อนุมัติสินเชื่อให้แก่สถาบันเกษตรกร ๒๘๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๑๓ ของสถาบันเกษตรกรที่ยื่นความจำเป็นขอเงินอนุมัติรวม ๒,๘๘๐.๒๘ ล้านบาท ซึ่งสถาบันเกษตรกรทั้ง ๒๘๑ แห่ง มีการขอรับสินเชื่อรวม ๒,๖๕๘.๓๕ ล้านบาท เมื่อสิ้นสุดโครงการฯ (๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖) มีสถาบันเกษตรกรชำระคืนเงินกู้แล้ว ๒๒๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๗ ของสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยชำระคืนเงินสินเชื่อแล้ว ๒,๔๙๗.๐๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๖๕ และค้างชำระ ๔๖๑.๒๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓๕

๑.๑.๓ การชะลอการจำหน่ายยางออกสู่ตลาดในช่วงที่ราคายางผันผวน โครงการฯ รับซื้อยางจากสถาบันเกษตรกรทั้งหมด ๒๑๓,๑๑๘.๘๕๔ ตัน มูลค่า ๒๑,๐๘๘.๗๒ ล้านบาท จำแนกเป็น ยางแผ่นดิบ ๑๐๑,๙๘๐.๒๕๔ ตัน (ร้อยละ ๔๗.๘๕) ยางแผ่นรมควัน ๗๘,๕๗๗.๕๖๘ ตัน (ร้อยละ ๓๖.๘๗) ยางก้อนถ้วย ๓๑,๗๑๙.๐๕๑ ตัน (ร้อยละ ๑๔.๘๘) และยางแผ่นรมควันอัดก้อน ๘๑,๘๘๐ ตัน (ร้อยละ ๐.๔๐)

๑.๑.๔ การประกอบธุรกิจของสถาบันเกษตรกร หลังสิ้นสุดโครงการฯ สถาบันเกษตรกร ร้อยละ ๙๓.๓๓ มีการทำธุรกิจด้านยางอย่างต่อเนื่อง โดยร้อยละ ๖๔.๒๙ ทำธุรกิจด้านรวบรวมยาง ร้อยละ ๑๐.๗๑ แปรรูปยาง (ยางแผ่นดิบ และ/หรือ ยางแผ่นรมควัน) และร้อยละ ๒๕.๐๐ ทั้งรวบรวมยางและแปรรูปยาง ส่วนสถาบันเกษตรกรที่เหลือร้อยละ ๖.๖๗ ไม่ดำเนินธุรกิจต่อ เพราะเงินทุนไม่เพียงพอ ประกอบกับบางแห่งเป็นสถาบันเกษตรกรที่รวมตัวกันเพื่อนำยางมาจำหน่ายให้กับโครงการฯ เท่านั้น เมื่อโครงการฯ สิ้นสุดลง การดำเนินธุรกิจของสถาบันเกษตรกรเหล่านี้จึงสิ้นสุดลงด้วย

๑.๑.๕ ทักษะคติของสถาบันเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ พบว่า สถาบันเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่โครงการฯ ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย ๓.๔๘ พึงพอใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย ๓.๖๗ พึงพอใจต่อจุดรับซื้อของโครงการฯ ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ย ๒.๕๐ พึงพอใจต่อขั้นตอนการจำหน่ายยางในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย ๒.๗๐ พึงพอใจต่อการคัดคุณภาพยางในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย ๓.๔๔ และพึงพอใจต่อการจ่ายเงินในระดับน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย ๑.๖๗

๑.๒ การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

การดำเนินงาน โครงการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขาย และพัฒนาศักยภาพของสถาบันเกษตรกร ซึ่งจากการประเมินผล พบว่า การดำเนินโครงการฯ ยังไม่สามารถสร้างเสถียรภาพราคาขายได้ ส่วนการพัฒนาศักยภาพของสถาบันเกษตรกรบรรลุวัตถุประสงค์บางส่วน กล่าวคือ สถาบันเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเพิ่มศักยภาพในการยกระดับธุรกิจด้านขายพาราได้ แต่สามารถเพิ่มศักยภาพด้านความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรในการสร้างเครือข่ายได้มากขึ้นกว่าเดิม มีรายละเอียดดังนี้

๑.๒.๑ เสถียรภาพราคาขาย การดำเนินงานโครงการฯ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องการทำให้ราคามีเสถียรภาพ เนื่องจากปริมาณการซื้อขายของโครงการฯ มีเพียง ๒๑๓,๑๑๘.๘๕๔ ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕.๘๘ ของปริมาณผลผลิตยางพาราของประเทศไทยในปี ๒๕๕๕ (๓,๖๒๕,๓๓๐ ตัน) ประกอบกับโครงการฯ กำหนดเป้าหมายการจำหน่ายยางเมื่อมีราคาเหมาะสมหรือเมื่อสิ้นสุดโครงการฯ แต่การตั้งราคาซื้อขายของโครงการฯ สูงกว่าราคาตลาดกลางยางพารา โดยยางแผ่นดิบคุณภาพ ๓ มีราคาสูงกว่าตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่ กิโลกรัมละ ๗.๗๑ – ๒๔.๕๑ บาท และยางแผ่นรมควัน ชั้น ๓ สูงกว่ากิโลกรัมละ ๗.๘๑ – ๒๗.๐๑ บาท อีกทั้งราคาตลาดมีความผันผวนและมีแนวโน้มลดลง ทำให้โครงการฯ ไม่มีการจำหน่ายยางส่งผลให้งบประมาณที่จัดสรรไม่สามารถหมุนกลับมาซื้อขายให้ได้ปริมาณเพิ่มขึ้นเพื่อกระตุ้นราคาในตลาดได้

๑.๒.๒ การพัฒนาศักยภาพของสถาบันเกษตรกร การดำเนินโครงการฯ ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของสถาบันเกษตรกร ดังนี้

๑.๒.๒.๑ ด้านการแปรรูป มีสถาบันเกษตรกรจำนวน ๓ แห่ง ที่สามารถยกระดับการแปรรูปจากยางแผ่นดิบเป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๒ ของสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคลที่เข้าร่วมโครงการฯ (๗๐๘ แห่ง) ซึ่งสาเหตุที่สถาบันเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ยกระดับการแปรรูป คือ

ราคา ราคารับซื้อขายทุกประเภทของโครงการฯ สูงกว่าราคาที่ซื้อ-ขายในตลาดกลางยางพารามาก สถาบันเกษตรกรจึงไม่เห็นความจำเป็นของการยกระดับการแปรรูป

ความพร้อมในการแปรรูป สถาบันเกษตรกรจำนวนมากมีแนวคิดที่จะยกระดับการแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อน หรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ยางรถยนต์ ยางมะตอย เป็นต้น แต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากขาดความพร้อมในด้านต่างๆ โดยสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคลขาดความพร้อมด้านเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ ความชำนาญในการแปรรูปยาง โรงงานแปรรูป ตลาดรองรับและแรงงานผลิต ส่วนสถาบันเกษตรกรที่ไม่เป็นนิติบุคคลขาดความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ โรงงานแปรรูป เงินทุน ความชำนาญในการแปรรูป และแรงงานผลิต

มาตรฐาน GMP ยางแผ่นรมควันอัดก้อนที่สถาบันเกษตรกรผลิตและนำมาขายให้กับโครงการฯ จะต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP จากกรมวิชาการเกษตร ทำให้สถาบันเกษตรกรเห็นว่ายุ่งยากและต้องใช้เวลาเนิ่นนาน มีสหกรณ์เพียง ๒ แห่ง ที่สามารถจำหน่ายยางแผ่นรมควันอัดก้อนให้กับโครงการฯ คือ สหกรณ์กองทุนสวนยางจันดี จำกัด และชุมนุมสหกรณ์จังหวัดตรัง จำกัด

การตลาด สถาบันเกษตรกรเกรงว่าหากสิ้นสุดโครงการฯ แล้วจะหาตลาดจำหน่ายยางแผ่นรมควันอัดก้อนยากเนื่องจากตลาดที่มีความต้องการยางแผ่นรมควันอัดก้อนส่วนใหญ่เป็นตลาดต่างประเทศและมีความต้องการในปริมาณมาก แต่สถาบันเกษตรกรมีกำลังการผลิตที่จำกัด และไม่มีศักยภาพในการทำธุรกิจกับต่างประเทศ

๑.๒.๒.๒ ด้านการดำเนินธุรกิจ

การรวบรวมยาง/แปรรูปยาง สถาบันเกษตรกรส่วนใหญ่มีการทำธุรกิจด้านยางอย่างต่อเนื่องหลังจากสิ้นสุดโครงการฯ ประกอบด้วย ธุรกิจรวบรวมยาง แปรรูปยาง (ยางแผ่นดิบและ/หรือยางแผ่นรมควัน) และทำทั้งธุรกิจรวบรวมยางและแปรรูปยาง ส่วนสถาบันเกษตรกรที่ไม่ดำเนินธุรกิจต่อ เนื่องจากเงินทุนไม่เพียงพอ ประกอบกับบางแห่งเป็นสถาบันเกษตรกรที่รวมตัวกันเพื่อนำยางมาจำหน่ายให้กับโครงการฯ เท่านั้น เมื่อโครงการฯ สิ้นสุดลง การดำเนินธุรกิจของสถาบันเกษตรกรเหล่านี้จึงสิ้นสุดลงด้วย

ความสามารถในการบริหารจัดการ สถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคลส่วนใหญ่สามารถคำนวณต้นทุน จัดทำบัญชี และการคิดค่าบริหารจัดการได้ถูกต้อง เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ประกอบกับมีประสบการณ์ในการทำธุรกิจด้านยางพาราค่อนข้างมาก ส่วนสถาบันเกษตรกรที่ไม่เป็นนิติบุคคล

บางแห่งไม่เคยทำธุรกิจรวบรวมยางพารามาก่อน ทำให้ประสบปัญหาในการทำบัญชี การคำนวณ ต้นทุน และการคิดค่าบริหารจัดการ

ความสามารถในการคัดคุณภาพยาง ถึงแม้สถาบันเกษตรกรทุกแห่งจะได้รับการชี้แจงและอบรมการพัฒนาการผลิตยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน และยางก้อนถ้วย ตามมาตรฐานกรีเนบुक แต่ในทางปฏิบัตินั้น การคัดคุณภาพยางแต่ละประเภท ไม่มีเครื่องวัดเพื่อแยกชั้นคุณภาพ ต้องใช้การตัดสินด้วยสายตาและประสบการณ์ ทำให้บางครั้งความเห็นในการจัดชั้นคุณภาพยางระหว่างผู้แทนของสถาบันเกษตรกรและคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพและน้ำหนักยาง ณ จุดรับซื้อไม่ตรงกัน

ความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ มีการสร้างเครือข่ายเพิ่มขึ้น โดยเป็นการสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสารด้านยางพารา วัตถุประสงค์การเงิน และตลาด

ความสามารถในการบริหารการเงิน สถาบันเกษตรกรส่วนใหญ่สามารถชำระคืนเงินกู้โครงการฯ ได้ครบ ภายในระยะเวลาที่โครงการฯ กำหนด

๒. โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ และ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เห็นชอบในหลักการการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ ซึ่งประกอบด้วย มาตรการแก้ไขปัญหายางพาราระยะสั้น ได้โอนุมัติงบกลางเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ในวงเงิน ๒๑,๒๔๘.๕๕ ล้านบาท เป็นวงเงินที่ประมาณการจากเกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๕๕๑,๗๑๗ ครัวเรือน ครอบคลุมพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ ๘.๕๗ ล้านไร่ ในส่วนของมาตรการระยะปานกลางและระยะยาว เป็นการสนับสนุนสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนในวงเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท แบ่งออกเป็นวงเงินสินเชื่อ ๕,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อสนับสนุนสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพในการปรับปรุงโรงงานแปรรูปยางที่จัดสร้างไว้แล้ว และ/หรือลงทุนจัดสร้างโรงงานใหม่ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่วนสินเชื่อ ๑๕,๐๐๐ จะใช้เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการแปรรูปยางพาราสำหรับขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต

๒.๑ ผลการดำเนินงาน

๒.๑.๑ การช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพาราตามมาตรการระยะสั้น

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เพื่อเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ ซึ่งได้รับขึ้นทะเบียนตั้งแต่วันที่ ๔ กันยายน - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ มีรายละเอียดดังนี้

๒.๑.๑.๑ เกษตรกรยื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียน จำนวน ๑,๑๕๓,๓๓๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๒๐.๓๓ ของเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี

๒.๑.๑.๒ ผลการตรวจสอบเอกสารการขอขึ้นทะเบียนเกษตรกรในเบื้องต้น พบว่า เกษตรกรที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๘๐๘,๗๒๕ ราย ๑,๒๓๕,๐๑๖ แปลง พื้นที่เปิดกรีด จำนวน ๑๑.๓๔๔ ไร่

๒.๑.๑.๓ เกษตรกรที่ปลูกยางพาราในพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ์ ๔๖ รายการ ตามหนังสือกรมป่าไม้ ที่ ทส.๑๖๐๒.๕/๕๕๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ มาขอขึ้นทะเบียน จำนวน ๘๔,๕๘๘ ราย พื้นที่เปิดกรีด ๑.๓๓๑ ล้านไร่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหารือร่วมกันเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ขณะนี้กรมป่าไม้ได้ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรดังกล่าว ภายใต้โครงการแก้ไขปัญหารายการในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ พบว่า มีรายชื่อรายการตรงกันกับที่กรมป่าไม้ ได้ทำการรังวัดแปลงที่ดินภายใต้ขอบเขตพื้นที่ที่มีร่องรอยการทำประโยชน์และอยู่ในบริเวณชั้นคุณภาพลุ่มน้ำที่ ๓,๔,๕ จำนวน ๑,๒๑๕ ครัวเรือน ๑,๕๐๕ แปลง พื้นที่เปิดกรีดประมาณ ๑๕,๒๐๐ ไร่ กรมส่งเสริมการเกษตรได้แจ้งให้คณะกรรมการบริหารโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ในระดับจังหวัดพิจารณาดำเนินการตรวจสอบและรับรองเพื่อเข้าร่วมโครงการต่อไป

๒.๑.๑.๔ จากข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ได้ขึ้นทะเบียน และมีคุณสมบัติถูกต้องตามเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๘๐๘,๗๒๕ ครัวเรือน พื้นที่เปิดกรีด ๑๑.๓๔๔ ล้านไร่ รวมกับเกษตรกรที่ปลูกยางพาราในพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ์ที่ผ่านการตรวจสอบของป่าไม้ จำนวน ๑,๒๑๕ ครัวเรือน พื้นที่เปิดกรีดประมาณ ๑๕,๒๐๐ ไร่ จะมีเกษตรกรที่มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น ๘๑๐,๙๔๔ ครัวเรือน พื้นที่เปิดกรีด ๑๑.๓๖๓ ล้านไร่ ซึ่งผลการตรวจสอบพื้นที่เปิดกรีด

พบว่า มีพื้นที่ตรวจสอบไม่ผ่าน จำนวน ๕๐๒,๓๑๒.๓๑ ไร่ จึงมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการที่ต้องใช้งบประมาณในการช่วยเหลือในอัตราไร่ละ ๒,๕๒๐ บาท จำนวน ๑๐.๘๗ ล้านไร่ เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๗,๓๖๕.๒๕๖ ล้านบาท

๒.๑.๑.๕ วงเงินช่วยเหลือเกษตรกรที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้แล้ว จำนวน ๒๑,๒๐๕.๓๐ ล้านบาท (จากวงเงินอนุมัติทั้งสิ้น ๒๑,๒๔๘.๕๕ ล้านบาท โดยเป็นค่าบริหารจัดการโครงการ ๓๕.๖๕ ล้านบาท) สามารถจ่ายให้เกษตรกรที่ผ่านการตรวจสอบรับรองพื้นที่เปิดกรีดในอัตราไร่ละ ๒,๕๒๐ บาท จำนวน ๖๕๖,๒๔๑ ครัวเรือน คิดเป็นพื้นที่เปิดกรีด ๘.๔๑๑ ล้านไร่ และส่งบัญชีรายชื่อให้กับ ธ.ก.ส. โดยแยกเป็น ๑) เกษตรกรที่ได้รับเงินจาก ธ.ก.ส. แล้ว จำนวน ๖๖๘,๑๓๕ ครัวเรือน พื้นที่เปิดกรีด ๗.๓๗๕ ล้านไร่ คิดเป็นเงิน ๑๘,๕๕๗.๒๐๕ ล้านบาท ๒) เกษตรกรที่อยู่ระหว่างรอรับเงินจาก ธ.ก.ส. จำนวน ๒๘,๐๖๖ ครัวเรือน พื้นที่เปิดกรีด ๑.๐๓๖ ล้านไร่ คิดเป็นเงิน ๒,๖๑๒.๐๕๐ ล้านบาท

๒.๑.๑.๖ วงเงินช่วยเหลือเกษตรกรเกินวงเงินที่คณะรัฐมนตรีจากข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ และมีคุณสมบัติถูกต้องตามเงื่อนไข แต่ไม่ได้รับเงินช่วยเหลือ คิดเป็นพื้นที่เปิดกรีด ๒.๔๔๔ ล้านไร่ เป็นเงิน ๖,๑๕๕.๕๕๖ ล้านบาท จำเป็นจะต้องเสนอขออนุมัติงบประมาณช่วยเหลือเกษตรกรเพิ่มเติมจากมติคณะรัฐมนตรีเดิมที่อนุมัติไว้

๒.๑.๒ การช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพาราตามมาตรการระยะปานกลาง/ระยะยาว

๒.๑.๒.๑ การสนับสนุนสินเชื่อ จำนวน ๕,๐๐๐ ล้านบาท แก่สถาบันเกษตรกร

เนื่องจากมาตรการระยะปานกลาง เป็นการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพได้ใช้ประโยชน์จากโรงงานแปรรูปยางที่จัดสร้างไว้แล้ว และ/หรือลงทุนจัดสร้างโรงงานใหม่ในการแปรรูปยางพารา ในอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนวงเงิน ๕,๐๐๐ ล้านบาท แหล่งเงิน คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมอบหมายให้ผู้แทนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ หารือกับ

ผู้เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันให้เกิดการแปรรูปยางพาราโดยสถาบันเกษตรกร ได้กำหนดประเภทโครงการแปรรูปยางพารา โดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งโรงงานและเงินทุนหมุนเวียน รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๓-๒ ประเภทและงบประมาณในการจัดตั้งโรงงานแปรรูปยางพารา

ประเภทโรงงานแปรรูป	การจัดตั้งโรงงาน	เงินทุนหมุนเวียน
๑. โรงงานยางเครป	๔๗ ล้านบาท	๑๐๐ ล้านบาท
๒. โรงงานยางแท่ง		
๒.๑ ขนาดเล็ก	๕๑ ล้านบาท	๑๐๐ ล้านบาท
๒.๒ ขนาดกลาง	๗๖ ล้านบาท	๒๐๐ ล้านบาท
๒.๓ ขนาดใหญ่	๑๑๒ ล้านบาท	๓๐๐ ล้านบาท
๓. โรงงานยางแผ่นรมควัน อัดก้อน/ยางลูกขุน	๔๕ ล้านบาท	๑๐๐ ล้านบาท
๔. โรงงานยางคอมปาวด์	๓๖ ล้านบาท	๑๐๐ ล้านบาท

การประชุมของคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยที่รัฐต้องชดเชยให้กับ ธ.ก.ส. ตามวงเงินสินเชื่อ ๕,๐๐๐ ล้านบาท ให้เป็นไปตามอัตราดอกเบี้ยที่คิดในโครงการรัฐทั่วไป และอัตราดอกเบี้ยสถาบันเกษตรกร สำหรับการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน คิดอัตราร้อยละ ๐.๐๑ ต่อปี ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการ คิดอัตราร้อยละ ๒.๕ ของวงเงินสินเชื่อ ๕,๐๐๐ ล้านบาท และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการในแต่ละปี ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการในส่วนของอำนาจพิจารณาอนุมัติวงเงินกู้ ได้มอบหมายให้ ธ.ก.ส. เป็นผู้พิจารณาและอนุมัติสินเชื่อของแต่ละสถาบันเกษตรกร

๒.๑.๒.๒ การสนับสนุนสินเชื่อ จำนวน ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท แก่

ผู้ประกอบการ

กระทรวงอุตสาหกรรมอยู่ระหว่างการแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางพารา เพื่อหาแนวทางเพิ่มปริมาณการใช้ยางเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์

ยางภายในประเทศ โดยให้ประสานกับธนาคารออมสิน เพื่อระบุงเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยในการปล่อยกู้ต่อไป

๒.๑.๓ การดำเนินงานเพื่อลดความเสี่ยง/เพิ่มรายได้ของเกษตรกรรายย่อย

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้จัดทำกิจกรรมเสริมเพื่อลดความเสี่ยง และเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อย จำนวน ๒ กิจกรรม คือ การส่งเสริมการทำอาชีพเสริมให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางรายย่อย และการสนับสนุนเงินทุนเวียนเพื่อช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ สำหรับนำไปประกอบอาชีพเสริม โดยเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณประจำปีของหน่วยงาน

๒.๒ ประเด็นปัญหาจากการดำเนินงานโครงการ

๒.๒.๑ การตรวจสอบพื้นที่

๒.๒.๑.๑ การตรวจสอบพื้นที่เปิดกรีดต้องทำการตรวจทุกแปลง โดยคณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่เปิดกรีดระดับตำบล แต่เนื่องจากในบางพื้นที่ไม่มีเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จึงทำให้การตรวจแปลงล่าช้าและพื้นที่อยู่ห่างไกลทำให้การเดินทางไปตรวจแปลงลำบากยิ่งขึ้น

๒.๒.๑.๒ การบันทึกผลการตรวจสอบแปลงและออกใบรับรองได้ล่าช้าหลังจากการตรวจสอบแปลงในพื้นที่ เนื่องจากต้องมีการลงนามรับรองจากคณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่เปิดกรีดระดับตำบล ครบทั้ง ๖ คน รวมทั้งเกษตรกรและแปลงข้างเคียง ซึ่งต้องมีการลงนามรับทราบข้อมูลผลการตรวจสอบจากคณะกรรมการ

๒.๒.๑.๓ เกษตรกรมารับใบรับรองเป็นจำนวนน้อย ทำให้การจ่ายเงินเข้าบัญชีเกษตรกรได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็นเมื่อเทียบกับจำนวนเกษตรกรที่ผ่านการตรวจสอบพื้นที่เปิดกรีดแล้ว

๒.๒.๒ การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

๒.๒.๒.๑ เกษตรกรขาดความเข้าใจในเรื่องเอกสารสิทธิ์ที่ดิน เนื่องจากในการรับขึ้นทะเบียนครั้งแรกให้สิทธิ์เฉพาะเกษตรกรที่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินเท่านั้น ทำให้ในระยะแรกของการประกาศรับขึ้นทะเบียน เกษตรกรบางส่วนไม่สามารถใช้สิทธิ์เข้าร่วมโครงการได้

๒.๒.๒.๒ การแยกครัวเรือน เพื่อรับสิทธิจากการเข้าร่วมโครงการ ทำให้จำนวนเกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับสิทธิเข้ารับการช่วยเหลือมีจำนวนมากขึ้น อาจส่งผลต่อวงเงินช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งสูงกว่าที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

๒.๒.๒.๓ ความไม่ชัดเจนในการใช้สิทธิทำกินของเกษตรกร เช่น เจ้าของที่ดินเดิมยังไม่โอนกรรมสิทธิ์ เจ้าของที่ดินเดิมเสียชีวิตไปแล้ว และยังไม่ได้ออนกรรมสิทธิ์ การนำที่ดินที่ใช้สิทธิเข้าโครงการของรัฐไปแล้วมายื่นขอเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรที่ซื้อ/เช่าที่ดินที่เป็นเอกสารสิทธิ์ ศ.ป.ก. ๔-๐๑ ซึ่งผิดระเบียบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒.๒.๒.๔ การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้รับขึ้นทะเบียน ทำการบันทึกเลขที่บัญชีธนาคาร เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรโดยตรง ทำให้เกิดความผิดพลาดในการบันทึกข้อมูลได้ เนื่องจากระบบการบันทึกข้อมูลของกรมส่งเสริมการเกษตรไม่มีระบบตรวจสอบความถูกต้องของเลขที่บัญชี ซึ่งอาจส่งผลให้การโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรมีความผิดพลาดหรือล่าช้าได้

๒.๒.๓ การจ่ายเงินช่วยเหลือ

๒.๒.๓.๑ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาในเรื่องการเปิดบัญชีกับ ธ.ก.ส. เนื่องจากเกษตรกรบางรายไม่มีบัญชีของ ธ.ก.ส. หรือบางรายบัญชีผิดประเภท ทำให้ต้องเปิดบัญชีใหม่เพื่อให้สามารถโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรได้ทันทีหากเกษตรกรได้รับใบรับรองจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๒.๒.๓.๒ การโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรเกิดความล่าช้า เนื่องจาก ธ.ก.ส. ต้องรอการยืนยันรายชื่อเกษตรกรที่ผ่านการตรวจสอบจากกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีขั้นตอนในการตรวจสอบในระดับจังหวัดและส่งมาในระบบส่วนกลาง หลังจากนั้นจึงจะโอนข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วให้กับ ธ.ก.ส. แต่เกิดปัญหาในการโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรบางรายปิดบัญชีแล้ว

บทที่ ๔

แนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนยางพารา เพื่อความมั่นคงของประเทศ

นโยบายการพัฒนายางพาราของประเทศ

๑. การจัดตั้งเมืองยางพารา (Rubber City)

เพื่อเป็นศูนย์กลางการแปรรูปยางพาราครบวงจร เป็นจุดรวบรวมผลิตภัณฑ์ยางพาราของทั้งประเทศที่มีอยู่ประมาณ ๕๕๐,๐๐๐ ตัน/ปี โดยอัตราการใช้อย่างพาราย้อนหลังประมาณ ๕ ปี อยู่ที่ร้อยละ ๑๐ เท่านั้นหรือประมาณ ๕๐,๐๐๐ ตัน/ปี โดยจะเป็นศูนย์กลางการแปรรูปขั้นต้น เป็นการแปรรูปจากยางพาราดิบให้เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปยางพร้อมใช้ ในปริมาณยางพาราที่ล้นเกินความต้องการของโลกนั้น เกือบทั้งหมดผลิตอยู่ในเอเชียอาคเนย์ และประเทศไทยเป็นประเทศที่มีผลผลิตถึงกว่า ๓๐% ในขณะที่การปลูกยางพาราได้กระจายขยายตัวไปถึง ๕๗ จังหวัดของประเทศไทย และกำลังมีการปลูกเพิ่มเติมขึ้นเป็นจำนวนมากทั้งในพม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ถ้าหากนับรวมผลผลิตของประเทศอาเซียน ๕ ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชาและเวียดนามแล้ว ก็จะมีผลผลิตกว่าครึ่งหนึ่งของผลผลิตรวมของโลก

ในขณะที่มาเลเซียและอินโดนีเซียมีผลผลิตรวมกันประมาณ ๓๐% เมื่อประสานความร่วมมือกัน ก็เท่ากับได้เกิดกลุ่มโอเปกแห่งยางพาราขึ้น โดยมีประเทศไทยเป็นศูนย์กลางและเป็นกลุ่มโอเปกยางพาราที่มีการแปรรูปทั้งระบบครบวงจรในประเทศไทยในอนาคต จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศไทยในภาคเกษตรอย่างรอบด้าน จะทำให้ผลิตผลการแปรรูปและบรรดามูลค่าเพิ่มทั้งหมดในภาคเกษตรของประเทศไทยตกอยู่แก่ประเทศไทย ในขณะที่ประเทศไทยก็เป็นศูนย์กลางอาหารของอาเซียนด้วย การที่มาเลเซียและอินโดนีเซียต้องการให้ Rubber City ไปตั้งอยู่ที่ชายแดนภาคใต้ก็เพื่อผลประโยชน์ในการผลิตและจำหน่ายยางพาราของมาเลเซียและอินโดนีเซีย โดยเฉพาะความมุ่งหวังอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำของสองประเทศนั้น ในขณะที่ ๕ ประเทศอาเซียนที่มีผลผลิตยางพาราที่ล้นเกินความต้องการของโลกจะเสียเปรียบ

ดังนั้นแม้ในหลักการที่เห็นพ้องกันให้มีการจัดตั้ง Rubber City ในประเทศไทย ต้องตั้งอยู่ในภูมิยุทธศาสตร์ที่จะอำนวยประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศไทยและประเทศอาเซียนทั้งปวง รวมทั้งผู้ประกอบการแปรรูปอุตสาหกรรมยางพารา ทั้งอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำด้วย ภูมิยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประการแรก จะต้องตั้งอยู่ในจุดศูนย์กลางที่ลดต้นทุนการขนส่งของประเทศไทย และของผู้ผลิตยางพาราส่วนใหญ่ด้วย นั่นคือจะต้องตั้งอยู่ในจุดที่การขนส่งยางพาราจากทุกส่วนของประเทศไทยไปยัง Rubber City เป็นไปโดยสะดวก ใช้เวลาน้อย และต้นทุนต่ำ

ประการที่สอง จะต้องตั้งอยู่ในจุดศูนย์กลางที่ลดต้นทุนการขนส่งของประเทศผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ของโลก คือ พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม

ประการที่สาม จะต้องตั้งอยู่ใกล้กับท่าเรือน้ำลึก ที่พร้อมจะขนส่งยางพาราดิบหรือผลิตภัณฑ์แปรรูปยางพาราทั้งหมดไปยังต่างประเทศได้โดยสะดวกและรวดเร็วที่สุด

ประการที่สี่ จะต้องตั้งอยู่ใกล้กับศูนย์กลางการคมนาคมของอาเซียนและมหานคร

๒. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง

เพื่อให้เกิดการยกระดับความสามารถในการแข่งขัน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมยางพารา ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมฐานรายได้ของประเทศ การผลิตยางเพื่อส่งออกในรูปแบบของวัตถุดิบเป็นส่วนใหญ่คงไม่เหมาะสมอีกต่อไปในอนาคต เกษตรกรควรหันมาผลิตผลิตภัณฑ์ยางที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า โดยจะเห็นได้ว่าในปี ๒๕๕๕ ไทยส่งออกยางในรูปแบบวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้นในกลุ่มอุตสาหกรรมช่วงกลางน้ำสูงถึงร้อยละ ๘๗ ของผลผลิตยางทั้งหมด คิดเป็นมูลค่า ๑๓๖,๓๐๓.๘ ล้านบาท ดังนั้นหากรัฐบาลต้องการแก้ปัญหาการคายอย่างยั่งยืนและตรงจุด ควรส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมปลายน้ำให้มากขึ้น ซึ่งจะให้เกิดการแปรรูปยางเป็นสินค้า End Product ที่มีมูลค่าเพิ่มมากกว่าการส่งออกในรูปแบบวัตถุดิบถึงประมาณ ๔ เท่าตัว โดยจะเป็นวิธีที่ดีในการแก้ปัญหาระยะยาว และลดการพึ่งพาดตลาดต่างประเทศ

๓. การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อให้สามารถเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางในประเทศ

จากเดิมการใช้ยางในประเทศมีอยู่เพียงร้อยละ ๑๔ ของผลผลิตยางในประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณการใช้ยางในประเทศให้สูงขึ้นผ่านงบประมาณประจำปีของหน่วยงานต่างๆ โดยนำยางพาราไปใช้เป็นส่วนประกอบในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ โดยในช่วงที่ผ่านมา มีการเชิญกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงคมนาคม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการคลัง รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานงบประมาณ เข้าร่วมหารือ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทางการเพิ่มการใช้ยางในประเทศผ่านงบประมาณประจำปี รวมถึงการเพิ่ม Local Content เนื่องจากยางที่มีอยู่เป็นยางที่อยู่ในรูปวัตถุดิบ แต่ความต้องการของผู้ซื้อจะอยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐควรบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการนำยางพาราที่มีอยู่มาสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อเป็นการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าของยางพาราและผลิตภัณฑ์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง นอกเหนือจากการให้การสนับสนุนสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราในการขยายกำลังการผลิตและการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเท่านั้น

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพาราภายใต้เครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการและหน่วยงานวิจัย โครงการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพาราสู่มาตรฐานสากล และโครงการพัฒนาระบบข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา ซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการดังกล่าว คือส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้วัตถุดิบยางผลผลิตผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย และได้มาตรฐานสากลซึ่งจะเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลก ส่งผลให้อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพาราของไทยเติบโตได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีในเชิงอุตสาหกรรมและเชิงพาณิชย์ รวมทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรม จึงมีการดำเนินโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพาราภายใต้เครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการและหน่วยงานวิจัย และโครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา ต่อเนื่องในปีงบประมาณ ๒๕๕๗

ตารางที่ ๔-๑ สรุปโครงการด้านอุตสาหกรรมยางพารา ระหว่างปี ๒๕๕๔-๒๕๕๗

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานร่วมดำเนินการ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗	
๑. โครงการนำร่องการพัฒนาวิศวกรด้านวิศวกรรมยางล้อในระดับปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ บริษัทสยามมิชลิน จำกัด
๒. โครงการศึกษาเพื่อผลักดันนโยบายการบูรณาการการเรียนกับการทำงาน : การพัฒนากำลังคนทางเทคนิคระดับ ปวส.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาลัยเทคนิคสตั๊ดฮีบ บริษัท สยามมิชลิน จำกัด
๓. โครงการพัฒนาโรงเรียนไซเบอร์ยางล้อเพื่อการจัดการองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยียางล้อ	มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
๔. โครงการหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่ออนาคต สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมยางพารา	มหาวิทยาลัยมหิดล และเครือข่าย
๕. โครงการการสร้างเครือข่ายและพัฒนาบุคลากรด้านการออกแบบเครื่องจักรสำหรับอุตสาหกรรมยางพารา	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
๖. โครงการจัดทำระบบติดตามและประเมินผลนโยบายและแผนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๔) การศึกษานำร่องสาขา ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางพารา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๕	
๑. จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มขีดความสามารถ ความยืดหยุ่น และนวัตกรรมในสาขา ยางพาราและผลิตภัณฑ์จากยางพารา	คณะกรรมการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการการเพิ่มขีดความสามารถ ความยืดหยุ่น และนวัตกรรมในภาคเกษตร การผลิตและบริการ ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติใน ส่วนกลาง ระดับกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘)

ตารางที่ ๔-๑ สรุปโครงการด้านอุตสาหกรรมยางพารา ระหว่างปี ๒๕๕๔-๒๕๕๗ (ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานร่วมดำเนินการ
๒. จัดทำแผนที่นำทางและพัฒนาเครือข่าย วทน. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางล้อ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
๓. จัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอจัดตั้งโครงสร้างพื้นฐาน วทน. โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยางไทย	มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

การประเมินต้นทุนการผลิตยางพารา

๑. ผลผลิตยาง

ในการศึกษาครั้งนี้อาศัยข้อมูลสถิติที่เกี่ยวกับผลผลิตยางที่ได้รับของเกษตรกรชาวสวนยางผลิตได้ ซึ่งปริมาณผลิตที่ได้จากการกรีดยางของเกษตรกร ตามรูปแบบการกรีดยางที่เกษตรกรนิยมกรีดยาง ได้แก่รูปแบบการกรีดยางที่เกษตรกรนิยมกรีดยาง ๒ วันเว้น ๑ วัน รองลงมาแบบกรีดยาง ๓ วันเว้น ๑ วัน และกรีดยางวันเว้นวัน เป็นต้น จากรูปแบบการกรีดยางที่เกษตรกรนิยมมากที่สุด คือ กรีดยาง ๒ วันเว้น ๑ วัน หากคิดเป็นเดือนเกษตรกรสามารถกรีดยางได้ถึง ๒๐ วัน แต่สภาพความเป็นจริง ผลผลิตที่ได้ในแต่ละวันไม่เท่ากัน นอกจากนี้สภาพภูมิอากาศมีผลต่อการกรีดยาง เพราะหากเกิดฝนตก ก็ไม่สามารถกรีดยางได้ และไม่สามารถกรีดยางได้ทุกเดือน ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงอ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งได้ทำการเก็บรวบรวมสถิติผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรสามารถผลิตได้ สรุปดังนี้ โดยในปี ๒๕๕๖ ผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรสามารถผลิตได้เฉลี่ยปีละ ๒๕๕ กิโลกรัมต่อไร่ และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในปี ๒๕๕๗ ที่มีผลผลิตเฉลี่ยไตรมาสที่ ๑ เดือนมีนาคม ๒๕๕๗ ซึ่งได้ผลผลิตเฉลี่ยปีละ ๒๕๔ กิโลกรัมต่อไร่

ตารางที่ ๔-๒ พื้นที่ปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย

ปี	เนื้อที่ปลูก	เนื้อที่กรีดยางได้ (ล้านไร่)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)	ผลผลิต (ล้านตัน)
๒๕๕๐	๑๕.๓๕	๑๑.๐๕	๒๗๔	๒.๙๕
๒๕๕๑	๑๖.๗๒	๑๑.๓๗	๒๗๘	๓.๑๓
๒๕๕๒	๑๗.๒๕	๑๑.๖๐	๒๖๖	๓.๐๖
๒๕๕๓	๑๘.๐๕	๑๒.๐๕	๒๕๓	๓.๐๒

ตารางที่ ๔-๒ พื้นที่ปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย (ต่อ)

ปี	เนื้อที่ปลูก	เนื้อที่กรีดยาง (ล้านไร่)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)	ผลผลิต (ล้านตัน)
๒๕๕๔	๑๘.๓๐	๑๒.๗๗	๒๖๒	๓.๓๕
๒๕๕๕	๑๘.๕๐	๑๓.๘๑	๒๖๓	๓.๖๓
๒๕๕๖	NA	๑๕.๑๓	๒๕๕	๓.๗๘

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ ๔-๓ ปริมาณผลผลิตต่อไร่แยกรายภาค

ภาค	ผลผลิตต่อไร่ (ไร่)		ร้อยละ
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	
ภาคเหนือ	๑๔๕	๑๓๕	-๖.๕
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๕๕	๑๕๑	-๒.๐๕
ภาคกลาง	๒๗๗	๒๗๔	-๑.๐๘
ภาคใต้	๒๗๔	๒๗๗	๑.๐๕
รวมทั้งประเทศ	๒๕๕	๒๕๔	๔.๗๐

๒. ราคาขายที่นำมาคิดต้นทุน

ราคาขายพาราที่เป็นข้อมูลในการนำมาคิดหารายได้ที่เกษตรกรชาวสวนยางพาราได้รับจากการจำหน่ายผลผลิต รวมถึงต้นทุนค่าแรงในการแปรรูปยางขึ้นต้นของเกษตรกร เพราะต้นทุนในส่วนของการจ้างแรงงานในการแปรรูปยางขึ้นต้นของเกษตรกร มีสัดส่วนระหว่างเจ้าของสวนยาง : คนกรีดยาง (ลูกจ้าง) เป็นสัดส่วน ๖๐ : ๔๐ โดยมีสัดส่วนค่าแรงของคนกรีดยาง (ลูกจ้าง) เท่ากับร้อยละ ๔๐ ของราคาขายพาราที่ขายได้ ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวได้มาจากการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ราคาขายพาราที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต โดยได้มาจากการสัมภาษณ์เกษตรกร ทั้ง ๓ กลุ่มตัวอย่าง พ่อค้าคนกลางและจากข้อมูลราคาในตลาดท้องถิ่นคลองแวง จังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๖ พบว่า

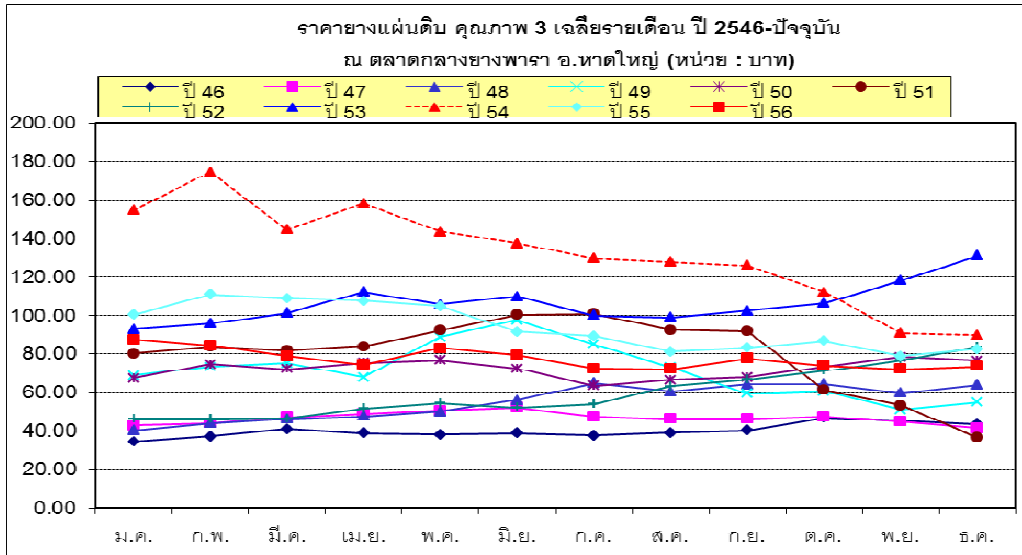
เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่แปรรูปยางขึ้นต้นและจำหน่ายเป็นน้ำยางสด ซึ่งจะมีพ่อค้าคนกลางเข้ามารับซื้อถึงสวนยางพาราของเกษตรกร และยังมีจุดรับซื้อกระจายอยู่ใกล้สวนยางด้วย จากการสอบถามเกษตรกรและพ่อค้าที่เข้ามารับซื้อน้ำยางสดของเกษตรกร พบว่าในช่วงปี ๒๕๕๗ ราคาซื้อขายเฉลี่ย ณ ระดับไร่นา เท่ากับ ๖๑.๕๐ บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งจะต่ำกว่าราคาในตลาดท้องถิ่นคลองแวง จังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๗ อยู่ที่ ๖๒.๐๐ บาทต่อกิโลกรัม

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่แปรรูปยางขึ้นต้นและจำหน่ายยางก้อนถ้วย เกษตรกรกลุ่มนี้จะนำผลผลิตที่ได้ไปจำหน่ายด้วยตัวเอง ซึ่งนิยมนำไปจำหน่ายให้กับร้านค้าระดับตำบล ระยะทางเฉลี่ย ๘ กิโลเมตร มีต้นทุนค่าขนส่ง ๑.๐๐ บาทต่อกิโลกรัม จากการสอบถามเกษตรกรและพ่อค้าในระดับตำบล พบว่าช่วงปี ๒๕๕๗ ราคาขายก้อนถ้วยเฉลี่ย ณ ระดับไร่นา เท่ากับ ๔๗.๐๐ บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งจะต่ำกว่าราคาในตลาดท้องถิ่นคลองแวง จังหวัดสงขลา ปี ๒๕๕๗ อยู่ที่ ๔๘.๐๐ บาทต่อกิโลกรัม

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่แปรรูปขึ้นต้นและจำหน่ายยางแผ่นดิบ เกษตรกรกลุ่มนี้จะนำผลผลิตที่ได้ไปจำหน่ายด้วยตนเองเช่นเดียวกับกลุ่มยางก้อนถ้วย เกษตรกรกลุ่มนี้จะนำผลผลิตที่ได้ไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าระดับในเมือง จากการสอบถามเกษตรกรและพ่อค้าระดับในเมืองและข้อมูลราคาในตลาดท้องถิ่นคลองแวง จังหวัดสงขลา พบว่าปี ๒๕๕๗ ราคาขายแผ่นดิบเฉลี่ย ณ ระดับไร่นา เท่ากับ ๖๒.๐๐ บาทต่อกิโลกรัม

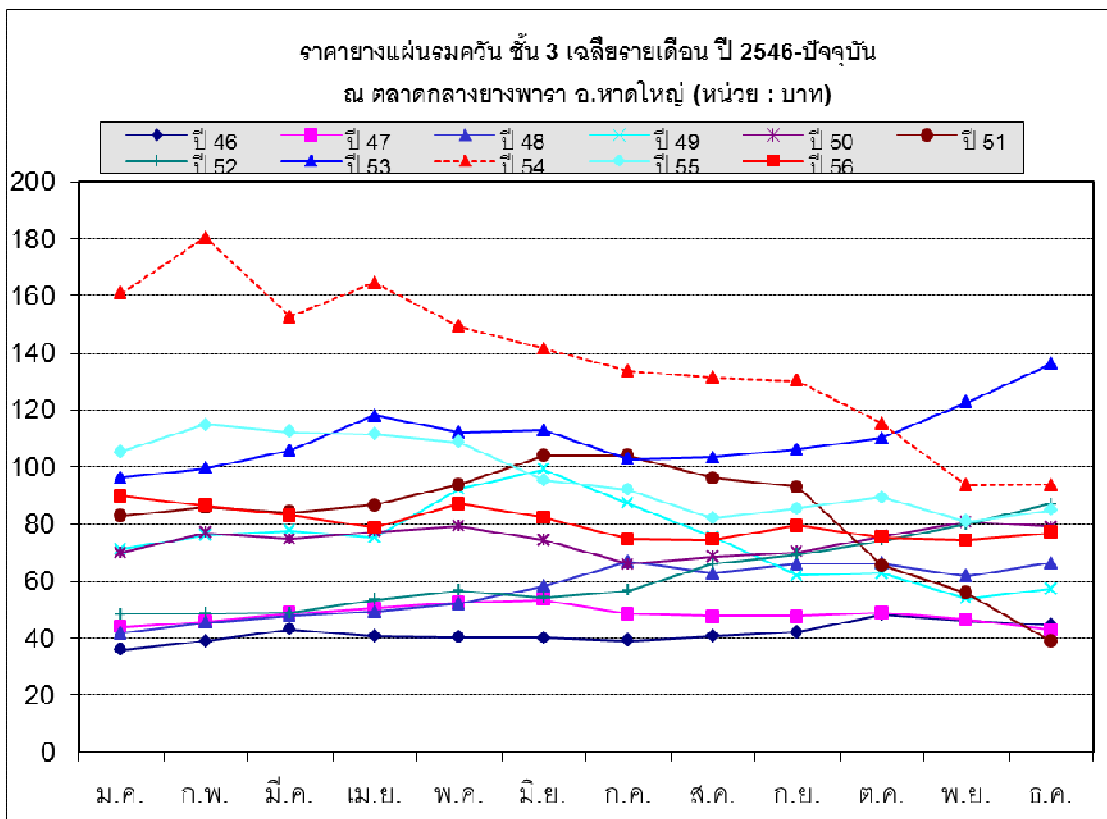
ซึ่งจากสถานการณ์ในขณะนี้มีความแปรปรวนที่ทำให้ราคาผันผวน ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจของโลกทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้อย่าง ราคาน้ำมันดิบ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลต่าง ๆ สต็อกยางในจีน ญี่ปุ่น และไทย ส่วนปัจจัยในประเทศที่ทำให้ราคาผันผวน ได้แก่ สถานการณ์การเมือง ฤดูกาล ขณะนี้เป็นช่วงเริ่มต้นฤดูฝนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือภาคตะวันออก และภาคใต้ ส่วนปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ท้องตลาดมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น เพราะเป็นช่วงฤดูเปิดกรีดยางในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ ประกอบกับสภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลงซึ่งคาดว่าฤดูฝนจะมาเร็วกว่าปกติ จึงทำให้ราคาขายพาราน่าจะปรับตัวตามปริมาณการผลิต (supply) และปริมาณการใช้ (demand) แต่อาจจะมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้ราคาขายพาราปรับตัวทั้งเพิ่มสูงขึ้นหรืออ่อนตัวลง

แผนภาพที่ ๔-๑ ราคาขายแผ่นดิน ชั้น ๓ ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา

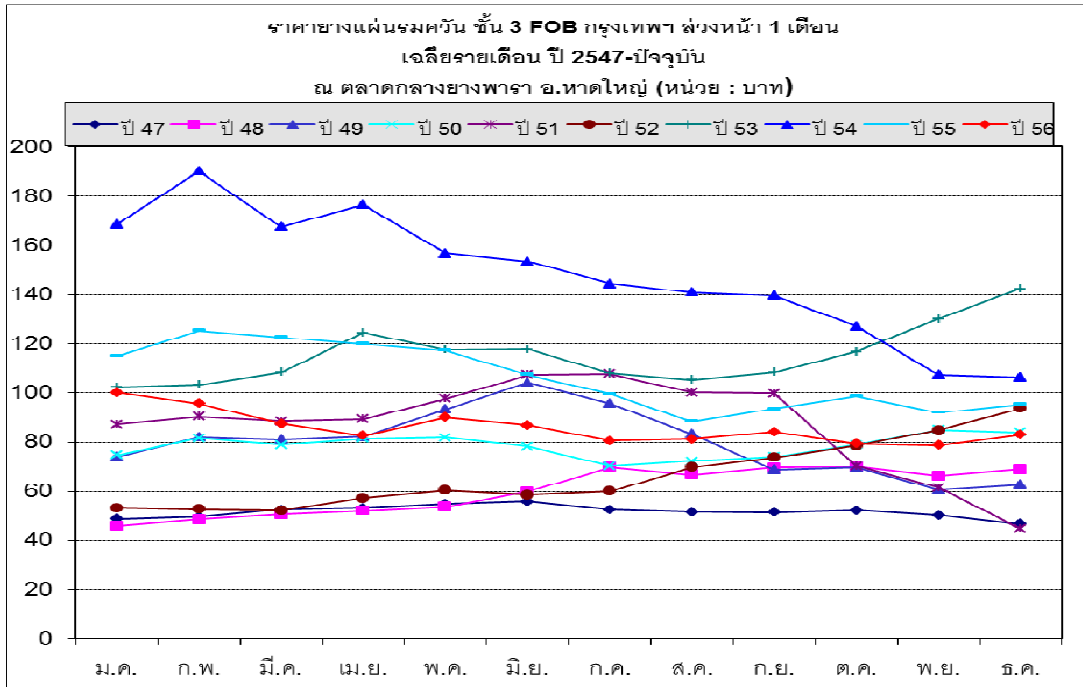
ที่มา : สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

แผนภาพที่ ๔-๒ ราคาขายแผ่นรมควัน ชั้น 3 ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา

ที่มา : สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

แผนภาพที่ ๔-๓ ราคาขายแผ่นรมควัน ชั้น ๓ FOB กรุงเทพฯ

ที่มา : สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

๓. ต้นทุนการผลิตยางพารา

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้จัดทำประเมินต้นทุนยางพาราแผ่นดินดิบของเกษตรกรชาวสวนยางทั่วประเทศปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พบว่า ต้นทุนการผลิตยางพาราที่กิโลกรัมละ ๖๕.๒๕ บาท เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนการผลิตยางพาราแผ่นดินดิบ พบว่า สัดส่วนของต้นทุนค่าแรงงานผลิตตลอดช่วงอายุยาง ๒๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๕ โดยประมาณของต้นทุนทั้งหมด สัดส่วนของต้นทุนค่าปุ๋ยบำรุงประมาณร้อยละ ๑๕ และสัดส่วนของต้นทุนค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าที่ดิน และอื่นๆ อีกประมาณร้อยละ ๒๐ ของต้นทุนทั้งหมด และพบว่าต้นทุนการกรีดยางพารา เก็บน้ำยาง และทำยางแผ่นดินดิบมีสัดส่วนร้อยละสูงที่สุด ร้อยละ ๖๐.๔๕ ซึ่งจากโครงสร้างต้นทุนการผลิตยางพาราแผ่นดินดิบดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าหากรัฐให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแรงงานชาวสวนยางพาราก็น่าจะสามารถลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรได้ หากรัฐบาลเสนอแนวทางเร่งด่วนในการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพาราโดยสนับสนุนในเรื่องของปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย แต่แนวทางการช่วยเหลือดังกล่าวเป็นการแก้ปัญหาระยะสั้น เท่านั้น ซึ่งไม่ตรงจุด เพราะโครงสร้างต้นทุนปัจจัยการผลิตมีเพียง ๑๕-๒๐%

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินต้นทุนยางพาราในช่วงที่ผ่านมาทั้งในส่วนของภาคราชการ เช่น สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มหาวิทยาลัย และภาคเอกชน แต่แนวคิดในการประเมินต้นทุนทั้งหมดของหน่วยงานดังกล่าว ไม่สามารถตอบโจทย์ของเกษตรกรได้ครอบคลุมทั้งประเทศและไม่สอดคล้องต่อต้นทุนที่เป็นจริงของเกษตรกรชาวสวนยาง มีข้อถกเถียงและโต้แย้งของเกษตรกรชาวสวนยางพาราอยู่เสมอ การประเมินที่ทำให้ตัวเลขมีค่าเดียวไม่สะท้อนความเป็นจริงของเกษตรกรทั้งประเทศได้ และนำมาสู่ข้อขัดแย้งที่ไม่สามารถหาข้อสรุปได้ ดังนั้นข้อเสนอในการประเมินต้นทุนยางพาราจะต้องมีข้อสมมติฐานที่สามารถใช้ได้ครอบคลุมกับเกษตรกรชาวสวนยางพาราทั้งประเทศ ดังนี้

๑. สภาพพื้นที่สวนยางพารา ๓ เขตนิเวศ ที่ราบ ที่ราบสูง/ที่ดอน และที่สูง/ภูเขาจะมีต้นทุนที่แตกต่าง
๒. ที่ตั้งสวนอยู่ในเขตชนบท ชานเมือง และในเมืองตามการแบ่งเขตการพัฒนาชุมชนต่างกันจะมีต้นทุนการผลิตที่ต่างกัน
๓. การใช้เทคโนโลยีที่ต่างกันต้นทุนจะแตกต่างกัน เช่น พันธุ์ยาง และสูตรปุ๋ย เป็นต้น
๔. โครงสร้างการใช้แรงงานในครัวเรือนที่มีความหลากหลายทำให้ต้นทุนการผลิตแตกต่างกัน

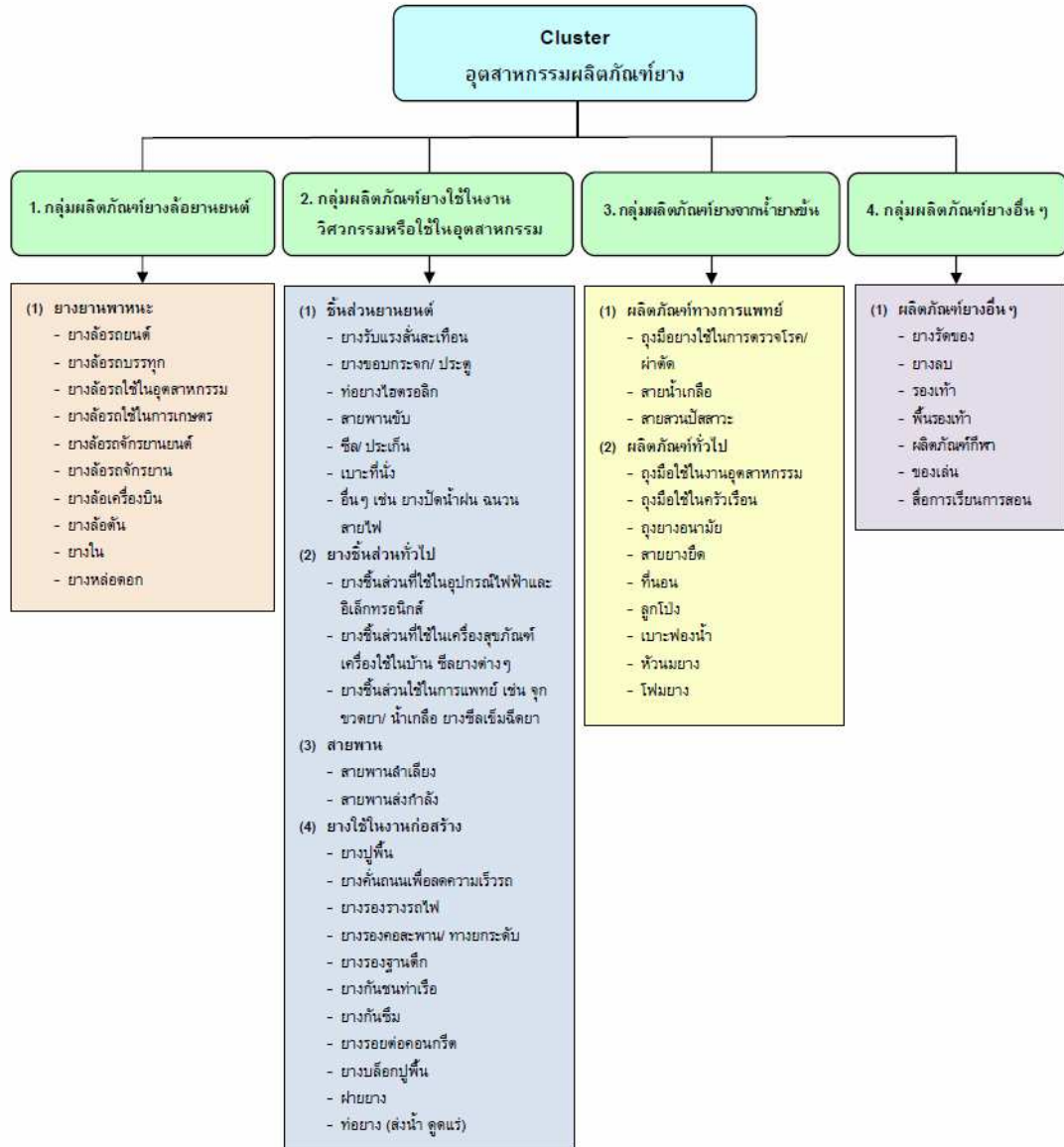
ยางพารากับภาคอุตสาหกรรม

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยางจึงเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาททั้งในแง่ของการจ้างงานและการส่งออก เนื่องจากประเทศไทยมีศักยภาพสูงด้านวัตถุดิบที่เป็นข้อได้เปรียบประเทศคู่แข่ง สำหรับในด้านของการจ้างงาน มีเกษตรกรกว่า ๑๗.๑๕๕ ล้านคน โดยการผลิตและการจำหน่ายในประเทศของอุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยาง โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ยางยานพาหนะยังขยายตัวได้ดี ตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์ภายในประเทศ สำหรับการส่งออกในยางแปรรูปขึ้นต้นชะลอตัวลง เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งทำให้ความต้องการใช้ยางของประเทศผู้ใช้อย่างที่สำคัญชะลอตัวลง ส่งผลให้ราคายางพาราปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การส่งออกผลิตภัณฑ์ยางที่สำคัญ โดยเฉพาะยางยานพาหนะยังเติบโตได้ดี ตามการขยายตัวของตลาดในภูมิภาคเอเชีย

ภาคอุตสาหกรรมเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการแก้ไขปัญหาทางพารา โดยการนำยางพาราไปใช้ประโยชน์ในการทำเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆ ผลผลิตยางพาราที่คาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคตจากนโยบายของรัฐในการขยายพื้นที่การปลูกยางพาราไปเกือบทั่วประเทศย่อมทำให้ความสำคัญของอุตสาหกรรมปลายน้ำเพิ่มมากขึ้นแบบทวีคูณ นโยบายหรือแนวทางเพื่อเร่งรัดการเพิ่มปริมาณการใช้ยางพาราในประเทศควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็นที่ทราบกันว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประเทศไทยส่งออกในรูปวัตถุดิบคือ ยางแท่ง ยางแผ่นรมควัน น้ำยางข้น และยางรูปแบบอื่นๆ ประมาณ ๓.๒๓ ล้านตัน คาดว่าจะมีมูลค่าการส่งออกประมาณ ๓๕๕,๐๐๐ ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีก่อนลดลงร้อยละ ๘.๖๔ โดยได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ทำให้ความต้องการใช้ยางของประเทศผู้ใช้อย่างที่สำคัญปรับตัวลดลง ส่งผลให้ราคายางพาราลดลงอย่างต่อเนื่อง

ยางพารามีการใช้มากที่สุดในอุตสาหกรรมยางล้อคิดเป็นร้อยละ ๗๐ โดยประมาณ (เมื่อเทียบกับปริมาณวัตถุดิบที่ผลิตได้) รองลงมาคือ ถุงมือยาง เส้นด้ายยางยืด ถุงยางอนามัย ยางฟองน้ำ จะเห็นได้ว่าการเพิ่มปริมาณการใช้ยางพารามีความสัมพันธ์โดยตรงกับอุตสาหกรรมรถยนต์ แต่การนำยางพารามาใช้ประโยชน์สามารถทำได้อีกหลายรูปแบบนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เช่น ถนนยางมะตอยผสมยางพารา แผ่นยางปูพื้นสำหรับสนามเด็กเล่น สนามกีฬาฟุตบอล พื้นยางภายในอาคาร เบาะรถยนต์ เบาะฟองน้ำ ยางพาราปุ๋ยสระเก็บกักน้ำ ผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นผลจากการวิจัยที่นักวิจัยในสถาบันการศึกษาได้ศึกษาไว้แล้ว ภาคเอกชนสามารถลงทุน โดยรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากสถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัยและนำไปผลิตได้ แต่ภาครัฐอาจจะต้องมีนโยบายและมาตรการสนับสนุน เช่น การลดหย่อนภาษีในระยะแรกของการลงทุน

แผนภาพที่ ๔-๔ คลัสเตอร์ของผลิตภัณฑ์ยางของไทย

ที่มา: โครงการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรม สาขาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง

๑. อุตสาหกรรมยางพาราแปรรูป

ในไตรมาสที่ ๔ ปี ๒๕๕๖ การผลิตและส่งออกยางพาราแปรรูปปรับตัวดีขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนตามความต้องการบริโภคของตลาดหลักจีน รวมทั้งสต็อกยางพาราเริ่มลดลง นอกจากนี้มีมาตรการภาครัฐที่งดเก็บเงินสงเคราะห์ (CESS) การส่งออกยางพาราเป็นเวลา ๔ เดือน (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๕๖) ทำให้ต้นทุนของผู้ประกอบการต่ำลงสามารถแข่งขันด้านราคา

ได้ ด้านราคาขางพาราเคลื่อนไหวในทิศทางลดลง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับตลาดล่วงหน้า TOCOM

แนวโน้มไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๗ คาดว่าการผลิตและส่งออกจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามเศรษฐกิจโลกที่มีทิศทางปรับตัวดีขึ้น สะท้อนจากสัญญาณการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศหลักเริ่มดีขึ้นและคาดว่าจะดีต่อเนื่อง รวมทั้งการทำความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับจีนที่จะสนับสนุนการค้าขางพาราของไทย ด้านราคามีแนวโน้มจะปรับเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจโลกและคาดว่าจะอยู่ระหว่าง ๗๕ – ๘๕ บาท/ก.ก.

๒. อุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูป

ในไตรมาสที่ ๔ ปี ๒๕๕๖ การผลิตและส่งออกยังดีต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนและเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนตามคำสั่งซื้อที่เพิ่มขึ้นจากตลาดหลักจีน เนื่องจากราคาส่งออกไม้ยางพาราแปรรูปลดต่ำลงตามราคาวัตถุดิบไม้ท่อน และการอ่อนค่าของเงินบาทยังเป็นปัจจัยบวกในการส่งออก แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรม ได้แก่ การที่มีโรงงานแปรรูปไม้ยางพารามากเกินไป ทำให้มีการแข่งขันกันซื้อวัตถุดิบ และค่าเงินบาทที่ผันผวน

แนวโน้มไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๗ คาดว่าการผลิตและส่งออกยังคงดีต่อเนื่องตามความต้องการของตลาดหลัก รวมทั้งสมาคมธุรกิจไม้ยางพาราไทยได้ประชาสัมพันธุ์ สร้างภาพลักษณ์และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้ซื้อต่างประเทศว่าไม้ยางพาราเป็นไม้ที่มาจาก การปลูกทดแทน ไม่ได้ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้สามารถขยายตลาดได้มากขึ้น และมีคู่แข่งในอาเซียนที่เริ่มเข้าสู่ตลาดจีนมากขึ้น เช่น อินโดนีเซีย และเวียดนาม

๓. อุตสาหกรรมถุงมือยาง

ในไตรมาสที่ ๔ ปี ๒๕๕๖ การผลิตและส่งออกใกล้เคียงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนตามคำสั่งซื้อของตลาดหลักที่ยังมีต่อเนื่อง แต่มูลค่าการส่งออกลดลงจากราคาขายที่ปรับลดลงจากต้นทุนวัตถุดิบที่ลดลง อย่างไรก็ตามค่าเงินบาทที่อ่อนค่าเป็นปัจจัยบวกให้สามารถแข่งขันราคากับคู่แข่งได้

แนวโน้มไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๗ คาดว่าการผลิตและส่งออกจะใกล้เคียงกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสที่ ๔ ปี ๒๕๕๖ จากความต้องการที่เพิ่มขึ้นของสหภาพยุโรป เนื่องจากไทยยังคงรับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP – ได้รับการยกเว้น/ลดหย่อน

ภาษีศุลกากรสินค้าที่นำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนาภายใต้ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร) จากสหภาพยุโรปในการส่งออกถั่วมือยาง ในขณะที่ประเทศคู่แข่งมาเลเซียถูกตัดสิทธิ GSP ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป ซึ่งจะส่งผลให้ผู้นำเข้าของสหภาพยุโรปมีแนวโน้มเปลี่ยนมาสั่งซื้อถั่วมือยางจากไทยมากขึ้น

อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยาง ในปี ๒๕๕๗ ยังมีแนวโน้มขยายตัวได้ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยางยานพาหนะ ตามการเติบโตอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรมรถยนต์ภายในประเทศ สำหรับถั่วมือยาง/ถั่วมือตรวจ ถึงแม้ว่าตลาดหลักที่สำคัญ เช่น สหภาพยุโรปจะชะลอตัวลง แต่ตลาดในอาเซียนมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น คาดว่าจะทดแทนการส่งออกที่ลดลงได้ รวมทั้งประเทศที่อุตสาหกรรมรถยนต์ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ อินเดีย เวียดนาม และบราซิลยังมีความต้องการใช้ยางพาราอยู่มาก ซึ่งเป็นปัจจัยหนุนสำคัญที่จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่ออุตสาหกรรมมากเกินไป

การพัฒนายุทธศาสตร์การเพิ่มมูลค่ายางพารา

การแก้ปัญหาระยะยาวของราคายางพารา จำเป็นต้องทำให้ราคายางมีเสถียรภาพมากที่สุด โดยสามารถที่จะกำหนดราคาเองได้ ส่วนหนึ่งที่สามารถทำได้คือการสร้างนวัตกรรมจากยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยกับภาคอุตสาหกรรมที่มุ่งหวังผลลัพธ์ที่ชัดเจน รัฐจะต้องสนับสนุนระยะยาวทั้งโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์ และการพัฒนาคน มีการกำหนดเป้าหมายผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เป็นระยะ รวมทั้งสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนอย่างเต็มที่ เนื่องจากมีความเสี่ยงและต้นทุนการตลาดสูง แต่จะได้ผลในระยะยาว หากภาครัฐมีการสนับสนุนอย่างจริงจังจึงจะมีส่วนช่วยให้นวัตกรรมจากยางพาราสามารถเพิ่มมูลค่าได้ และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ นอกเหนือจากการพึ่งพาการส่งออกวัตถุดิบเป็นหลัก การสร้างความเข้มแข็งให้กับวงการยางพาราทั้งระบบที่ผ่านมานั้น พบว่าองค์กรที่เกี่ยวข้องกับยางพารามีหลายองค์กร แต่มีลักษณะการทำงานแบบแยกส่วนกัน ไม่สามารถทำให้เกษตรกรจนถึงผู้ประกอบการปลายทางพัฒนาตนเองให้สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ ปัญหาขาดการพัฒนาเทคโนโลยีตั้งแต่การผลิตในอุตสาหกรรมต้นน้ำจนถึงอุตสาหกรรมปลายทาง และเทคโนโลยีสนับสนุนอื่นๆ รวมถึงขาดการพัฒนาบุคลากรด้านยางพารา เป็นสิ่งที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาและเริ่มต้นการบูรณาการการทำงานร่วมและเสริมกัน

จริงจัง เพื่อยกระดับความสามารถของอุตสาหกรรมยางพาราไทยให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศในทุกด้านอย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนายางพารา ดังนี้

๑. ภาครัฐควรมีการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินนโยบายอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง เพราะนโยบายที่ออกมาในแต่ละครั้งจะกระทบต่อการตัดสินใจการลงทุนของภาคเอกชน รวมไปถึงการวางแผนเพื่อดำเนินธุรกิจต่อไป ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งจะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ประกอบการที่ปรับตัวไปแล้ว ทั้งนี้ ควรมีความชัดเจนในรายละเอียดของกรอบและเงื่อนไขเวลา รวมถึงความชัดเจนในการจัดตั้งหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เช่น หน่วยงานที่จะเชื่อมโยง/ประสานงานกับผู้ประกอบการยางพาราได้ทั้งระบบ โดยการดำเนินนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ควรมีการเร่งพัฒนาการใช้ประโยชน์จากการค้าชายแดน แต่เนื่องจากยางพาราเป็นสินค้าควบคุม ดังนั้นยางดิบจึงไม่สามารถนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านได้ ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านไม่มีกฎระเบียบดังกล่าว ดังนั้นจึงควรปรับกฎระเบียบต่างๆ ให้ไทยได้ประโยชน์ และควรเปิดช่องทางการค้าระหว่างชายแดนมากขึ้นกว่านี้

๓. การดำเนินนโยบายอย่างยั่งยืน การออกนโยบายต่างๆ ไม่ว่าจะออกนโยบายเพื่อเพิ่มราคาสินค้า หรือเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ควรมีการดำเนินการอย่างมียุทธศาสตร์ อีกทั้งควรคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นด้านเกษตรกร ผู้ประกอบการ และประชาชน โดยเฉพาะนโยบายที่เกี่ยวกับการประกันราคา เป็นนโยบายที่ผู้ประกอบการต่างมีความเห็นว่า เป็นนโยบายที่ไม่เหมาะสมและไม่ยั่งยืน เนื่องจากเมื่อใดที่รัฐประกาศนโยบายนี้ ผู้ซื้อจะรองานกว่าทางภาครัฐจะระบายยางเพราะราคาจะลดลงอย่างมาก หรือหากภาครัฐนำไปขายต่างประเทศ ราคาจะถูกมากจนมาแย่งตลาดภาคเอกชน จึงควรออกนโยบายอื่นๆ แทนการปรับราคา เช่น การแปรรูปเพื่อนำมาใช้ในประเทศ โดยให้หน่วยงานภาครัฐนำยางพาราไปใช้ประโยชน์กับแผนงาน/โครงการต่างๆ ซึ่งจะช่วยระบายยางที่อยู่ในสต็อกได้อีกทางหนึ่ง

๔. ภาครัฐต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในภูมิภาค โดยดูแลและส่งเสริมการค้าร่วมกันในภูมิภาค โดยเฉพาะอาเซียนซึ่งเป็นผู้ผลิตยางรายใหญ่ของโลก เช่น การร่วมกันพัฒนาศูนย์กลางพาราระหว่างไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งถือเป็นประเทศผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ที่สุด ๓ อันดับแรกของโลก

๕. การพัฒนายางพาราไทยภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มเติม คือ ควรจะจัดตั้งให้ไทยเป็นศูนย์กลางยางพารา (HUB) เนื่องจากประเทศไทยมีจุดแข็งในด้านการเป็นผู้ผลิตและส่งออก รายใหญ่ จะสามารถสร้างอำนาจต่อรองและเป็นผู้กำหนดราคาได้ โดยภาครัฐต้องปล่อยให้ราคายาง เป็นไปตามกลไกตลาดโดยไม่แทรกแซง ผ่านการส่งเสริมอุตสาหกรรมปลายน้ำ และการสร้างมูลค่าเพิ่ม ในผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาทั้งราคาและการพึ่งพิงตลาดต่างประเทศ

บทที่ ๕

สรุป และข้อเสนอแนะ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทยเนื่องจากมีเสถียรภาพด้านราคาและมีความคุ้มค่ากับการลงทุน ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราและราคายางมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราอย่างต่อเนื่องในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ราคาที่ปรับสูงขึ้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เกษตรกรสนใจปลูกยางพารากันอย่างแพร่หลาย เมื่อพื้นที่ปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น ผลผลิตที่ออกสู่ตลาดก็มีปริมาณเพิ่มตามไปด้วย สิ่งที่มาคือ อุปทานของยางพาราในตลาดโลกสูง แต่ในขณะที่อุปสงค์ของยางพาราไม่ได้สูงขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากสถานการณ์ของประเทศผู้ซื้อรายใหญ่อย่างจีน และสหภาพยุโรปได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ต่างๆ มากมาย ทำให้อุตสาหกรรมด้านยางพารามีความต้องการวัตถุดิบเพื่อใช้แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ลดลง โดยอุตสาหกรรมที่มีการใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมยานยนต์มีส่วนร้อยละ ๒๒ ของอุตสาหกรรมทั้งหมด

แนวทางการแก้ปัญหายางพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ด้วยการศึกษาศาสนาการณียางพาราที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศว่ามีผลกระทบต่อราคายางพาราของประเทศไทยอย่างไร แนวทางการรักษาเสถียรภาพราคายางพาราของรัฐบาลตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางและ โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ โดยศึกษาจากเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่เข้าร่วม โครงการและผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน โครงการสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

๑. จากการศึกษาพบว่า โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง มีสถาบันเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๑,๕๕๗ สถาบัน จำนวนสมาชิกเกษตรกร ๒๕๓,๒๗๔ ราย ในพื้นที่ ๕๕ จังหวัด ซึ่งสถาบันเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ ๔๕.๔๗ อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ โดยพบว่าสถาบันเกษตรกรที่ผ่านการอนุมัติสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. รวมทั้งสิ้น ๒๕๑ สถาบัน

คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๓ ของสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นความจำนอง วงเงินสินเชื่อที่เกษตรกรได้รับรวม ๒,๖๕๘.๓๕ ล้านบาท และหลังจากสิ้นสุดโครงการ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ สถาบันเกษตรกรได้ชำระเงินกู้คืนแล้ว ๒,๑๕๗.๐๖ ล้านบาท และพบว่าสถาบันเกษตรกรที่ค้างชำระ ๕๖ สถาบัน จำนวน ๔๖๑.๒๙ ล้านบาท

๒. เมื่อโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางได้สิ้นสุดโครงการ และปิดการรับซื้อยาง องค์การสวนยางรับซื้อยางจากสถาบันเกษตรกร จำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๑๓,๑๑๘.๘๕๔ ตัน มูลค่า ๒๑,๐๘๘.๗๒ ล้านบาท ประเภทยางที่รับซื้อมากที่สุด คือ ยางแผ่นดิบ คิดเป็นร้อยละ ๖๐ และเป็นยางก้อนถ้วยน้อยที่สุด เพียงร้อยละ ๑๕ ของปริมาณยางทั้งหมด

๓. ปัญหาและอุปสรรคจากการเข้าร่วมโครงการของสถาบันเกษตรกรพบว่า โดยส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาของจุดรับซื้อยางที่กำหนดไว้ไม่แน่นอน และมีการเปลี่ยนจุดรับซื้อโดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนยางไปยังจุดรับซื้อและหากไม่สามารถขายได้คุณภาพยางจะเสื่อมลง และปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ยางที่องค์การสวนยางซื้อไว้รอการแปรรูปเพื่อจัดเก็บในโกดัง ได้ถูกวางทิ้งบนลานดิน ไม่มีผ้าคลุม ทำให้เมื่อฝนตกยางก้อนถ้วยก็จะเลอะโคลนดิน ทำให้เมื่อนำไปแปรรูปก็จะมีเศษดินติดไปด้วย ทำให้ยางไม่มีคุณภาพเมื่อเก็บไว้เป็นเวลานานก็จะเสื่อมสภาพ

๔. สำหรับโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๖ มติคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติวงเงินในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพาราระยะสั้น จำนวน ๒๑,๒๐๕.๓๐๐๐ ล้านบาท โดยผลการโอนเงินของ ธ.ก.ส. ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เกษตรกรได้รับเงินแล้ว จำนวน ๗๓๕,๘๖๐ ราย เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๒๐,๖๕๒.๒๔๘๐ ล้านบาท

๕. การสนับสนุนสินเชื่อตามมาตรการระยะปานกลางและระยะยาว เป็นการสนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนในวงเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท แบ่งเป็นวงเงินสินเชื่อ ๕,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อสนับสนุนสถาบันเกษตรกรในการปรับปรุงโรงงานแปรรูปยางที่จัดสร้างไว้แล้ว และ/หรือลงทุนจัดสร้างโรงงานใหม่ในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางสร้างมูลค่าเพิ่ม ในอัตราดอกเบี้ยที่ร้อยละ ๐.๐๑ ต่อปี กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้นำเสนอโครงการในการจัดตั้งโรงงานแปรรูปยางพาราประเภทต่างๆ โดยการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อของแต่ละสถาบันเกษตรกรได้มอบหมายให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการต่อไป และในส่วนสินเชื่อ วงเงิน ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท จะใช้เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการแปรรูปยางพารา ใช้เงินสินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนสำหรับขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต ซึ่งกระทรวง

อุตสาหกรรมได้รับมอบหมายให้หาแนวทางเพิ่มปริมาณการใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรม และให้
ประธานธนาคารออมสินในการอนุมัติสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มต่างๆ

๖. ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน โครงการ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาใน
เรื่องของการรับรองเอกสารสิทธิ์ที่ดิน เนื่องจากพื้นที่อยู่นอกเหนือเอกสารสิทธิ์ ๔๖ รายการ ตามหนังสือ
กรมป่าไม้ที่ ทส. ๑๖๐๒.๕/๕๕๒๗ และความล่าช้าในการตรวจสอบแปลงที่เปิดกรีดแล้ว เพราะ
เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ การเดินทางไม่สะดวกเนื่องจากพื้นที่อยู่ห่างไกล และการโอนเงินเข้าบัญชี
เกษตรกรพบว่า ส่งข้อมูลบัญชีผิดประเภท บัญชีเกษตรกรบางรายปิดบัญชีแล้ว ส่งผลให้การโอนเงินเกิด
ความล่าช้าต้องดึงเงินคืนกลับสู่ระบบ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าแนวทางการแก้ปัญหายางพาราของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา
สถาบันเกษตรกรที่รวมกลุ่มกันเข้าร่วม โครงการจะได้รับประโยชน์ในการนำยางที่รวบรวมได้มาขาย
ให้กับองค์การสวนยางในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด ประมาณ ๑-๒ บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งช่วยลดความเดือดร้อน
ในช่วงที่ราคายางมีความผันผวน แต่เกษตรกรรายย่อยจะไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ
เนื่องจากเงื่อนไขของการขายยางให้กับองค์การสวนยางต้องเป็นสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน
และสหกรณ์ เพราะต้องการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกรให้มีศักยภาพในการแปรรูป
ผลิตภัณฑ์ยาง เช่น การอัดก้อนยาง การคัดและควบคุมคุณภาพยาง การเก็บยาง เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกร
ได้รับผลตอบแทนสูงขึ้นและเกิดความมั่นคงในอาชีพ และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบัน
เกษตรกรให้สามารถแข่งขันได้

ตามมาตรการแก้ไขปัญหายางพาราระยะสั้น ในการจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรที่มี
พื้นที่เปิดกรีดยางรายละไม่เกิน ๒๕ ไร่ อัตราไร่ละ ๒,๕๒๐ บาท จากการดำเนินงานของกรมส่งเสริม
การเกษตร พบว่า มีเกษตรกรอีกบางส่วนที่ปลูกยางพาราในพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ์ที่กรมป่าไม้
รับรอง และร้องเรียนให้รัฐช่วยเหลือเช่นเดียวกับเกษตรกรรายอื่นๆ ที่ได้รับเงินไปแล้ว และใน ส่วน
ของมาตรการระยะปานกลางและระยะยาว เป็นการช่วยเหลือสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพได้กู้เงิน
เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการซื้อขายยาง ส่วนสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่มีโรงงานแปรรูป หรือมีแต่
ต้องปรับปรุงซ่อมแซมก็สามารถใช้ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงโรงงาน และหรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน

หลังจากก่อสร้างปรับปรุงเสร็จ และแนวทางการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนให้แก่ผู้ประกอบการยางพาราในการขยายกำลังการผลิตและปรับปรุงเครื่องจักร ซึ่งมาตรการทั้ง ๓ มาตรการดังกล่าวยังอยู่ระหว่างดำเนินการของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะ

๑. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาในขณะที่โครงการทั้ง ๒ โครงการยังไม่สิ้นสุดโครงการ ส่งผลให้ข้อมูลที่ปรากฏจึงเป็นข้อมูลที่ยังไม่ครบถ้วน ดังนั้นควรมีการศึกษาอีกครั้ง หลังจากทีโครงการดังกล่าวปิดบัญชี หรือสิ้นสุดโครงการทั้งหมดแล้ว

๒. ภาครัฐควรมีการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินนโยบายอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง เนื่องจากนโยบายที่ออกมาในแต่ละครั้งจะกระทบต่อการตัดสินใจการลงทุนของภาคเอกชน รวมไปถึงการวางแผนเพื่อดำเนินธุรกิจต่อไป ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งจะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ประกอบการที่ปรับตัวไปแล้ว ทั้งนี้ควรมีความชัดเจนในรายละเอียดของกรอบและเงื่อนไขเวลา รวมถึงความชัดเจนในการจัดตั้งหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เช่น หน่วยงานที่จะเชื่อมโยง/ประสานงานกับผู้ประกอบการยางพาราได้ทั้งระบบ โดยการดำเนินนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๓. แนวทางแก้ปัญหาด้านทุนการผลิตที่นำไปสู่การแก้ปัญหาราคายางพารานั้น ควรมีมาตรการเร่งด่วนด้วยการเจรจาทุกฝ่ายให้มีการประกันราคายางพารา ส่วนมาตรการระยะกลาง คือภาครัฐต้องมีนโยบายเร่งรัดการใช้ยางพาราในประเทศ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์ยางพาราให้ภาคเอกชน และสนับสนุนการลดหย่อนภาษีในระยะแรกของการลงทุนที่ชัดเจน สำหรับมาตรการระยะยาว คือ กำหนดนโยบายควบคุมการขยายพื้นที่ปลูกและมุ่งเน้นการเพิ่มผลิตภาพการผลิตให้สูงขึ้น กำหนดนโยบายบริหารจัดการแรงงาน และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมจากยางพาราให้มีมูลค่าเพิ่ม โดยรัฐต้องสนับสนุนระยะยาว ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์ และพัฒนาคน มีการกำหนดเป้าหมายผลิตภัณฑ์ใหม่ เป็นระยะรวมทั้งสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนอย่างเต็มที่

๔. นโยบายด้านราคา การแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็น และไม่ทำลายกลไกตลาด เพราะตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าจะไม่สามารถมีบทบาทในการช่วยเสริมการทำงานของตลาดจริงได้

๕. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานต่างๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทย เนื่องจากปัจจุบันกฎระเบียบต่างๆ ทั่วโลกมีมากขึ้น ดังนั้นไทยจึงควรออกมาตรฐานสากลเพื่อขยายตลาดการส่งออกสินค้ามาตรฐานสูงและมีมูลค่าเพิ่มสูงไปยังต่างประเทศ ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มคุณภาพของสินค้าแล้ว ยังเป็นการสร้างแบรนด์ของสินค้าไทยอีกด้วย ประกอบกับการลดต้นทุนการผลิตในช่วงต้นเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวกับมาตรฐานที่เปลี่ยนแปลงได้ ทั้งการส่งเสริมห้องวิจัยทางวิทยาศาสตร์ในประเทศเพื่อให้เป็นแหล่งทดสอบมาตรฐานและวิจัยผลิตภัณฑ์ทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นสินค้าต้นน้ำซึ่งการวิจัยและพัฒนาจะช่วยแก้ไขปัญหาลดผลผลิตต่อไร่ที่ลดต่ำลง หรือการวิจัยสินค้ากลางน้ำและปลายน้ำ ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้าง ความหลากหลายและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าแล้ว ยังเป็นการช่วยให้ไม่ต้องส่งผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศ ซึ่งมีต้นทุนสูง ยกตัวอย่างเช่น การจัดตั้งศูนย์ทดสอบยางล้อ (ปัจจุบันไทยยังไม่มี) ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของโรงงานได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง,สำนักงาน. โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ๒๕๕๕.

ดวงพรรณ กริชชาญชัย. การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานยางพาราไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๒.

วราภรณ์ ขจรไชยกูล. ยุทธศาสตร์การบริหารงานวิจัยยางพารา (พ.ศ.2550-พ.ศ.2553) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมยางให้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจการยางของประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๐.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร,สำนักงาน. การประเมินผลโครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยาง

เพิ่มมูลค่าเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำ. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ๒๕๕๕.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร,สำนักงาน. สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี ๒๕๕๖. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, ๒๕๕๕.

วารสารและหนังสือพิมพ์

เดลินิวส์. “เดินหน้าแก้วิกฤตยางอย่างยั่งยืน”, เดลินิวส์. ปีที่ - (ฉบับที่ ๒๓๓๓๖), ๒๕๕๖.

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

สุภาภรณ์ อัสวไชยชาญ “รายงานการวิจัยเรื่องยางพาราในเศรษฐกิจไทย”. เอกสารงานวิจัยส่วนบุคคล, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑.

ศุภวัจน์ รุ่งสุริยะวิบูลย์. “การประมาณค่าประสิทธิภาพเชิงเทคนิคในการผลิตยางพารา”. เอกสารงานวิจัยส่วนบุคคล, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๔.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กฤษฎี พิธิรัฐศุกกุล. “จับตา ยางพาราอินโดนีเซีย : ความท้าทายต่อของไทยในอนาคต”. (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก : http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/South/EconomicPapers/ReasearchPaper/Indonesia_rubber_%20is_challenge_%20for_Thai_Dec13.pdf, ๒๕๕๖.

ถนัด ต้นสกุล. “ราคายางต่ำจริงหรือ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/South/EconomicPapers/ReasearchPaper.pdf>, ๒๕๕๖.

ปัญญา สมบูรณ์สุข และคณะ. “แนวทางแก้ไขปัญหาราคายางพาราตกต่ำ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

http://www.psu.ac.th/sites/files/n6062_doc130906.pdf, ๒๕๕๖.

สมจิตต์ ศิขรินมาสและคณะ. “ผลการแทรกแซงตลาดยางพาราต่อตลาดและราคายางในประเทศ”.

<http://it.doa.go.th/rrit/web/index.php?p=p3&id=10&PHPSESSID=9fe27aae75dd562e2a9699d4bbcc2677>, ๒๕๔๕.

ศูนย์บริการข้อมูลเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. “สภาไตรภาคียางพารา (International Tripartite Rubber Council

-ITRC”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th/business/th/eco-factsheet>/๒๕๕๕.

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โครงการ

โครงการวิจัย

เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาทางพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

แบบสัมภาษณ์นี้เป็น โครงการวิจัย เรื่องแนวทางการแก้ปัญหาทางพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ด้วยการประเมินผลจากดำเนินโครงการว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการทั้งในส่วนของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นสำหรับการดำเนินโครงการระยะต่อไปของรัฐบาล

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือกรอกข้อมูลที่ตรงกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์
ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

๑.๑ ชื่อ.....

๑.๒ ตำแหน่ง

๑.๓ หน่วยงาน

ตอนที่ ๒ การบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

โครงการแก้ไขปัญหาทางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ

๓.๑ การตรวจสอบพื้นที่

.....
.....
.....
.....

๓.๒ การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

.....
.....
.....
.....

๓.๓ การจ่ายเงินช่วยเหลือ

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ ๔ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ตลอดจนคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือติชม
(เพื่อนำใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงาน โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อ
รักษาเสถียรภาพราคาขายและ โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบปี ๒๕๕๗ ให้มีประสิทธิภาพ
มากยิ่งขึ้น)

**๔.๑ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการทั้งในส่วนของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่
เกี่ยวข้อง**

.....
.....

.....

.....

.....

.....

๔.๒ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือติชม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

....ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์...

ผนวก ข

แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

โครงการวิจัย

เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาหยากรายพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

(โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗)

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นโครงการวิจัย เรื่องแนวทางการแก้ปัญหาหยากรายพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ด้วยการประเมินผลจากดำเนินโครงการว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการจากเกษตรกรชาวสวนยางที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นสำหรับการดำเนินโครงการระยะต่อไปของรัฐบาล

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือกรอกข้อมูลที่ตรงกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์
ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

๑. พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ.....

๒. เพศ ชาย หญิง

๓. อายุปี

๔. สถานภาพ โสด สมรส หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่

๕. ระดับการศึกษาสูงสุด

ไม่ได้เข้ารับการศึกษาระบบ ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี

ปริญญาโท หรือสูงกว่า

ตอนที่ ๒ ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ

๒.๑ โครงการที่เข้าร่วม

- โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง
- โครงการแก้ไขปัญหาหยางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗

๒.๒ การตรวจสอบพื้นที่

.....

.....

.....

.....

๒.๓ การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

.....

.....

.....

.....

๒.๔ การจ่ายเงินช่วยเหลือ

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ตลอดจนคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือติชม (เพื่อนำใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงาน โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางและโครงการแก้ไขปัญหาหยางพาราทั้งระบบปี ๒๕๕๗ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น)

๓.๑ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๒ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือติชม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

....ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์...

โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

๑. หลักการและเหตุผล

ยางพาราเป็นวัตถุดิบที่สามารถนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด และเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีการซื้อขายอย่างแพร่หลายในตลาดโลก แม้ไทยและประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อื่น ๆ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนามจะเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติสำคัญอันดับ ๑ - ๔ ของโลก มีปริมาณผลผลิตทั้ง ๔ ประเทศประมาณ ๔ ใน ๕ ของผลผลิตโลก แต่อำนาจการต่อรองทางการตลาดกลับเป็นของประเทศผู้ซื้อ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐ สหภาพยุโรป ซึ่งมีบริษัทข้ามชาติที่มีความพร้อมด้านเงินทุน เทคโนโลยีและศักยภาพทางการตลาดสูง นอกจากนี้ยังมียางสังเคราะห์ที่สามารถทดแทนยางธรรมชาติได้ หรือเป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ยางหลายชนิด เช่น ยางยานพาหนะ ถุงมือยาง ฯลฯ ทำให้ประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ ดังนั้นการเคลื่อนไหวของราคาจึงได้รับอิทธิพลจากผู้ซื้อในต่างประเทศ ซึ่งทำการซื้อขายยางในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำสัญญาซื้อขายกับผู้ส่งออกไทยโดยตรง การซื้อขายผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า เช่น ตลาดล่วงหน้าญี่ปุ่นและสิงคโปร์ ซึ่งมีการเก็งกำไรของนักลงทุน ทำให้บางครั้งการเคลื่อนไหวของราคาไม่ได้สะท้อนภาวะอุปสงค์และอุปทานอย่างที่แท้จริงของตลาดโลก

๑.๑ สถานการณ์ตลาดและราคายางปัจจุบัน

ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๕๔ เป็นต้นมา ภาวะฝนตกหนักในพื้นที่ปลูกยางพาราภาคใต้ต่อเนื่องจนถึงฤดูยางผลัดใบ ทำให้อุปทานยางลดลง ประกอบกับความต้องการใช้ยางในประเทศ ผู้ใช้ยางรายใหญ่ เช่น จีน สหรัฐ และ ญี่ปุ่น มีอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๓ โดยวิเคราะห์จากยอดจำหน่ายรถยนต์รวมปี ๒๕๕๓ ทั้งของจีน สหรัฐฯ และญี่ปุ่น ต่างเพิ่มขึ้นแต่ละระดับ ๑๘.๔, ๓.๒๓ และ ๗.๗๓ ล้านคัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๒.๖๐, ๓๕.๒๐ และ ๑๑.๐๐ ตามลำดับ ส่วนราคาน้ำมันตลาด Nymex ปรับตัวสูงขึ้น ต่อเนื่องจากราคาเฉลี่ยเดือนมกราคมที่ ๘๘.๔๔ ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เป็น ๑๐๒.๙๘ ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลในเดือนมีนาคมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๑๔ ส่งผลให้ราคายางแผ่นรมควันชั้น ๓ FOB กทม. เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เฉลี่ยโลกร้อยละ ๑๙๐.๓๑ บาท (๖๑๙.๖๓ เซนต์สหรัฐ) ต่อมาราคายางเริ่มปรับตัวลดลงเนื่องจากเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหว และคลื่นสึนามิ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ในประเทศญี่ปุ่น ทำให้โรงงานผลิตรถยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ต้องระงับการผลิตโดยเฉพาะบริษัทผลิตรถยนต์ของญี่ปุ่นในหลายประเทศต้องลดกำลังผลิต ยอดการผลิตรถยนต์ของญี่ปุ่น เดือนเมษายนลดลงถึงร้อยละ ๖๐.๑ และยอดจำหน่ายรถยนต์ใหม่เดือนพฤษภาคม ลดลงร้อยละ ๓๗.๘ จากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว การผลิตและจำหน่ายรถยนต์ของไทยเดือนพฤษภาคมลดลงร้อยละ ๓๒.๕ และ ๓๓.๓ ภาวะเศรษฐกิจโลกโดยรวม คือ การเกิดวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรป เศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่อ่อนแอ ภาวะเงินเฟ้อในจีนเดือนมิถุนายนเพิ่มขึ้น แต่ละระดับสูงสุดในรอบ ๓๔ เดือนที่ร้อยละ ๖.๔ และเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ของญี่ปุ่นทำให้นักลงทุนเทขายสัญญาเพื่อทำกำไร และป้องกันความเสี่ยง จีนชะลอการซื้อยางจากไทย และมองว่าราคายางของไทยสูงกว่าราคายางในประเทศผู้ผลิตรายอื่น จึงหันไปบริโภคยางจากผู้ผลิตอื่นแทน โดยเฉพาะอินโดนีเซีย

จากการเกิดมหาอุทกภัยในประเทศไทย ตั้งแต่ปลายเดือนกันยายน ๒๕๕๔ เป็นต้นมา ส่งผลให้โรงงานผลิตรถยนต์ในประเทศไทยประสบภาวะน้ำท่วม ทำให้บริษัทผลิตรถยนต์ในหลายภูมิภาคต้องชะลอและระงับการผลิต เพราะขาดแคลนชิ้นส่วนประกอบรถยนต์จากไทย โดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.) คาดการณ์ว่าการผลิตรถยนต์ของไทยปีนี้ลดเหลือ ๑.๕ ล้านคัน ตกค้างในโรงงานเพิ่มขึ้นหลายโรงงานยังไม่มีกำหนดเปิดที่แน่นอนและจากการที่จีนชะลอการรับมอขายจากไทย เนื่องจากมียางตกค้างที่คลังสินค้า ณ ท่าเรือชิงเต่าประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ตัน และสต็อกยางที่ตลาดเซี่ยงไฮ้เพิ่มขึ้นจาก

๒๗,๗๖๙ ตัน เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เป็น ๒๙,๑๙๔ ตัน ในวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๑๓ (ที่มา : สถาบันวิจัยยาง) ส่งผลให้ราคายาง ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ ยางแผ่นรมควันชั้น ๓ FOB กทม. กิโลกรัมละ ๑๐๔.๙๕ บาท ยางแท่ง STR ๒๐ FOB กทม. กิโลกรัมละ ๑๐๖.๒๐ บาท ในขณะที่คุณภาพ ๓ ณ ตลาดกลางยางพาราหาดใหญ่ กิโลกรัมละ ๘๗.๙๐ บาท ส่วนราคาที่เกษตรกรขายได้ในตลาดท้องถิ่น (จังหวัดสุราษฎร์ธานี)เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘๗.๕๐ บาท

๑.๒ มาตรการที่สมควรดำเนินการเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

ตลอดเวลาที่ราคายางลดลงตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นมา ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันเกษตรกรได้ตระหนักถึงปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญหาราคายางลดลงอย่างต่อเนื่อง ได้มีการประชุมหารือเพื่อหาแนวทางและมาตรการรักษาเสถียรภาพราคายาง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ องค์การสวนยาง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง สมาคมความร่วมมือระหว่างประเทศ (ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย) เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง ประกอบกับข้อเสนอของเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรต่าง ๆ ข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บางส่วน ซึ่งทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีความเห็นสอดคล้องกัน สรุปได้ว่าในช่วงที่ยางมีราคาลดลงมากควรดำเนินมาตรการลดปริมาณผลผลิตยางที่ออกสู่ตลาดเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาไม่ให้ลดลงจนอยู่ภาวะที่เกษตรกรขาดทุน นอกจากนี้สภาไตรภาคียางระหว่างประเทศ (International Tripatite Rubber Conouncil : ITRC) ๓ ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ในการประชุมระหว่าง วันที่ ๙-๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ ให้แต่ละประเทศดำเนินมาตรการให้ชะลอการกรีดยาง ชะลอการขายและเก็บสต็อกยาง

๑.๓ โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

การที่แนวโน้มราคายางมีความผันผวน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกลดลง การชะลอตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศญี่ปุ่น และปัญหาอุทกภัยของประเทศไทย ดังนั้น การที่จะช่วยรักษาเสถียรภาพได้ คือ การลดปริมาณยางในประเทศที่เกษตรกรจำเป็นต้องกรีดยางเป็นประจำให้ออกจากระบบการซื้อขายยางโดยการเก็บสต็อกยางภายในประเทศ โดยเก็บในรูปแบบของยางลูกขุน หรือยางชนิดอื่น แล้วรอจำหน่ายเมื่อราคายางสูงขึ้น ซึ่งจะเป็แนวทางหนึ่งในการทำให้ราคายางพาราปรับตัวสูงขึ้น และแก้ไขปัญหาการเก็งกำไร

ปัจจุบันมีสถาบันเกษตรกรทั้งที่อยู่ในรูปของ สหกรณ์กองทุนสวนยางต่างๆ สหกรณ์การเกษตร สมาคมยางพารา วิชากิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร จำนวนประมาณกว่า ๘๐๐ แห่ง ที่มีกิจกรรมรวบรวมยางของสมาชิกแล้วประมวลขายที่สถาบันเกษตรกรเองหรือนำไปขายที่ตลาดกลาง บางสถาบันเกษตรกรต่างๆ มีการแปรรูปยางด้วย ทั้งที่มีโรงรมยางและดำเนินการผลิตยางแผ่นรมควัน (ต่อไปนี้จะเรียกว่า สถาบันเกษตรกร) โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้การดูแล แนะนำในการบริหารจัดการทางด้านระบบสหกรณ์และด้านการผลิตยางแผ่นรมควัน หรือยางชนิดอื่น สถาบันเกษตรกรดังกล่าวนี้บางหน่วยยังมีเครือข่ายที่เป็นโรงอัดก้อนยาง และมีโกดังเก็บยางที่สามารถผลิตยางแผ่นรมควันอัดก้อนและเก็บรักษาไว้ในโกดังของโรงอัดก้อนได้จำนวน ๓๙,๑๐๐ ตัน องค์การสวนยางมีโรงงานผลิตยางแผ่นรมควันอัดก้อนได้ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ตัน และผลิตยางแท่ง STR ๒๐ จำนวน ๖๐,๐๐๐ ตัน น้ำยางข้น จำนวน ๑๐,๐๐๐ ตัน และกรมวิชาการเกษตรยังมีโกดังเก็บยางจำนวน ๔ แห่ง ที่เก็บยางแผ่นรมควันอัดก้อนได้อีกกว่า ๖๐,๐๐๐ ตัน รวมทั้งโกดังเก็บยางของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และโกดังของสถาบันเกษตรกรเองที่เก็บยางแผ่นรมควันอัดก้อนได้อีกเกือบ ๔๐,๐๐๐ ตัน รวมกันแล้วสามารถเก็บยาง รอการจำหน่ายได้มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ตัน เพื่อรอการจำหน่ายเมื่อราคายางเหมาะสม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดหรือยางแผ่นดิบ หรือยางก้อนถ้วย ให้ได้รับราคาที่สูงขึ้น โดยให้เกษตรกรนำน้ำยางสดหรือยางแผ่นดิบหรือ

ยางก้อนถ้วยมาขายให้สถาบันเกษตรกร หรือองค์การสวนยางดำเนินการแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง น้ำยางข้น เพื่อเพิ่มมูลค่าของยางแล้วเก็บยางรอการจำหน่ายเมื่อราคาเหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง โดยดำเนินการชะลอการจำหน่ายยางออกสู่ตลาดในช่วงที่ราคายางผันผวน

๒.๒ เพื่อพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกร ในการรักษาเสถียรภาพราคายาง โดยสนับสนุนวงเงินกู้ใช้รับซื้อน้ำยางสด หรือยางแผ่นดิบ หรือยางก้อนถ้วย มาแปรรูป หรือส่งขายให้องค์การสวนยางแล้วแปรรูปเป็นน้ำยางข้น ยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง ทำให้ สถาบันเกษตรกร และหรือองค์การสวนยาง สามารถเก็บรักษายางไว้ได้เองแล้วจำหน่ายเมื่อราคาเหมาะสม หรือเมื่อสิ้นสุดโครงการ

๓. เป้าหมาย

เพื่อให้สถาบันเกษตรกร หรือองค์การสวนยาง สามารถเพิ่มมูลค่าน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางก้อนถ้วย โดยการแปรรูปและเก็บรักษาไว้ในโกดังของสถาบันเกษตรกร หรือของราชการ เช่น โกดังของกรมวิชาการเกษตร และโกดังของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง หรือโกดังเอกชน เพื่อลดอุปทานยางเพื่อให้มีราคารับซื้อที่เหมาะสมและยั่งยืนอยู่ในระดับประมาณ ๑๒๐ บาทต่อกิโลกรัม

๔. ระยะเวลาของโครงการ

๑ ปี ๓ เดือน (มกราคม ๒๕๕๕ - มีนาคม ๒๕๕๖)

๕. วิธีการดำเนินงาน

๕.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประชุมชี้แจงโครงการ ให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ร่วมกับ องค์การสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมส่งเสริมการเกษตร ประชาสัมพันธ์และรับสมัครสถาบันเกษตรกรที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการ

๕.๓ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๐ ให้แก่สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการบริหารโครงการระดับจังหวัด และให้แก่องค์การสวนยาง

ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันเกษตรกรได้เคยเข้าร่วมโครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพิ่มมูลค่าเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำแล้ว ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสามารถให้การสนับสนุนสินเชื่อ หรือองค์การสวนยางสามารถดำเนินการรับซื้อจากสถาบันเกษตรกรดังกล่าวได้ทันที

๕.๔ สถาบันเกษตรกรกู้ยืมเงินทุนสำหรับซื้อน้ำยางสดหรือยางแผ่นดิบ หรือยางก้อนถ้วยจากสมาชิกเพื่อแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน หรือยางแผ่นรมควันอัดก้อน หรือยางแท่ง หรือน้ำยางข้น โดยการแนะนำและตรวจสอบคุณภาพยางของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมวิชาการเกษตร และองค์การสวนยาง หรือขายให้องค์การสวนยางเพื่อดำเนินการแปรรูป

๕.๕ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ และองค์การสวนยาง ดูแลการผลิตยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง น้ำยางข้นของสถาบันเกษตรกร ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานกรมวิชาการเกษตร

๕.๖ สถาบันเกษตรกรผลิตยางแผ่นรมควัน หรือยางแผ่นรมควันอัดก้อน หรือยางแท่ง หรือน้ำยางข้น แล้วเก็บรักษาไว้ในโกดังของสถาบันเกษตรกร ของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง หรือของกรมวิชาการเกษตร หรือจำหน่ายให้องค์การสวนยาง

๕.๗ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร และองค์การสวนยางตรวจสอบสต็อกยางอย่างสม่ำเสมอ

๕.๘ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จัดทำคำแนะนำและวิธีการปฏิบัติทางบัญชีตามรูปแบบของโครงการและตรวจสอบบัญชีของแต่ละสถาบันเกษตรกร ตลอดจนให้คำแนะนำในการทำบัญชีเพื่อการรับซื้อและจำหน่ายยางของโครงการแต่ละราย ทั้งในระยะที่ซื้อยางแผ่นดิบและการแบ่งรายได้เมื่อจำหน่ายยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง น้ำยางข้นได้แล้ว

๕.๙ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และองค์การสวนยาง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขายยาง

๕.๑๐ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ติดตามและประเมินผลโครงการ

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะจัดตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง เพื่อกำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและการดำเนินงาน การบริหารโครงการฯ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเกษตรกร ตลอดจนแต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม

๖. วงเงินดำเนินการ

๖.๑ การสนับสนุนสินเชื่อ

กระทรวงการคลังโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๐ แก่สถาบันเกษตรกร วงเงิน ๕,๐๐๐ ล้านบาท (ห้าพันล้านบาท) และองค์การสวนยางจำนวน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท (หนึ่งหมื่นล้านบาท) รวมวงเงิน ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท (หนึ่งหมื่นห้าพันล้านบาท)

๖.๒ งบประมาณ

ขอรับสนับสนุนงบกลาง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๑,๓๒๒.๖๐๔ ล้านบาท (หนึ่งพันสามร้อยยี่สิบสองล้านหกแสนสี่พันบาท) แยกเป็น

๖.๒.๑ งบบริหารโครงการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และองค์การสวนยาง (อัตราร้อยละ ๓ ต่อปี) เป็นเงิน ๔๕๐ ล้านบาท (สี่ร้อยห้าสิบล้านบาท)

๖.๒.๒ เงินค่าชดเชยต้นทุนเงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (อัตราดอกเบี้ย FDR + ๑.๕ ซึ่งปัจจุบันรวมเป็นเท่ากับ ร้อยละ ๓.๙ ต่อปี) เป็นเงิน ๗๓๑.๒๕ ล้านบาท (เจ็ดล้านสามร้อยสามสิบเอ็ดล้านสองแสนห้าหมื่นบาท)

๖.๒.๓ ค่าใช้จ่ายดำเนินการเรื่องการประกันวินาศภัย ๑๐๐ ล้านบาท (หนึ่งร้อยล้านบาท)

๖.๒.๔ งบบริหารและดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รวม ๗ หน่วยงาน เป็นเงิน ๔๑.๓๕๔ ล้านบาท (สี่สิบเอ็ดล้านสามแสนห้าหมื่นสี่พันบาท)

- กรมวิชาการเกษตร (สถาบันวิจัยยาง)	จำนวน	๖.๓๗๗	ล้านบาท
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	จำนวน	๑๗.๔๑๘	ล้านบาท
- กรมส่งเสริมสหกรณ์	จำนวน	๔.๑๗๔	ล้านบาท
- กรมส่งเสริมการเกษตร	จำนวน	๒.๖๓๓	ล้านบาท
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	จำนวน	๓.๗๘๘	ล้านบาท
- องค์การสวนยาง	จำนวน	๖.๐๐๐	ล้านบาท
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	จำนวน	๐.๙๖๔	ล้านบาท
รวม		๔๑.๓๕๔	ล้านบาท

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๓.๕.๑ หน่วยงานหลัก

- ๑) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
- ๒) องค์การสวนยาง (อ.ส.ย.)
- ๓) สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.)
- ๔) กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กสส.)
- ๕) กรมวิชาการเกษตร (กวก.)

๓.๕.๒ หน่วยงานสนับสนุน

- ๑) กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.)
- ๒) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กตส.)
- ๓) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.)
- ๔) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

๘. แผนการดำเนินงาน

แผนการปฏิบัติงานโครงการ

กิจกรรม	ปี ๒๕๕๕				ปี ๒๕๕๖		หน่วยงาน รับผิดชอบ
	ม.ค.- มี.ค.	เม.ย.- มิ.ย.	ก.ค.- ก.ย.	ต.ค.- ธ.ค.	ม.ค.- มี.ค.	เม.ย.- ธ.ค.	
๑. ประชุมชี้แจง โครงการ	←→						กวก. ๖.ก.ส. สกย. กสส. กสก. กตส. อ.ส.ย. และ สศก.
๒. รับสมัครสถาบัน เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการและ พิจารณาอนุมัติ	←→						สกย. ๖.ก.ส. กสส. กสก. และ อ.ส.ย.
๓. สนับสนุนสินเชื่อให้ สถาบันเกษตรกร	←→						ธกส.
๔. ให้ความรู้การแปร รูปยางแผ่นรมควัน การอัดก้อน และ การเก็บรักษา	←→						กวก. สกย. กสส. และ อ.ส.ย.
๕. สถาบันเกษตรกร ซื้อขายจากสมาชิก ผลิตและเก็บ รวบรวม หรือขาย ให้ อ.ส.ย.		←→					สกย. กสส. และ อ.ส.ย.
๖. สถาบันเกษตรกร เก็บรักษายาง และ กำกับดูแลปริมาณ และคุณภาพตลอด การเก็บรักษา หรือ ขายให้ อ.ส.ย.		←→					กสส. สกย. กวก. และ อ.ส.ย.
๗. รายงานผลการ ดำเนินการให้ กรม. ทราบเป็น ระยะ ๆ		←→					กษ. โดย กวก. สกย. กสส. กตส. และ อ.ส.ย.
๘. เมื่อยางในตลาดมี ราคาสูงขึ้น สถาบัน เกษตรกรนำยาง ออกจำหน่าย		←→					สกย. อ.ส.ย. และ ๖.ก.ส.
๙. ติดตามและ ประเมินผล การ ดำเนินงานเมื่อ สิ้นสุดโครงการ		←→					สศก.

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ ราคาขายค่อยๆ สูงขึ้นจากการปริมาณงานที่จำหน่ายในท้องตลาดลดลง ที่ทำให้สภาพสังคมและครอบครัวของเกษตรกรยังมีความมั่นคง

๙.๒ เพิ่มมูลค่ารายได้แก่เกษตรกร ทำให้ได้รับรายได้จากราคาขายที่สูงขึ้น

๙.๓ สร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันเกษตรกร

องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

องค์ประกอบ

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	ประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานกรรมการ
๓. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๔. ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	กรรมการ
๕. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
๖. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	กรรมการ
๗. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
๘. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการองค์การสวนยาง	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	กรรมการ
๑๑. ผู้แทนกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๑๒. ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๑๓. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๔. ผู้แทนสำนักอัยการสูงสุด	กรรมการ
๑๕. ประธานชุมนุมสหกรณ์ชาวสวนยางแห่งประเทศไทย จำกัด	กรรมการ
๑๖. นายกสมาคมสหพันธ์ชาวสวนยางแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๗. ประธานเครือข่ายเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ด้านยางพาราครบวงจรระดับประเทศ	กรรมการ
๑๘. - ๑๙. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นเกษตรกรที่ประธานแต่งตั้ง จำนวน ๒ คน	กรรมการ
๒๐. รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	กรรมการและเลขานุการ
๒๑. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยยาง (กรมวิชาการเกษตร)	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจและหน้าที่

๑. กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและการดำเนินงาน การบริหารโครงการฯ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี
๒. กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเกษตรกรเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามข้อ ๑
๓. ให้อย่างงานการปฏิบัติงานตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ทราบเป็นระยะ
๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม
๕. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย

การแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗

(ปรับปรุงตามมติคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ เมื่อวันที่ ๕ และวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๖ และ
คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖)

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติรายสำคัญของโลก โดยมีผลผลิตเฉลี่ยในแต่ละปีมากกว่า ๓ ล้านตัน ความต้องการใช้ยางพาราภายในประเทศมีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๑๔ ของยางที่ผลิตได้ภายในประเทศ โดยมีปริมาณส่งออกยางธรรมชาติ ๓.๒๕๙ ล้านตันในปี ๒๕๕๕ จากปริมาณยางทั้งหมด ๓.๕๘๕ ล้านตัน เป็นการส่งออกในรูปวัตถุดิบเป็นหลัก ทำให้ราคายางพาราขึ้นอยู่กับกลไกตลาดโลก ประกอบกับเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อยที่พึ่งพารายได้จากการทำสวนยางอย่างเดียว ทำให้เกิดความเสี่ยงจากความผันผวนด้านราคาที่ไม่แน่นอนตามกลไกตลาดโลก ประกอบกับเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อยที่พึ่งพารายได้จากการทำสวนยางอย่างเดียว ทำให้เกิดความเสี่ยงจากความผันผวนด้านราคาที่ไม่แน่นอนตามกลไกตลาดโลก โดยตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๕ เป็นต้นมา สถานการณ์ราคายางพาราที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากปัจจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ความต้องการใช้ยางลดลงของประเทศญี่ปุ่นจากเหตุสึนามิเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ อุทกภัยครั้งใหญ่ของประเทศไทยเมื่อปลายปี ๒๕๕๔ ทำให้โรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวของสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ประกอบกับอัตราการแข่งขันทางการค้าของจีนลดลง ทำให้ความต้องการใช้ยางพาราชะลอตัวลง และราคายางสังเคราะห์ต่ำกว่ายางธรรมชาติ ทำให้ประเทศผู้ซื้อหันไปใช้ยางสังเคราะห์แทนยางธรรมชาติเป็นวัตถุดิบเพิ่มขึ้น เป็นต้น

จากสถานการณ์ราคายางพาราตกต่ำที่ผ่านมา รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยดำเนินมาตรการแทรกแซงซึ่งนำราคาภายในประเทศ แต่ด้วยการรับซื้อภายในปริมาณน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับอุปทานยางทั้งหมดภายในประเทศ ทำให้การแทรกแซงราคาดังกล่าวไม่มีผลต่อการพยุงราคายางในตลาดให้สูงขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนให้เกษตรกรสามารถอยู่ได้ในสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๖ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการเพื่อแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งพัฒนาสถาบันเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับยางพารา ซึ่งประกอบด้วยแนวทางระยะสั้นเพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของเกษตรกร โดยให้ความสำคัญกับเกษตรกรรายย่อยจำนวนประมาณร้อยละ ๙๐ ของเกษตรกรชาวสวนยางทั้งหมด และแนวทางระยะปานกลางและระยะยาวเพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยางทำการผลิตเพื่อลดความเสี่ยง สนับสนุนสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพให้ใช้ประโยชน์จากโรงงานแปรรูปยางที่จัดสร้างไว้แล้ว และ/หรือลงทุนจัดสร้างโรงงานใหม่เพื่อแปรรูปยางเป็นผลิตภัณฑ์เบื้องต้น รวมทั้งสนับสนุนผู้ประกอบการแปรรูปยางในการขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณการใช้ยางในประเทศจากเดิมอยู่ที่ร้อยละ ๑๔ ของยางที่ผลิตได้ในประเทศ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในระยะสั้นและสนับสนุนให้ทำการผลิตเพื่อลดความเสี่ยงในระยะยาว

๒.๒ เพื่อสนับสนุนสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพให้ใช้ประโยชน์จากโรงงานแปรรูปยางที่จัดสร้างไว้แล้ว และ/หรือลงทุนจัดสร้างโรงงานใหม่ในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เบื้องต้น

๒.๓ เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการแปรรูปยางในการขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต

๓. เป้าหมาย

ระยะสั้น

๓.๑ เกษตรกรชาวสวนยางพารา ๙๙๑,๗๑๗ ราย ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือตามพื้นที่เปิดกรีดยางที่มีเอกสารสิทธิ์ประมาณ ๘.๙๗ ล้านไร่ รวมทั้งเกษตรกรที่มีพื้นที่ยางเปิดกรีดยางที่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๔๖ รายการ ตามหนังสือกรมป่าไม้ที่ ทส ๑๖๐๒.๕/๕๕๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งอยู่ระหว่างการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

ระยะปานกลางและระยะยาว

๓.๒ เกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยสามารถทำกิจกรรมการเกษตรอื่น เช่น การปลูกพืชแซมยาง พืชร่วมยางหรือการเลี้ยงสัตว์ ควบคู่กับการปลูกยางพารา เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพารายได้จากผลผลิตยางเพียงอย่างเดียว

๓.๓ สถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพไม่เกิน ๓๐๐ แห่ง ได้เงินสินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนเพื่อปรับปรุงโรงงานแปรรูปยางที่จัดสร้างไว้แล้ว และ/หรือลงทุนจัดสร้างโรงงานใหม่ในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางสร้างมูลค่าเพิ่ม

๓.๔ ผู้ประกอบการแปรรูปยางพารา เช่น โรงงานถลุงมือยาง ยางรถยนต์ ยางรถบรรทุก ยางรัดของ ฯลฯ รวม ๑๒๐ โรง ได้ใช้เงินสินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนสำหรับขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต

๔. งบประมาณดำเนินการ

๔.๑ แนวทางระยะสั้น วงเงินรวมทั้งสิ้น ๒๑,๒๔๘.๙๕ ล้านบาท แบ่งเป็น

๑) ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนช่วยเหลือให้กับเกษตรกร จำนวน ๒๑,๒๐๙.๓๐ ล้านบาท

ขนาดพื้นที่ (ไร่) (๑)	จำนวนครัวเรือนเป้าหมาย			พื้นที่เฉลี่ยต่อราย (ไร่) (๕)	จำนวนเงินให้ความช่วยเหลือต่อราย (บาท) (๖)=(๕)×๒,๕๒๐	วงเงินช่วยเหลือเกษตรกร (ล้านบาท) (๗)=(๒)×(๖)
	จำนวนครัวเรือน (๒)	ร้อยละของครัวเรือน (๓)	จำนวนพื้นที่ (ล้านไร่) (๔)			
๑-๑๐	๗๔๔,๐๕๒	๗๔.๐	๔.๔๕	๕.๙๘	เฉลี่ย ๑๕,๐๗๐	๑๑,๒๑๒.๘๖
๑๑-๑๕	๑๓๖,๒๑๖	๑๔.๓	๑.๖๖	๑๒.๑๘	เฉลี่ย ๓๐,๗๐๒	๔,๑๘๒.๑๐
๑๖-๒๐	๕๓,๓๔๓	๕.๖	๐.๙๒	๑๗.๒๘	เฉลี่ย ๔๓,๕๓๔	๒,๓๒๒.๒๓
๒๑-๒๕	๒๔,๗๖๖	๒.๖	๐.๕๕	๒๒.๓๐	เฉลี่ย ๕๖,๑๙๖	๑,๓๙๑.๗๕
๒๕ ขึ้นไป	๓๓,๓๔๐	๓.๕	๑.๓๙	๔๑.๖๐ (เหมาะจ่าย ๒๕ ไร่)	เหมาะจ่าย ๖๓,๐๐๐	๒,๑๐๐.๓๖
รวม	๙๙๑,๗๑๗	๑๐๐.๐	๘.๙๗			๒๑,๒๐๙.๓๐

หมายเหตุ * ประมาณการวงเงิน ๒๑,๒๐๙.๓๐ ล้านบาท ครอบคลุมเกษตรกร ๙๙๑,๗๑๗ ราย พื้นที่ ๘.๙๗ ล้านไร่ ตามข้อเสนอโครงการเดิม เนื่องจากยังไม่มีกรขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่มีเอกสารสิทธิ์ ๔๖ รายการ ตามหนังสือกรมป่าไม้ ที่ ทส ๑๖๐๒.๕/๕๕๒๗ ลว. ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่ง กนย. เมื่อ ๕ ก.ย. ๒๕๕๖ มีมติเห็นชอบให้เพิ่มเติมตามข้อเรียกร้องของเกษตรกร (เมื่อ ๒๘ ส.ค. ๒๕๕๖)

- ** อัตราการช่วยเหลือ ๑๒ บาท/ก.ก. ในระยะเวลาการช่วยเหลือ ๗ เดือน (กันยายน ๒๕๕๖-พฤษภาคม ๒๕๕๗) คิดเป็นอัตราการช่วยเหลือ ๒,๕๒๐ บาท (คำนวณจากยางกรีตได้ ๒ ก.ก./ไร่/วัน จำนวนวันกรีต ๑๕ วัน ระยะเวลา ๗ เดือน และอัตราการช่วยเหลือ ๑๒ บาท/ก.ก.)

๒) ค่าบริหารจัดการของกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๒๙.๗๕ ล้านบาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ ขึ้นทะเบียนตรวจสอบพื้นที่และออกใบรับรองเกษตรกร และค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวกอื่นๆ ในอัตรากาใช้จ่าย ๓๐ บาทต่อราย

๓) ค่าบริหารจัดการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน ๙.๙๐ ล้านบาท

ทั้งนี้ประมาณการวงเงินช่วยเหลือข้างต้น ๒๑,๒๔๘.๙๕ ล้านบาท ครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ ประมาณ ๘.๙๗ ล้านไร่ ที่ประมาณการไว้ตามโครงการเดิม เนื่องจากพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ฯ จำนวน ๔๖ รายการ ตามหนังสือกรมป่าไม้ที่ ทส. ๑๖๐๒.๕/๕๕๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ อยู่ในระหว่างการดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกร รวมทั้งวงเงินค่าบริหารจัดการของกรมส่งเสริมการเกษตรและ ชกส. ซึ่งอยู่ที่อัตรา ๓๐ บาทต่อราย นั้น ประมาณการจากเกษตรกรเป้าหมาย ๙๙๑,๗๑๗ ราย ซึ่งหากวงเงินข้างต้นไม่เพียงพอ ขอความเห็นชอบในหลักการให้ขอเพิ่มเติมได้ตามข้อเท็จจริงของจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๔.๒ แนวทางระยะปานกลางและระยะยาว วงเงินสินเชื่อรวมทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท แบ่งเป็น

๑) การพัฒนาเกษตรกรต้นน้ำ - จัดทำรอบการดำเนินงานเพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรโดยทำกิจกรรมอื่นเสริมในสวนยางพารา พร้อมกำหนดวงเงินงบประมาณ โดยให้คณะกรรมการพัฒนายางพาราและผลิตภัณฑ์ยางพาราอย่างยั่งยืน เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติต่อไป

๒) อุตสาหกรรมกลางน้ำ - สินเชื่อเพื่อสนับสนุนสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากโรงงานแปรรูปยางที่จัดสร้างไว้แล้ว และ/หรือลงทุนจัดสร้างโรงงานใหม่ ในอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนวงเงิน ๕,๐๐๐ ล้านบาท แหล่งเงินคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งจะเจ้าภาพหลักในการหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันให้เกิดการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางโดยสถาบันเกษตรกร

๓) อุตสาหกรรมปลายน้ำ - สินเชื่อเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการแปรรูปยางพารา เพื่อใช้ในการขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต ในอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนวงเงิน ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท โดยใช้แหล่งเงินจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐอาทิ ธนาคารออมสิน

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์แนวทางการดำเนินงานได้มอบหมายให้ผู้แทนจากกระทรวงอุตสาหกรรม หารือกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐที่เกี่ยวข้อง บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กรมส่งเสริมสหกรณ์ และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ

๕. ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ

แนวทางระยะสั้น กันยายน ๒๕๕๖ - พฤษภาคม ๒๕๕๗ (ระยะช่วยเหลือ ๗ เดือนคือ กันยายน ๒๕๕๖-มีนาคม ๒๕๕๗)

แนวทางระยะยาว ตุลาคม ๒๕๕๖ - กันยายน ๒๕๕๘

๖. หน่วยงานรับผิดชอบ

แนวทางระยะสั้น ให้กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เป็นหน่วยงานสนับสนุน

แนวทางระยะปานกลางและระยะยาว ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน ฯลฯ) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็น

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานสนับสนุน

๗. เงื่อนไขและขั้นตอนการดำเนินงาน

แนวทางระยะสั้น

เงื่อนไข

๑) ให้ความช่วยเหลือ เฉพาะเกษตรกรที่ปลูกยางพาราในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์หรือสิทธิทำกินในพื้นที่นั้น ซึ่งรวมถึงประเภทเอกสารสิทธิ์ฯ จำนวน ๔๖ รายการ ตามหนังสือกรมป่าไม้ที่ ทส. ๑๖๐๒.๕/๕๕๒๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ (ภาคผนวก)

๒) ให้ความช่วยเหลือเฉพาะสวนยางที่เปิดกรีดแล้ว และต้นยางมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี

๓) ให้เกษตรกรไปขอขึ้นทะเบียนผู้ปลูกยางพารากับกรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อใช้เป็นกรอบในการให้ความช่วยเหลือ

๔) สนับสนุนในรูปแบบเงินสดผ่านกลไกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๕) ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ยางเปิดกรีดไม่เกินครัวเรือนละ ๒๕ ไร่ ตามพื้นที่เปิดกรีดจริง ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่ยางเปิดกรีด ๒๕ ไร่ ขึ้นไป จะได้รับความช่วยเหลือครัวเรือนละไม่เกิน ๒๕ ไร่

๖) อัตราการช่วยเหลือไร่ละ ๒,๕๒๐ บาท

๗) การจ่ายเงิน เกษตรกรรับเงินสนับสนุนผ่านทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยต้องเปิดบัญชีกับธนาคารดังกล่าวในกรณีที่ไม่เป็นลูกค้าเดิม

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ภาคผนวก)

๘) การขึ้นทะเบียน การตรวจสอบ และการรับรอง ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร

(๑) การประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเข้าร่วมโครงการ ทั้งเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

(๒) เกษตรกรขึ้นทะเบียนเข้าร่วมโครงการ

๙) การตรวจสอบพื้นที่ ดำเนินการโดยคณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่เปิดกรีดยางพาราระดับตำบล ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ โดยคณะกรรมการฯ ช่างต้น สามารถแต่งตั้งคณะทำงานระดับหมู่บ้านเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

๑๐) การออกใบรับรองเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองผลการตรวจสอบพื้นที่จากคณะกรรมการฯ ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร

ขั้นตอนที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การขึ้นทะเบียนเกษตรกร รวมถึงการประชาสัมพันธ์	๔ - ๓๐ ก.ย. ๕๖ ทั้งนี้ให้สามารถขยายระยะเวลาได้หากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นว่ามีความจำเป็น	กรมส่งเสริมการเกษตร
๒	การตรวจสอบพื้นที่	ภายใน ๓๐ วัน หลังรับคำร้องขอขึ้นทะเบียน	คณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่เปิดกรีดยางพาราระดับตำบล
๓	การออกใบรับรองเกษตรกร	ภายใน ๑๕ วัน หลังจากได้รับรายงานการตรวจสอบพื้นที่จากคณะกรรมการฯ	กรมส่งเสริมการเกษตร

๑๑) ให้กรมส่งเสริมการเกษตร ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกษตรกรที่จะได้รับความช่วยเหลือตามโครงการและรวบรวมส่งสำนักงานงบประมาณ พร้อมทั้งจัดทำคำขออนุมัติจัดสรรงบประมาณในคราวเดียวกัน และให้ถือว่าคำขอดังกล่าวเป็นคำขออนุมัติจัดสรรงบประมาณของ ธ.ก.ส. พร้อมสำเนาส่ง ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่

๑๒) การรับเงิน ๕.ก.ส. นำเงินสดเข้าบัญชีให้เกษตรกรตามข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบรับรอง

แนวทางระยะปานกลางและระยะยาว

๑) ให้คณะกรรมการพัฒนายางพาราและผลิตภัณฑ์ยางพาราอย่างยั่งยืน จัดทำกรอบการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรโดยทำกิจกรรมอื่นเสริมในสวนยางพารา พร้อมกำหนดวงเงินงบประมาณ เสนอต่อ คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติต่อไป

๒) การสนับสนุนสินเชื่อให้แก่สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการ โดยมีการหารือระหว่าง ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางดำเนินงานที่ชัดเจนในการจัดสรรสินเชื่อให้แก่ผู้ที่มีความพร้อม และสมัครใจเข้าร่วมโครงการ

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกษตรกรชาวสวนยางพารา ได้รับการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนจากปัญหาราคายาง

๘.๒ การทำกิจกรรมการเกษตรอื่นๆ เสริมในสวนยางพาราจะช่วยลดความเสี่ยงของเกษตรกรในการ พึ่งพารายได้จากการทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว

๘.๓ สถาบันเกษตรกรมีแหล่งเงินทุนในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ายางและเก็บรักษาไว้จำหน่ายเมื่อ ราคายางมีความเหมาะสม

๘.๔ ผู้ประกอบการมีแหล่งเงินทุนในการขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต ส่งผลให้ ความต้องการใช้ยางเป็นวัตถุดิบภายในประเทศเพิ่มขึ้น

พ 17

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๐๖/ ๑๕๒๑๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 12530
วันที่ 21-1-56 เวลา 08.30

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖ กท. ๑๐๔๐๐

ว. 3/2556
รับที่ ๕ กค
คท 15.30

๒ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา
เรื่องที่

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๒๒๙๔ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการคลังเสนอความเห็น
เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

3 ก.ย. 2556
จัดเข้าวาระ.....

กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วเห็นด้วยในหลักการกับข้อเสนอของ กนย. โดยมีความเห็นเพิ่มเติม
ดังนี้

(๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบหลัก
ในการสนับสนุนค่าปุ๋ยให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางพาราควรมีระบบการกำกับดูแล และตรวจสอบการขึ้นทะเบียน
อย่างรอบคอบและรัดกุม เพื่อป้องกันปัญหาการสวมสิทธิ์ ตลอดจนควรมีการชี้แจงเกษตรกรชาวสวนยางพาราถึงสิทธิ
ในการเข้าร่วมโครงการอย่างชัดเจนและทั่วถึง นอกจากนี้ ควรมีมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตควบคู่ไปด้วย
ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์อาจพิจารณาปรับปรุงการบริหารจัดการเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (Cess)
เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ และก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรชาวสวนยางพาราสูงสุด การบริหาร
จัดการดังกล่าวอาจสามารถแบ่งเบาภาระงบประมาณได้อีกทางหนึ่ง

(๒) การสนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนให้สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูปยางพารา
นั้น ควรเน้นให้การสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพ
เป็นหลัก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๕๑

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๗๔

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๓๐๔/๒๗๖๖

พ. 17

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 12509
วันที่ ๒ กย 56 เวลา 9.08

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

3/278.2
ค.ค.
วันที่ 4 ก.ย.
ร.ท. 15.54

จัดเข้าวาระ..... 3 ก.ย. 2556

๓ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่องที่ ๑๓!

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๓๐๔/๒๗๖๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

ตามที่คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ได้เห็นชอบโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรปรับเปลี่ยนข้อเสนอโครงการ เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

๑. วัตถุประสงค์ จากเดิม “เพื่อลดภาระต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีของเกษตรกร” เป็น “เพื่อลดภาระต้นทุนค่าปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร”

๒. ระยะเวลาโครงการฯ แนวทางระยะสั้น จากเดิม “ตุลาคม ๒๕๕๖ - พฤษภาคม ๒๕๕๗” เป็น “กันยายน ๒๕๕๖ - พฤษภาคม ๒๕๕๗”

๓. การตรวจสอบพื้นที่ปลูกและพื้นที่เปิดกรีดจริงของเกษตรกร จากเดิม “สุ่มตรวจสอบพื้นที่ปลูกและพื้นที่เปิดกรีดยางพาราที่มีอยู่จริงจำนวนร้อยละ ๒๐ จากบัญชีรายชื่อผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรฯ” เป็น “ตรวจสอบพื้นที่ปลูกและพื้นที่เปิดกรีดยางพาราที่มีอยู่จริงทุกแปลง จากบัญชีรายชื่อผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรฯ”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายยุคล ลิ้มแหลมทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

โทร. ๐๒-๕๔๐๖๖๗๑-๒

โทรสาร ๐๒-๕๗๕๒๕๕๓

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๗๐๙/วส/๗

สำนักงบประมาณ

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๐ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง การแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๔๒๔๘

ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้สำนักงบประมาณเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี กรณีคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติเสนอคณะกรรมการพิจารณา ดังนี้

๑. เห็นชอบโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ ที่ได้มีการปรับปรุงตามมติคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ เมื่อวันที่ ๕ และ ๙ กันยายน ๒๕๕๖ ในส่วนของการแก้ไขปัญหายางพาราระยะสั้นเร่งด่วน
๒. อนุมัติงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อการดำเนินงานตามแนวทางทางแก้ไขปัญหาระยะสั้นของโครงการ วงเงิน ๒๑,๒๔๘.๙๕ ล้านบาท ซึ่งคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ ได้อนุมัติงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ไว้แล้วจำนวน ๕,๖๒๘.๐๑ ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจำนวน ๑๕,๖๒๐.๙๔ ล้านบาท โดยให้กรมส่งเสริมการเกษตรตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกษตรกรที่จะได้รับความช่วยเหลือตามโครงการและรวบรวมส่งสำนักงบประมาณ พร้อมทั้งจัดทำคำขออนุมัติจัดสรรงบประมาณในคราวเดียวกัน และให้ถือว่าคำขอดังกล่าวเป็นคำขออนุมัติจัดสรรงบประมาณของ ธ.ก.ส. พร้อมสำเนาส่ง ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่
๓. มอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมหารือเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายต่อไป
๔. เห็นชอบการเพิ่มเติมผู้แทนเกษตรกรชาวสวนยาง ๒ คน เป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ
๕. รับทราบผลการทบทวนการเก็บเงินสงเคราะห์ (เงิน Cess) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

/สำนักงบประมาณ...

สำนักงานงบประมาณพิจารณาแล้วขอเรียนว่า เพื่อแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวสวนยาง ในภาวะที่ราคายางพาราตกต่ำ และเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางพาราในระยะสั้นเร่งด่วนตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรที่คณะรัฐมนตรีจะอนุมัติการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบปี ๒๕๕๗ ตามที่คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติเสนอ ภายใต้กรอบวงเงิน ๒๑,๒๔๘.๙๕ ล้านบาท โดยให้ใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๕,๖๒๘.๐๐๙๓ ล้านบาท ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้วเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ และเห็นสมควรอนุมัติเพิ่มเติมในครั้งนี้อีกจำนวน ๔,๓๗๑.๙๙๐๗ ล้านบาท สำหรับส่วนที่เหลืออีกจำนวน ๑๑,๒๔๘.๙๕ ล้านบาทนั้น เห็นสมควรให้ใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ ต่อไป โดยขอให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกษตรกรที่จะได้รับความช่วยเหลือตามโครงการและรวบรวมส่งสำนักงานงบประมาณ พร้อมทั้งจัดทำคำขออนุมัติจัดสรรงบประมาณในคราวเดียวกัน และให้ถือว่าคำขอดังกล่าวเป็นคำขออนุมัติจัดสรรงบประมาณของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) พร้อมสำเนาส่ง ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรวิทย์ จำปรัตน์)

ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

สำนักจัดทำงบประมาณด้านเศรษฐกิจ ๒

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๙๙๙

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๔๕๔

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

วท. 9/2023
วันที่ 6/5/56
วท. 15. no

๓ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๒๒๙๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา
เรื่อง ที่ ๑๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่อง โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ ของคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย.) มาให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้ **จัดเข้าวาระ - 3 ก.ย. 2556**

๑. เห็นควรให้ความเห็นชอบในหลักการโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ เพื่อดำเนินการตามแนวทางระยะสั้นในการบรรเทาความเดือดร้อนและลดต้นทุนค่าปุ๋ยให้กับเกษตรกรผู้ปลูกสวนยาง และการดำเนินงานตามระยะปานกลางและระยะยาว เพื่อเพิ่มรายได้และลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อยจากการทำกิจกรรมการเกษตรอื่นร่วมกับการปลูกยางพารา และการสนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนให้กับสถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูปยาง

๒. ในการสนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยผ่อนปรน วงเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ให้กับสถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูปยางเพื่อดำเนินการตามแนวทางระยะปานกลางและระยะยาวนั้น สมควรมอบหมายให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจและบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันหารือกับสถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูปยางพาราให้เกิดความชัดเจนถึงรูปแบบและกลไกในการดำเนินงาน รวมถึงกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนดังกล่าว โดยควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมการแปรรูปยางพาราเพื่อเพิ่มความต้องการใช้ภายในประเทศ รวมทั้งผู้ประกอบการที่มีความเป็นไปได้ในการชำระคืนเงินกู้ในอนาคต

๓. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในการลดต้นทุนการผลิตและปริมาณการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงแนวทางการโค่นสวนยางเก่าและทดแทนด้วยสวนยางพันธุ์ดีและหรือพืชเศรษฐกิจอื่นๆ ที่มีศักยภาพและโอกาสทางการตลาด และการเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมการใช้ภายในประเทศ โดยบูรณาการองค์ความรู้และงานวิจัยและพัฒนาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำแผนการดำเนินงานดังกล่าว เพื่อเร่งปรับระบบการผลิตยางพาราของไทยให้สอดคล้องกับสถานการณ์การผลิตและการตลาดยางพาราโลกต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๔/ ๕๗๖๕

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๐ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง การแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๔๒๔๘ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ได้ส่งเรื่อง การแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบของคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย.) มาให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรให้ความเห็นชอบโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ ที่ได้ปรับปรุงแนวทางแก้ไขปัญหายางพาราระยะสั้นเร่งด่วนตามมติคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ เมื่อวันที่ ๕ และ ๙ กันยายน ๒๕๕๖ ที่ได้ขออนุมัติงบกลางรายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเพิ่มเติมอีก ๑๕,๖๒๐.๙๔ ล้านบาท จากวงเงินที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามมติรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ จำนวน ๕,๖๒๘.๐๑ ล้านบาท รวมวงเงินทั้งสิ้น ๒๑,๒๔๘.๙๕ ล้านบาท เพื่อเพิ่มอัตราการให้ความช่วยเหลือในการบรรเทาความเดือดร้อนและลดต้นทุนค่าปุ๋ยให้กับเกษตรกรผู้ปลูกสวนยาง เป็น ๒,๕๒๐ บาทต่อไร่ โดยยังคงจำนวนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๙๙๑,๗๑๗ ราย และขยายการให้ความช่วยเหลือกับเกษตรกรที่มีผู้มีพื้นที่ยางเปิดกรีดไม่เกิน ๒๕ ไร่ ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่ยางเปิดกรีดมากกว่า ๒๕ ไร่ จะได้รับความช่วยเหลือไม่เกิน ๒๕ ไร่

๒. เห็นควรให้ความเห็นชอบการมอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อร่วมหารือแนวทางช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย และการเพิ่มเติมผู้แทนเกษตรกรในคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ประกอบด้วย ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ และประธานเครือข่ายเกษตรกรชาวสวนยางพาราแห่งประเทศไทย รวมทั้งการรับทราบผลการพิจารณาการงดเรียกเก็บเงินสงเคราะห์ เป็นเวลา ๔ เดือน ของคณะกรรมการสงเคราะห์การทำสวนยาง เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ)

รองเลขาธิการ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/๒๓๖๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๔ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)
ประธานกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๓๐๔/๒๓๖๖
ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๑๐๐๖/๑๕๖๑๖
ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๖
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๓๐๔/๓๐๔๔
ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖
๓. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๙/๖๕๗
ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๖
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๕๕๙๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖

ตามที่ได้เสนอเรื่อง โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ ไปเพื่อดำเนินการ
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงบประมาณ และสำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณา
ของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ (ฝ่ายเศรษฐกิจ)
ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) เป็นประธานกรรมการ พิจารณาเรื่องดังกล่าว
ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ แล้ว มีประเด็นอภิปรายและมติ ดังนี้

๑. ประเด็นอภิปราย

๑.๑ มาตรการระยะสั้นตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗
ตามข้อเสนอของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายเป็นเงินสดเพื่อให้เกษตรกร
นำไปจัดหาปุ๋ยสำหรับสวนยางในพื้นที่ไม่เกินรายละ ๑๐ ไร่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตให้กับ
เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา นั้น เป็นข้อเสนอร่วมกันของผู้แทนเกษตรกร สภาเกษตรกรแห่งชาติ
และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับความเห็นชอบในการประชุมคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ
เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๖ แล้ว ซึ่งการให้ความช่วยเหลือในลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทาง
การรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการอุปทานและอุปสงค์
ของสินค้าเกษตรเป็นหลัก

/๑.๒ ...

๑.๒ แม้ว่ามาตรการดังกล่าวจะไม่ตรงตามข้อเรียกร้องของเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ภาคใต้ที่ชุมนุมเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลรับซื้อยางแผ่นดิบคุณภาพ ๓ ในราคา ๑๒๐ บาทต่อกิโลกรัม และอาจทำให้การชุมนุมส่งผลกระทบต่อในวงกว้างต่อไปได้ แต่ที่ประชุมเห็นว่า ราคาที่เกษตรกรเสนอนั้น เป็นราคาที่สูงกว่าต้นทุนการผลิตและราคายางธรรมชาติในตลาดเป็นอย่างมาก ซึ่งจะไม่จูงใจให้เกษตรกรหันกลับมาแก้ไขปัญหายางถูกต้องและยั่งยืน รวมทั้งจะทำให้รัฐบาลมีภาระในการรับซื้อและจัดเก็บสต็อกยางอย่างต่อเนื่อง และจะส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ราคายางธรรมชาติในระยะยาว

๑.๓ ดังนั้น เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และเป็นการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบอย่างยั่งยืน ที่ประชุมจึงเห็นว่า ควรมีการพิจารณาความเหมาะสมของการดำเนินมาตรการเสริมอื่นๆ ควบคู่ไปกับมาตรการตามข้อเสนอของโครงการฯ อาทิ การโค่นสวนยางที่มีอายุเกิน ๒๕ ปี และปลูกทดแทนด้วยพืชที่มีศักยภาพ เช่น ปาล์มน้ำมัน ที่จะได้รับประโยชน์จากการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตน้ำมันไบโอดีเซลจาก B๕ เป็น B๗ และการส่งเสริมการใช้ยางธรรมชาติในประเทศให้มากขึ้น เช่น การก่อสร้างถนนยางพารา ลานกีฬา หมอนรองรางรถไฟ เป็นต้น

๒. มติคณะกรรมการถ่วงดุล

๒.๑ คณะกรรมการถ่วงดุลเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ (ฝ่ายเศรษฐกิจ) พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย.) ในการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ในส่วนของงบประมาณในการดำเนินงานตามแนวทางระยะสั้น เห็นควรให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงบประมาณ โดยอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ภายในวงเงิน ๕,๖๒๘.๐๐๙๓ ล้านบาท หากดำเนินการแล้ววงเงินไม่เพียงพอ ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

๒.๒ เห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย.) ทำการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และคาดการณ์ราคายางพาราในช่วงที่เหลือของปี เพื่อประกอบการพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องมีการเสริมเพิ่มเติมจากแนวทางระยะสั้นและระยะยาว เพื่อแก้ไขปัญหาราคายางอย่างยั่งยืน

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบตามมติคณะกรรมการถ่วงดุลเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ (ฝ่ายเศรษฐกิจ) ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ วัฒนอง) ประธานกรรมการถ่วงดุลเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ (ฝ่ายเศรษฐกิจ) เสนอ โดยให้ปรับเปลี่ยนข้อเสนอโครงการเพื่อให้ความเหมาะสมยิ่งขึ้น ตามความเห็นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ตามหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๑๓๐๔/๓๐๔๙ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖) ทั้งนี้ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงการคลังและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

๒. เพื่อให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและเข้าใจอย่างถูกต้องตรงกันว่า การดำเนินโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติในข้อ ๑ เป็นแนวทางการดำเนินการที่มีความเหมาะสมและจะสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว จึงให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาตินำมติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้รายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติว่าเป็นการดำเนินการที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรรายย่อย ส่วนใหญ่แล้ว โดยหากจะพิจารณามาตรการเพิ่มเติมก็ให้คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติพิจารณา แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

C.

(นายศิริ เลิศธรรมเทวี)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

(Ps56_08_08 : กิวงทอง)

พ.ร.บ. ๙ ๕ ๖๖
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ให้ทราบ ดังนี้

รายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง โครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี ๒๕๕๗

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๗. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
๘. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/๒๕๕๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง การแก้ไขปัญหาทางพาราทั้งระบบ

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)
ประธานกรรมการนโยบายทางธรรมชาติ

อ้างอิง หนังสือคณะกรรมการนโยบายทางธรรมชาติ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๓๐๔/๓๐๔๒
ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๙/๖๙๗
ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖
๒. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๕๘๖๔ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖

ตามที่ได้เสนอเรื่อง การแก้ไขปัญหาทางพาราทั้งระบบ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียด
แจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย
ส่วนความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรีได้รับภายหลังจากการประชุมคณะรัฐมนตรีเสร็จสิ้นไปแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสำเนา
หนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ลงมติว่า

๑. รับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายทางธรรมชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖
เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๖ และครั้งที่ ๔/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๖
๒. เห็นชอบ อนุมัติ และรับทราบทั้ง ๕ ข้อ ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์
ณ ระนอง) ประธานกรรมการนโยบายทางธรรมชาติเสนอ โดยให้ใช้กรอบวงเงินเพื่อการดำเนินงาน
ตามโครงการแก้ไขปัญหาทางพาราในระยะสั้นที่สำนักงบประมาณได้ให้ความเห็นชอบแล้ว จำนวน
๒๑,๒๔๘.๙๕ ล้านบาท ทั้งนี้ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร) เร่งรัดขอตกลง
ในรายละเอียดกับสำนักงบประมาณ และให้สำนักงบประมาณ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานและเร่งรัดการดำเนินการในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จ
เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรถึงมือเกษตรกรโดยเร็วที่สุด

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้าย
ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

C.

(นายศิริ เลิศธรรมเทวี)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔ www.cabinet.thaigov.go.th (Ps56_09_04 : กิ่งทอง)

๑๑ ก.ย. ๒๕๕๖

รายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง การแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบให้ทราบ ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๘. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๙. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๐. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๐๒๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง การรักษาเสถียรภาพราคายาง

เรียน รัฐ - กษ., รัฐ - กษ. ประธานกรรมการกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง , กค., พณ., มท.,
เลขา - สศช., ผอ. - สงป., ผู้ว่า - ตผ.

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๓๐๔/๒๗๔
ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕

ด้วยรองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์) ประธานกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ
ได้เสนอเรื่อง การรักษาเสถียรภาพราคายาง ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ
เสนอเพิ่มเติมว่า เพื่อให้ค่าใช้จ่ายของโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง
เป็นอัตราเดียวกันกับโครงการรับจำนำผลผลิตทางการเกษตรปี ๒๕๕๔/๒๕๕๕ ที่ธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตรได้รับอนุมัติไปแล้ว จึงเห็นควรปรับลดค่าใช้จ่ายของโครงการฯ ดังนี้

๑. งบบริหารโครงการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และองค์การสวนยาง
ปรับลดจาก “(อัตราร้อยละ ๓ ต่อปี) เป็นเงิน ๔๕๐ ล้านบาท” เป็น “(อัตราร้อยละ ๒.๕ ต่อปี)
เป็นเงิน ๓๗๕ ล้านบาท”

๒. เงินค่าชดเชยต้นทุนเงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ปรับลดจาก “(อัตราดอกเบี้ย FDR+๑.๕ ซึ่งปัจจุบันรวมเป็นเท่ากับร้อยละ ๓.๙ ต่อปี) เป็นเงิน
๗๓๑.๒๕ ล้านบาท” เป็น “(อัตราดอกเบี้ย FDR+๑ ซึ่งปัจจุบันรวมเป็นเท่ากับร้อยละ ๓.๔ ต่อปี)
เป็นเงิน ๕๑๐ ล้านบาท”

ซึ่งจะทำให้วงเงินค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพ
ราคายางและแนวทางการแก้ไขปัญหาหระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกร
ที่ยังไม่สามารถขายได้ ที่จะขออนุมัติจากเงินงบบกลางประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ลดลงเหลือ
๑,๐๓๙.๖๘๗ ล้านบาท

ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. เห็นชอบและอนุมัติการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกร
เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง และแนวทางการแก้ไขปัญหาหระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควัน
ของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ และอนุมัติงบช่วยเหลือโครงการรับจำนำข้าว จำนวน
๑๕,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อดำเนินการตามโครงการฯ ต่อไป ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ฌ ระนอง)
ประธานกรรมการนโยบายยางธรรมชาติเสนอ

๒. อนุมัติงบกลางประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขายและแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ วงเงินรวม ๑,๐๓๙.๖๘๗ ล้านบาท ตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเสนอเพิ่มเติม และให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอตกลงในรายละเอียดกับสำนักงานงบประมาณ ก่อนดำเนินการต่อไป

๓. มอบหมายให้คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติกำกับดูแลในการรักษาเสถียรภาพราคาขายพารา เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณในการดำเนินโครงการฯ ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชัย วิทวัสการเวช)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๕ ต.ค. ๒๕๕๕

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๙

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๑

www.cabinet.thaigov.go.th

[Kn 55-01-22/อ่าวดี]

หมายเหตุ : รัฐ - กค. : จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผอ - สงป. : จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๓๐๔/๒๗๕

คณะกรรมการนโยบายayangธรรมชาติ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๕๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง การรักษาเสถียรภาพราคายาง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

ด้วยคณะกรรมการนโยบายayangธรรมชาติ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) เป็นประธานกรรมการ ขอเสนอการรักษาเสถียรภาพราคายาง เพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๑๓) เรื่องที่คณะกรรมการมีมติให้เสนอคณะกรรมการ

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ จากสถานการณ์ราคายางพาราในประเทศที่ปรับตัวลดลงตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔ อันเนื่องมาจากภาวะฝนตกหนักในพื้นที่ปลูกยางพาราภาคใต้ต่อเนื่อง ทำให้อุปทานยางลดลง ประกอบกับความต้องการใช้ยางในประเทศผู้ใช้ยางรายใหญ่ เช่น จีน สหรัฐ และญี่ปุ่น มีอย่างต่อเนื่องจากอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ต่อมาเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิในประเทศญี่ปุ่น ทำให้โรงงานผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ต้องระงับการผลิต รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจโลกโดยรวม คือ การเกิดวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรป เศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่อ่อนแอ ภาวะเงินเฟ้อในจีน และเศรษฐกิจที่มีปัญหาของญี่ปุ่น ทำให้นักลงทุนต่างชาติสัญญาเพื่อทำกำไร และป้องกันความเสี่ยง นอกจากนี้จีนยังชะลอการซื้อยางจากไทย และมองว่าราคายางของไทยสูงกว่าประเทศผู้ผลิตรายอื่น จึงหันไปบริโภคนอกจากผู้ผลิตอื่นแทน โดยเฉพาะอินโดนีเซีย รวมทั้งการเกิดมหาอุทกภัยในประเทศไทยตั้งแต่ปลายเดือนกันยายน ๒๕๕๔ เป็นต้นมา ส่งผลให้โรงงานผลิตรถยนต์ในประเทศไทยประสบภาวะน้ำท่วม บริษัทผลิตรถยนต์ต้องชะลอและระงับการผลิตเพราะขาดแคลนชิ้นส่วนประกอบรถยนต์จากไทย ทำให้เดือนตุลาคม ๒๕๕๔ ราคายางแผ่นดิบคุณภาพ ๓ ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๐๗.๖๖ บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ ๑๒๓.๓๖ บาทในเดือนกันยายน ๒๕๕๔ และราคาได้ลดลงต่ำที่สุดเหลือกิโลกรัมละ ๘๕.๙๑ บาทในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ เนื่องจากเป็นช่วงที่อุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศผู้ผลิตต่างๆ ได้หยุดการผลิตจากการขาดแคลนอุปกรณ์อะไหล่และชิ้นส่วนประกอบรถยนต์ที่สำคัญซึ่งไทยเป็นผู้ผลิตรายใหญ่มีการหยุดผลิตเพราะประสบปัญหาอุทกภัย

๑.๒ จากสถานการณ์ราคายางพาราดังกล่าว ทำให้เกษตรกรในจังหวัดต่างๆ และสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางพาราได้มีการประชุมหารือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ผู้ประกอบการ สถาบันเกษตรกร และเกษตรกรในจังหวัด และจัดทำข้อเสนอเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาราคายางมายังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำข้อเสนอโครงการ

/พัฒนา....

พัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรในการรักษาเสถียรภาพราคายางเสถียรคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติพิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและเสนอมาตรการรักษาเสถียรภาพราคายางพารา วงเงินงบประมาณที่ต้องใช้ในการรักษาเสถียรภาพราคา ตลอดจนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของพาราทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและครบวงจร เสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติตามขั้นตอน

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากราคายางเกิดความผันผวนขาดเสถียรภาพ ทำให้เกิดผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยาง มีการชุมนุมเรียกร้อง จึงจำเป็นต้องหามาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาราคาได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งเป็นผลทางจิตวิทยาที่จะช่วยให้ราคายางกลับมามีเสถียรภาพ

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕ ได้พิจารณาเรื่องการรักษาเสถียรภาพราคายางพารา และมีมติเห็นชอบในหลักการโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง แนวทางแก้ไขปัญหาในระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ แนวทางการช่วยเหลือเงินทุนหมุนเวียนผู้ประกอบการยางพารา และกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานเพิ่มเติม ดังนี้

๔.๑ โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

๑) วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง โดยดำเนินการชะลอการจำหน่ายยางออกสู่ตลาดในช่วงที่ราคายางผันผวน

(๒) เพื่อพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรในการรักษาเสถียรภาพราคายาง โดยสนับสนุนวงเงินกู้ยืมรับซื้อน้ำยางสด หรือยางแผ่นดิบ หรือยางก้อนถ้วย มาแปรรูป หรือส่งขายให้องค์การสวนยาง นำไปแปรรูปเป็นน้ำยางข้น ยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง ทำให้สถาบันเกษตรกร และ หรือองค์การสวนยาง สามารถเก็บรักษายางไว้ได้เอง รอจำหน่ายเมื่อราคาเหมาะสม หรือเมื่อสิ้นสุดโครงการ

๒) เป้าหมาย ลดอุปทานยางเพื่อให้มีราคาซื้อที่เหมาะสมและยั่งยืนอยู่ที่ระดับประมาณ ๑๒๐ บาทต่อกิโลกรัม

๓) ระยะเวลาของโครงการ ๑ ปี ๓ เดือน (มกราคม ๒๕๕๕ - มีนาคม ๒๕๕๖)

๔) วิธีการดำเนินงาน

(๑) ประชุมชี้แจงโครงการ ให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๒) ประชาสัมพันธ์และรับสมัครสถาบันเกษตรกรที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ

(๓) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๐ ให้แก่สถาบันเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการและผ่านการพิจารณาของ คณะอนุกรรมการบริหารโครงการระดับจังหวัด และให้แก่องค์การสวนยาง ซึ่งกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกัน ยกเว้น สถาบันเกษตรกรที่เคยได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพิ่มมูลค่าเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำมาแล้วสามารถได้รับการจัดสรรได้ทันที

(๔) ให้ความรู้การแปรรูปยางแผ่นรมควัน การอัดก้อน และการเก็บรักษา ยางแก่สถาบันเกษตรกรที่ซื้อยางจากสมาชิกมาผลิตและเก็บรวบรวม

(๕) สถาบันเกษตรกร และองค์การสวนยาง ซึ่อย่างจากสมาชิก ผลิตและเก็บรวบรวม โดยการแนะนำและตรวจสอบคุณภาพยางให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานกรมวิชาการเกษตร รวมทั้งเก็บรักษาอย่างไว้ในโกดังของสถาบันเกษตรกร หรือสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง หรือของกรมวิชาการเกษตร หรือจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม

(๖) แนะนำวิธีการปฏิบัติทางบัญชีของโครงการและตรวจสอบบัญชีของแต่ละสหกรณ์ รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขายยาง

(๗) ตรวจสอบสต็อกยางอย่างสม่ำเสมอ

(๘) ติดตามและประเมินผลโครงการ

จัดตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและดำเนินงาน การบริหารโครงการฯ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเกษตรกร ซึ่งคณะกรรมการบริหารโครงการสามารถแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการและคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม

๕) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

(๑) หน่วยงานหลัก ประกอบด้วย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร องค์การสวนยาง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร

(๒) หน่วยงานสนับสนุน ประกอบด้วย กรมส่งเสริมการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

๔.๒ แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ได้พิจารณาประเด็นที่กรรมการได้นำหารือ คือ การแก้ไขปัญหาสถาบันเกษตรกรที่ได้เคยช่วยเหลือรับซื้อยางจากสมาชิกไว้ และยังไม่สามารถจำหน่ายได้ สืบเนื่องจากปัญหาราคายางพาราตกต่ำ จำนวนประมาณ ๓,๐๐๐ ตัน และที่ประชุมมีมติดังนี้

๑) มอบหมายให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่อวงเงิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท (สองพันล้านบาท) โดยใช้ผลผลิตยางพาราจำหน่ายเป็นประกัน ทั้งนี้ ให้สถาบันเกษตรกรเป็น ผู้รับภาระดอกเบี้ย

/๒) รัฐจะ....

๒) รัฐจะรับภาระดำเนินการเรื่องประกันวินาศภัย โดยจะขอรับการสนับสนุนงบกลางประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๑๓.๓๓๓ ล้านบาท (สิบสามล้านสามแสนสามหมื่นสามพันบาท)

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๕.๑ โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

๑) วงเงินดำเนินงาน แบ่งเป็น ๒ ส่วน

(๑) เงินที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจะให้กู้เป็นสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๐ เพื่อให้สถาบันเกษตรกร และองค์การสวนยางใช้ในการรับซื้อยางนำไปแปรรูปและรอขายในราคาที่เหมาะสมในวงเงินสินเชื่อรวม ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท (หนึ่งหมื่นห้าพันล้านบาท) ใช้เงินจากงบช่วยเหลือโครงการรับจำนำข้าว ซึ่งจะจัดสรรให้สถาบันเกษตรกร ๕,๐๐๐ ล้านบาท (ห้าพันล้านบาท) องค์การสวนยาง ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท (หนึ่งหมื่นล้านบาท)

(๒) งบค่าใช้จ่ายของโครงการ ซึ่งจะขอรับการสนับสนุนจากงบกลางประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ จำนวน ๑,๓๒๒.๖๐๔ ล้านบาท (หนึ่งพันสามร้อยยี่สิบสองล้านหกแสนสี่พันบาท) แยกเป็น

- งบบริหารโครงการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และองค์การสวนยาง (อัตราดอกเบี้ย ๓ ต่อปี) เป็นเงิน ๔๕๐ ล้านบาท (สี่ร้อยห้าสิบล้านบาท)

- เงินค่าชดเชยต้นทุนเงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (อัตราดอกเบี้ย FDR + ๑.๕ ซึ่งปัจจุบันรวมเป็นเท่ากับ ร้อยละ ๓.๙ ต่อปี) เป็นเงิน ๗๓๑.๒๕ ล้านบาท (เจ็ดร้อยสามสิบเอ็ดล้านสองแสนห้าหมื่นบาท)

- ค่าใช้จ่ายดำเนินการเรื่องการประกันวินาศภัย ๑๐๐ ล้านบาท (หนึ่งร้อยล้านบาท) สำหรับผลผลิตยางที่มีการรับซื้อไว้และถูกใช้เป็นหลักประกัน

- งบบริหารและดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รวม ๗ หน่วยงาน เป็นเงิน ๔๑.๓๕๔ ล้านบาท (สี่สิบล้านสามแสนห้าหมื่นสี่พันบาท)

๕.๒ แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้

๑) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่อ จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท (สองพันล้านบาท) สถาบันเกษตรกรเป็นผู้รับภาระดอกเบี้ย

๒) รัฐรับภาระดำเนินการเรื่องประกันวินาศภัย โดยขอสนับสนุนเงินงบกลางประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๑๓.๓๓๓ ล้านบาท (สิบสามล้านสามแสนสามหมื่นสามพันบาท)

๖. ข้อเสนอเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

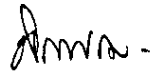
๖.๑ เห็นชอบการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางตามข้อ ๕.๑ และแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ตามข้อ ๕.๒

๖.๒ อนุมัติงบช่วยเหลือโครงการรับจำนำข้าว จำนวน ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท (หนึ่งหมื่นห้าพันล้านบาท) เพื่อดำเนินการตามโครงการตามข้อ ๕.๑ (๑)

๖.๓ อนุมัติงบกลางประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง และแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ วงเงินรวม ๑,๓๓๕.๙๓๗ ล้านบาท (หนึ่งพันสามร้อยสามสิบล้านเก้าแสนสามหมื่นเจ็ดพันบาท)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ

สำนักนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

โทร. ๐๒-๙๔๐-๖๖๗๑-๒

โทรสาร ๐๒-๕๗๙-๒๕๙๓

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายสมหมาย ลักขณานุรักษ์
วัน/เดือน/ปีเกิด	๕ November ๒๕๐๓
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. ๒๕๓๘	พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๒๔	ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๒๑	ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
ประวัติการทำงาน	
๒๓ January ๒๕๒๓	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ ๓ กองงบประมาณฝ่ายการศึกษา ๒
๑๕ January ๒๕๓๕	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ ๖ กองงบประมาณฝ่ายเศรษฐกิจ ๒
๒๐ May ๒๕๔๒	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ ๗ สำนักนโยบายและสารสนเทศ การงบประมาณ
๘ July ๒๕๔๘	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ ๘ สำนักจัดทำงบประมาณด้าน การศึกษาและวัฒนธรรม
๓๐ May ๒๕๕๕	นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ กลุ่มการจัดการงบประมาณ จังหวัดและกลุ่มจังหวัดและบูรณาการงบประมาณในการบริหาร

ราชการในต่างประเทศ

๑๕ November ๒๕๕๖ ผู้อำนวยการ(ระดับสูง) สำนักจัดท่างบประมาณด้านเศรษฐกิจ ๓

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการสำนักจัดท่างบประมาณด้านเศรษฐกิจ ๓

สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาทางพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย นายสมหมาย ลักษณะนุรักษ์ หลักสูตร วปม. รุ่นที่ 7

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักจัดทำงบประมาณด้านเศรษฐกิจ 3 สำนักงบประมาณ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยเป็นผู้นำในการผลิตและส่งออกยางธรรมชาติมากที่สุดของโลกมาตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา ปัจจุบัน ในปี 2556 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารา 22.2 ล้านไร่ โดยในภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุด รองลงมา เป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกรวมภาคกลาง และภาคเหนือ ตามลำดับ ประเทศไทยมีปริมาณการผลิตยางพารา 3.611 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.97 ของปริมาณผลผลิตรวมของโลก ในด้านการส่งออก ประเทศไทยเป็นประเทศส่งออกอันดับ 1 ด้วยปริมาณการส่งออก 2.709 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 35.04 ของปริมาณการส่งออกรวมของโลก (กฤษฎี พิธิฐศุภกุล, 2556)

จากสถานการณ์ราคายางพาราที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปลายปี 2555 เป็นต้นมา เกิดจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ อาทิ ความต้องการใช้ยางพาราของประเทศผู้ซื้อรายใหญ่ของโลกลดลง ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวของสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น อุทกภัยครั้งใหญ่ของประเทศไทยเมื่อปลายปี 2554 ทำให้โรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ประกอบกับมีข้อเรียกร้องจากเครือข่ายชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรให้รัฐบาลเร่งแก้ไขปัญหาราคายางพาราตกต่ำ โดยรับซื้อยางทุกๆ กิโลกรัมจากเกษตรกร กำหนดราคายางพาราขั้นต่ำของยางแต่ละชนิด จัดหาเงินทุนปลอดดอกเบี้ยให้กับสถาบันเกษตรกร และจ่ายเงินชดเชยราคายางให้กับเกษตรกรเป็นรายครัวเรือน เป็นต้น ซึ่งในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้ดำเนินการเพื่อหาแนวทางให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยดำเนินมาตรการแทรกแซงซึ่งนำราคาเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางพารา มีเป้าหมายอยู่ที่ 120 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งเป็นระดับราคาที่เหมาะสมและยั่งยืน โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 วงเงินรวม 15,000 ล้านบาท จัดสรรให้สถาบันเกษตรกร 5,000 ล้านบาท องค์กรสวนยาง 10,000 ล้านบาท

เพื่อใช้ในการรับซื้อยางพาราไปแปรรูปและรอขายในราคาที่เหมาะสม จะช่วยลดผลผลิตยางพาราออกสู่ตลาดในช่วงที่ราคาคงต่ำ และต่อมารัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมอีกจำนวน 30,000 ล้านบาท ถึงแม้รัฐบาลได้ออกมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางพารา 2 ระลอก แล้วก็ตาม แต่ราคายางในพื้นที่ยังไม่กระเตื้องขึ้น เกษตรกรยังขายยางได้ในราคาที่ต่ำกว่าราคาที่รัฐบาลประกาศรับซื้อถึง 22 - 28 บาท/กิโลกรัม มาตรการดังกล่าวก็ไม่ประสบความสำเร็จ โดยเมื่อสิ้นสุดโครงการแทรกแซงราคายางในเดือนมีนาคม 2556 ราคายางยังคงทรงตัวอยู่ที่กิโลกรัมละ 78.84 บาท (ถนัด ต้นสกุล, 2556) และต่ำสุดในเดือนกรกฎาคม 2557 ราคายางลดลงอยู่ที่กิโลกรัมละ 64.96 บาท (ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 FOB กรุงเทพฯ)

อย่างไรก็ตาม มาตรการแทรกแซงราคาคงกล่าวไม่สามารถแก้ไขปัญหาราคายางพาราได้ จึงนำมาสู่การประท้วงของเกษตรกรชาวสวนยางพาราอีกครั้ง เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลหาแนวทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน โดยข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมยังคงให้นำนักไปที่การประกันราคายาง โดยเฉพาะน้ำยางสด 100 บาท/กิโลกรัม เพื่อให้สถานการณ์ดังกล่าวคลี่คลาย รัฐบาลจึงได้หาแนวทางที่จะแก้ไขปัญหา มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2556 เห็นชอบการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี 2557 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในระยะสั้น ซึ่งสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพาราตามพื้นที่เปิดกรีตที่มีเอกสารสิทธิ์ ไม่เกินรายละ 25 ไร่ อัตราการช่วยเหลือไร่ละ 2,520 บาท ส่วนการช่วยเหลือในระยะปานกลางและระยะยาวเป็นการสนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนในวงเงิน 20,000 ล้านบาท เพื่อเพิ่มรายได้/ลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย เช่น การปลูกพืชแซมยาง การปรับปรุงโรงงานแปรรูปยางที่จัดสร้างไว้แล้ว และการขยายกำลังการผลิตและปรับเปลี่ยนเครื่องจักรการผลิต

สำหรับการผลิตยางเพื่อส่งออกในรูปแบบของวัตถุดิบเป็นส่วนใหญ่อาจไม่ใช่วิธีที่เหมาะสมอีกต่อไปในอนาคต เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังคงเปราะบาง จึงควรหันมาผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะได้ราคาสูงขึ้น โดยจะเห็นได้ว่าในปี 2555 ไทยส่งออกยางในรูปแบบวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้นในกลุ่มอุตสาหกรรมช่วงกลางน้ำสูงถึงร้อยละ 87 ของผลผลิตยางทั้งหมด คิดเป็นมูลค่า 336,303.8 ล้านบาท ในขณะที่มีการนำไปใช้แปรรูปในอุตสาหกรรมปลายน้ำเพียงร้อยละ 13 แต่คิดเป็นมูลค่าสูงถึง 182,130.1 ล้านบาท ดังนั้นหากรัฐบาลต้องการแก้ไขปัญหาราคายางอย่างยั่งยืนและตรงจุด ควรส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมปลายน้ำให้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการแปรรูปยางเป็น

สินค้า End Product ที่มีมูลค่าเพิ่มมากกว่าการส่งออกในรูปวัตถุดิบถึงประมาณ 4 เท่าตัว จะเป็นวิธีที่ดีในการแก้ไขปัญหาในระยะยาว และยังช่วยลดการพึ่งพาดตลาดต่างประเทศ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาสถานการณ์ยางพาราที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศว่ามีผลกระทบต่อราคายางพาราของประเทศไทยอย่างไร โครงการที่รัฐบาลนำมาใช้ในการรักษาเสถียรภาพราคายางสามารถแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ รวมทั้งศึกษาแนวทางที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาราคายางพาราอย่างยั่งยืนเพื่อความมั่นคงของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลสถานการณ์การแก้ไขปัญหายางพาราในประเทศ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหายางพาราของประเทศ
3. ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายางพาราเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาแนวทางในการรักษาเสถียรภาพราคายางพาราของรัฐบาลตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางและโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี 2557 หลังจากที่ได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว เกษตรกรชาวสวนยางพาราได้รับประโยชน์อย่างไร และต้องการศึกษาว่าโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จหรือไม่โดยศึกษาจากเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่เข้าร่วมโครงการที่เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางได้ดำเนินโครงการมาตั้งแต่ มกราคม 2555 ถึงมีนาคม 2556 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางพาราให้อยู่ในระดับราคาที่เหมาะสม และได้ดำเนินโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ 2557 เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี และนำผลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ผลในภายหลัง โดยเลือกใช้วิธีการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร (Document Research)

ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง และโครงการแก้ไขปัญหาภัยพาราทั้งระบบ ปี 2557

2. ศึกษาจากการสัมภาษณ์

- 2.1 ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- 2.2 เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการ
- 2.3 เครือข่ายเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าแนวทางการแก้ปัญหาพาราของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมาสถาบันเกษตรกรที่รวมกลุ่มกันเข้าร่วมโครงการจะได้รับประโยชน์ในการนำยางที่รวบรวมได้มาขายให้กับองค์การสวนยางในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด ประมาณ 1-2 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งช่วยลดความเดือดร้อนในช่วงที่ราคายางมีความผันผวน แต่เกษตรกรรายย่อยจะไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ เนื่องจากเงื่อนไขของการขายยางให้กับองค์การสวนยางต้องเป็นสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ เพราะต้องการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกรให้มีศักยภาพในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยาง เช่น การอัดก้อนยาง การคัดและควบคุมคุณภาพยาง การเก็บยาง เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงขึ้นและเกิดความมั่นคงในอาชีพ และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกรให้สามารถแข่งขันได้

ตามมาตรการแก้ไขปัญหาพาราระยะสั้น ในการจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรที่มีพื้นที่เปิดกรีดยางรายละไม่เกิน 25 ไร่ อัตราไร่ละ 2,520 บาท จากการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า มีเกษตรกรอีกบางส่วนที่ปลูกยางพาราในพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ์ที่กรมป่าไม้รับรอง และร้องเรียนให้รัฐช่วยเหลือเช่นเดียวกับเกษตรกรรายอื่นๆ ที่ได้รับเงินไปแล้ว และในส่วนของมาตรการระยะปานกลางและระยะยาว เป็นการช่วยเหลือสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพได้กู้เงินเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการซื้อขายยาง ส่วนสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่มีโรงงานแปรรูป หรือมีแต่ต้องปรับปรุงซ่อมแซมก็สามารถใช้ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงโรงงาน และหรือเป็นเงินทุนหมุนเวียนหลังจากก่อสร้างปรับปรุงเสร็จ และแนวทางการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยผ่อนปรนให้แก่

ผู้ประกอบการยางพาราในการขยายกำลังการผลิตและปรับปรุงเครื่องจักร ซึ่งมาตรการทั้ง 3 มาตรการดังกล่าวยังอยู่ระหว่างดำเนินการของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะ

1. กำหนดนโยบายส่งเสริมการใช้ยางพาราภายในประเทศ ควรมีการเพิ่มมูลค่ายางให้มากขึ้น เช่น การส่งเสริมการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทดแทนผลิตภัณฑ์ที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ โดยสนับสนุนภาคเอกชนที่มีศักยภาพได้เข้ามาลงทุน และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน ภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของยางพาราที่ผลิตภายในประเทศ มาใช้ในแผนงาน/โครงการต่างๆ เป็นต้น

2. สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำมาสร้างนวัตกรรมจากยางพาราให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น และให้นำผลงานวิจัยที่มีอยู่แล้วนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และส่งเสริมให้นางงานวิจัยไปต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

3. การกำหนดนโยบายควบคุมการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราในแต่ละภูมิภาคของประเทศ เพื่อมิให้มีการขยายพื้นที่ปลูกมากกว่าที่มีอยู่ ในปี 2556 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารา 22,176,714 ไร่ มีผลผลิตโดยรวมของประเทศ 3,862,996 ตัน ทำให้เกิดปัญหาราคายางพาราลดลง ดังนั้นควรมุ่งเน้นการให้ความรู้แก่เกษตรกร ในการเพิ่มผลผลิตการผลิต (ผลผลิตต่อไร่) ให้สูงขึ้น และพัฒนาเพิ่มศักยภาพความสามารถของแรงงานครัวเรือนเพื่อลดการจ้างแรงงาน จะทำให้ลดต้นทุนการผลิต ประมาณ 60% ของต้นทุนทั้งหมด

4. รัฐบาลควรสร้างความร่วมมือกับประเทศในกลุ่มอาเซียนซึ่งเป็นผู้ส่งออกยางพารามากที่สุดในโลก เพื่อให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในการจัดตั้งศูนย์กลางการบริหารจัดการตลาดยางพาราอาเซียนและของโลก ให้สามารถกำหนดกลไกราคาการซื้อขายยางพาราให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และควบคุมปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพาราไปยังประเทศคู่ค้าต่างๆ

5. ในช่วงที่สถานการณ์ยางพาราในตลาดโลกมีราคาตกต่ำมาก รัฐบาลควรร่วมมือกับประเทศผู้ผลิตยางพาราในอาเซียนกำหนดจุดยืนร่วมในการซื้อขายยางพาราในสต็อกจะต้องไม่ต่ำกว่าราคาต้นทุนการผลิตโดยเฉลี่ยของเกษตรกร

6. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ตลาดซื้อขายทองคำแท่ง และตลาดกลางที่เป็น Physical Spot Market ให้มีความพร้อม และสามารถเชื่อมโยงกับตลาด ETF (Exchange Trade Fund) และสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) เพื่อเป็นการใช้โอกาสและจุดแข็งในระบบตลาด ยางพาราที่จะก้าวไปสู่การดำเนินธุรกิจการค้าระหว่างประเทศทั้งระบบ